

ELŐTERJESZTÉS

Kiscsehi Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2024. október 8. napján tartandó
soron következő, nyilvános alakuló képviselő-testületi ülésére

10. napirendi pont

Az előterjesztés tárgya:	A Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló rendelet megalkotása
A napirend előterjesztője:	Süle Béla Endre polgármester
Az előterjesztést készítette:	Dr. Resch Karolina jegyző
Döntéshozatal módja:	rendeletalkotás minősített többséggel, nyílt szavazással
Melléklet:	1. rendelet-tervezet indokolással 2. hatásvizsgálati lap 3. Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Önkormányzati Hírlevél 2024. 6. számában közölt módszertani útmutató

Tisztelt Képviselő-testület!

A képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében (a továbbiakban: SZMSZ) határozza meg.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 43. § (3) bekezdése szerint a képviselő-testület az alakuló, vagy az azt követő ülésén e törvény rendelkezései szerint megalkotja vagy felülvizsgálja a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletét.

Az alakuló ülésen a korábbi napirendi pontokban kerület megtárgyalásra azon részei, melyeket új Szervezeti- és Működési Szabályzatban szükséges rögzíteni.

- polgármester fogadóórái
- alpolgármester személye
- bizottsági struktúra kialakítása, bizottság összetétele, stb.

Ezen felül a jelenlegi SZMSZ-hez képest módosítani szükséges a rendeletet amiatt, hogy a jelenlegi SZMSZ 69. § (4) bekezdése előírja, hogy a jegyző – a belső kontrollrendszeren belül - a belső ellenőrzés működtetéséről a Dél- Zala Murahíd Letenye Térségi Társulás keretein belül, az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével gondoskodik. Az önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.

Azonban 2024. január 1. napjával ezen belső kontrollrendszerre vonatkozó kötelezettség kikerült a Dél-Zala Murahíd Letenye Térségi Társulás tevékenységi köréből, így az önkormányzat önállóan, szerződés útján látja el ezt a kötelező feladatot.

Javaslat:

(1) A Képviselő-testület az Önkormányzat éves költségvetését és annak végrehajtását önálló rendeletben állapítja meg. A költségvetés összeállításnak szabályait az Áht., az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011.(XII.31.) Korm. rendelet, a finanszírozás rendjét és az állami hozzájárulás mértékét a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény határozza meg.

(2) Az Önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait.

ELŐTERJESZTÉS

(3) A jegyző – jogszabályok alapján meghatározott – belső kontrollrendszert működtet, amely biztosítja az Önkormányzat rendelkezésére álló forrásainak szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

(4) A jegyző a belső ellenőrzés működtetéséről polgári jogi szerződés keretében megbízott belső ellenőr útján gondoskodik

(5) Az önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-ig hagyja jóvá.

Vonatkozó jogszabályok:

I. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény

43. § (1) A képviselő-testület az alakuló ülését a választás eredményének jogerőssé válását követő tizenöt napon belül tartja meg.

(2) Az alakuló ülést a polgármester hívja össze és vezeti. A vármegyei közgyűlés alakuló ülését a választást követő tizenöt napon belül a korelnök hívja össze, és vezeti a vármegyei közgyűlés új elnökének szervezeti és működési szabályzat szerinti megválasztásának időpontjáig.

(3) A képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen e törvény szabályai szerint megalkotja vagy felülvizsgálja szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét, a polgármester előterjesztése alapján megválasztja a bizottság vagy bizottságok tagjait, az alpolgármestert, alpolgármestereket, dönt illetményükről, tiszteletdíjükről.

42. § A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át:

2. szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, a törvény által hatáskörébe utalt választás, kinevezés, vezetői megbízás;

A rendelet-tervezet elkészítése a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Önkormányzati Hírlevelél 2024. 6. számában közölt módszertani útmutatója alapján került megírásra.

A fentiek alapján kérem a rendelet-tervezet megtárgyalását és elfogadását.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.) 42. § 2. pontja és 50. § -a alapján a képviselőtestület minősített többség szükséges a rendelet elfogadásához.

Kiscsehi 2024. október 1.

Tisztelettel:

Süle Béla Endre
polgármester

Kiscsehi Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2024. (X. 10.) önkormányzati rendelete

az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról

Kiscsehi Község Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében kapott eredeti jogalkotói hatáskörében, valamint az Alaptörvény 32. cikk (1) d) pontjában, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 53. § (1) bekezdésében kapott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

I. Fejezet
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. §

- (1) Az önkormányzat hivatalos megnevezése: Kiscsehi Község Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat).
- (2) Az önkormányzat székhelye: 8888 Kiscsehi, Petőfi út 2.
- (3) Az önkormányzat hivatalos honlapja: <http://www.kiscsehi.hu>
- (4) Az önkormányzat illetékességi területe Kiscsehi község közigazgatási területére terjed ki.
- (5) Az önkormányzat jelzőszámait, az alaptevékenységek kormányzati funkció szerinti megjelölését, valamint a fizetési számlák felsorolását az 1. melléklet tartalmazza.

2. §

- (1) A képviselő- testület hivatalos elnevezése: Kiscsehi Község Önkormányzata Képviselő-testülete (a továbbiakban: képviselő-testület).
- (2) Az önkormányzat hivatalának neve: Bázakerettyei Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal), székhelye: 8887 Bázakerettye, Fő út 4.
- (3) A Hivatal telephelye: Bázakerettyei Közös Önkormányzati Hivatal Csörnyeföldi Kirendeltsége (a továbbiakban: Kirendeltség), címe: 8873 Csörnyeföld, Fő út 8.

3. §

- (1) Az önkormányzat jelképei a címer és zászló. Az önkormányzat jelképeinek leírását a 2. melléklet tartalmazza.
- (2) Az önkormányzat jelképeinek használatát önkormányzati rendelet állapítja meg.

4. §

- (1) A képviselő- testület hivatalos elnevezése: Kiscsehi Község Önkormányzata Képviselő-testülete (a továbbiakban: képviselő-testület).

(2) Az önkormányzat hivatalának neve: Bázakerettyei Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal), székhelye: 8887 Bázakerettye, Fő út 4.

(3) A Hivatal telephelye: Bázakerettyei Közös Önkormányzati Hivatal Csörnyeföldi Kirendeltsége (a továbbiakban: Kirendeltség), címe: 8873 Csörnyeföld, Fő út 8.

5. §

A képviselő-testület, a polgármester, a jegyző és a Kirendeltség hivatalos kör alakú pecsétjén közösen a Magyarország címere van, a köríven pedig a következő felirat olvasható:

- a) az önkormányzat bélyegzőjén: „Bázakerettye Község Önkormányzata”
- b) a közös hivatal bélyegzőjén: „Bázakerettyei Közös Önkormányzati Hivatal”
- c) a kirendeltség bélyegzőjén: „Bázakerettyei Közös Önkormányzati Hivatal Csörnyeföldi Kirendeltsége - 8873 Csörnyeföld, Fő út 8.”

II. Fejezet

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

6. §

(1) Az önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket.

(2) Az önkormányzat az állammal kötött külön megállapodás alapján elláthat állami feladatokat.

7. §

(1) Az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatait különösen a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mőtv.) illetve egyéb törvény tartalmazza.

(2) Az önkormányzat kötelező feladatai közül önállóan látja el a következőket:

1. egészséges ivóvíz ellátás önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság működtetésével,
2. közvilágítás,
3. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása),
4. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése,
5. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások,
6. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás),
7. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás,
8. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás,
9. nemzeti és kisebbségek jogainak biztosítása,
10. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása;
11. filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása,
12. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok,
13. sport, ifjúsági ügyek,
14. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;

15. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg.

(3) Az önkormányzat a kötelező feladatok közül társulás útján látja el

- a) óvodai ellátás
- b) egészségügyi és szociális alapellátás feladatait.

(4) Az önkormányzat részvételével működő társulások megnevezését a rendelet 3. melléklete tartalmazza.

(5) A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait az önkormányzat a Hivatal illetékességi területéhez tartozó önkormányzatokkal kötött megállapodás alapján látja el.

8. §

(1) A képviselő-testület szabadon vállalhatja közfeladat ellátását az Möt.v.-ben meghatározott feltételek fennállása esetén.

(2) Az önkormányzat helyi közszolgáltatások körében önként vállalt feladatai különösen:

- a) a szociális, valamint gyermekvédelmi ellátásokról szóló önkormányzati rendeletben meghatározott, önkéntes feladatvállalás útján nyújtott ellátások biztosítása;
- b) képviselő-testületi határozatok alapján a felsőfokú oktatásban részt vevők támogatása;
- c) képviselő-testületi határozatok alapján művészeti, kulturális egyesületek, alapítványok, civil szervezetek támogatása;
- d) a településfejlesztés keretében külön határozatok és a mindenkori költségvetési rendeletben meghatározottak szerint önkormányzati beruházások megvalósítása;
- e) külön önkormányzati rendelet alapján gondoskodás a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről, az épített környezet helyi védelméről, valamint a védett építmények felújításának és a díszkivilágítás kiépítésének támogatásáról;
- f) külön önkormányzati rendelet alapján falugondnoki szolgálat működtetése.

III. Fejezet

AZ ÖNKORMÁNYZAT SZERVEI ÉS MŰKÖDÉSÜK

1. A képviselő-testület

9. §

A helyi önkormányzat jogi személy. Az önkormányzat feladat- és hatásköreit a képviselő-testület - Alaptörvényben, valamint törvényben meghatározott módon - gyakorolja. A képviselő-testületet a polgármester képviseli.

10. §

(1) Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják.

(2) A képviselő-testület tagjainak száma: 5 fő. A képviselő-testület névsorát 5. melléklet tartalmazza.

(3) A képviselő-testület szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás.

(4) Önkormányzati döntést a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a társulás, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat.

11. §

(1) A képviselő- testület át nem ruházható hatásköreit törvény, valamint önkormányzati rendelet tartalmazza.

(2) A képviselő-testület - törvényben meghatározott hatásköreit - rendeletében a polgármesterre, a jegyzőre, a társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, a hatáskört visszavonhatja.

(3) Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.

(4) A képviselő- testület által átruházott hatásköröket a 4. melléklet tartalmazza.

2. A képviselő-testület ülései

12. §

(1) A Képviselő-testület döntéseit ülésein hozza meg.

(2) Az ülések típusai:

- a) alakuló ülés,
- b) soros ülés,
- c) soron kívüli ülés,
- d) közmeghallgatás.

(3) A Képviselő-testület üléseit rendszerint az önkormányzat székhelyén, illetve a Közösségi Színtér ingatlanokon tartja. Az alakuló ülés, a közmeghallgatás, együttes testületi ülés, illetve valamely rendkívüli körülmény fennállása esetén az ülés egyéb helyszínen is megtartható.

13. §

(1) A Képviselő-testület az alakuló ülését az Möt. 43. § (1) bekezdésében meghatározott időn belül tartja meg.

(2) Az alakuló ülés összehívásáról a megválasztott polgármester – ha nem volt eredményes a polgármester választás, akkor a tisztségében maradó polgármester - akadályoztatása esetén a megválasztott legidősebb települési képviselő gondoskodik.

(3) Az alakuló ülésre szóló meghívót és annak mellékleteit írásban, postai úton, vagy helyi kézbesítő útján úgy kell megküldeni a meghívottaknak, hogy azt a Képviselő-testületi ülést megelőzően legalább 5 nappal megkapják.

(4) A meghívó Képviselő-testületi tagok részére lakcímre személyes kézbesítéssel történő kiküldéséről vagy elektronikus címre történő megküldéséről a Hivatal gondoskodik.

(5) A Képviselő-testület tájékoztatja az alakuló ülésének helyéről, időpontjáról és napirendjéről a lakosságot a meghívó helyben szokásos módon, valamint az Önkormányzat és a Hivatal honlapján történő közzétételével, melyről a polgármester és a Hivatal gondoskodik.

- (6) Az alakuló ülésre meg kell hívni a Helyi Választási Bizottság Elnökét.
- (7) Az alakuló ülésen a polgármester programot terjeszt a Képviselő-testület elé, amely a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára a településfejlesztés, helyi közszolgáltatások szervezésének főbb céljait, feladatait tartalmazza.
- (8) Az alakuló ülés meghívójának tartalmaznia kell az ülés helyének, idejének a meghatározását, valamint a javasolt napirendi pontok és azok előterjesztői nevének meghatározását. Az alakuló ülés kötelező napirendi pontjai, amelyről tárgyalni szükséges, a következők:
- a) a Helyi Választási Bizottság elnökének tájékoztatója a választások eredményéről,
 - b) a megválasztott Képviselő-testületi tagok eskütétele, megbízólevelek átadása,
 - c) a polgármester eskütétele, megbízólevelének átadása,
 - d) polgármesteri program ismertetése,
 - e) a polgármester tiszteletdíjának és költségtérítésének megállapítása,
 - f) alpolgármester megválasztása, eskütétele, tiszteletdíjának és költségtérítésének megállapítása,
 - g) a Képviselő-testület bizottságainak létrehozása, bizottság elnökeinek és tagjainak megválasztása, eskütétele,
 - h) nem Képviselő-testületi bizottsági tagok megválasztása, eskütétele,
 - i) képviselők és nem Képviselő-testületi bizottsági tagok tiszteletdíjának megállapítására önkormányzati rendelet megalkotása, vagy felhatalmazás a rendlettervezet elkészítésére,
 - j) a szervezeti és működési szabályzat megalkotása, felülvizsgálata, vagy felülvizsgálatra előkészítésre felhatalmazás adása,
 - k) felhatalmazás adása Önkormányzat képviseletére társulásokban,
 - l) tájékoztatás a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség, a KOMA adatbázisba való felvétel, valamint az összeférhetlenség szabályairól.

14. §

Az alakuló ülésen a 13. § (8) bekezdésben meghatározott napirendeken kívül más napirend is tárgyalható a Képviselő-testület döntése alapján.

15. §

- (1) A képviselő-testület évente szükség szerint, de évente legalább 6 alkalommal soron következő ülést tart.
- (2) A képviselő-testület a ciklusprogramon alapuló éves munkaterv szerint működik. A munkatervi javaslatot a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé. A munkatervet minden év január 31-ig a javaslatok alapján a jegyző állítja össze.
- (3) A munkatervre javaslatot tehetnek:
- a) a települési képviselők,
 - b) az alpolgármester
 - c) a jegyző
 - d) a képviselő-testülettel együttműködési megállapodást kötött szervezetek.
- (4) A munkaterv ülésterv tartalmazza:
- a) a képviselő-testület üléseinek tervezett időpontjait és napirendjét
 - b) a tervezett napirendi pont előterjesztőjének nevét
 - c) a tervezett napirendi ponthoz meghívandók felsorolását.

16. §

(1) Soron kívüli ülést kell tartani sürgős, halasztást nem tűrő esetben.

(2) A polgármester a soron kívüli ülést 15 munkanapon belüli időpontra köteles összehívni a települési képviselők egynegyedének, a képviselő-testület bizottságának, valamint a kormányhivatal vezetőjének a testületi ülés összehívásának indokát tartalmazó indítványára. Az indítvány alapján a testületi ülést a polgármester a testületi ülés indokának, időpontjának, helyszínének és napirendjének meghatározásával hívja össze. Ha a polgármester a kormányhivatal indítványának nem tesz eleget, a képviselő- testület ülését a kormányhivatal hívja össze.

17. §

(1) Az ülés meghívóját és az előterjesztéseket a képviselőknek, a tanácskozási joggal meghívottaknak és a részvételi joggal jelenlévőknek olyan időpontban kell megküldeni, hogy azt legalább 3 nappal az ülést megelőzően megkapják.

(2) Soron kívüli ülésre szóló meghívót legalább 24 órával az ülés előtt kell kézbesíteni.

(3) Halaszthatatlan esetben a polgármester engedélyezheti az írásban foglalt előterjesztésnek és a határozati javaslatnak az ülés megkezdése előtt történő kiosztását.

18. §

(1) A meghívó tartalmazza:

- a) a képviselő-testületi ülés időpontját és helyszínét,
- b) a javasolt napirendi pontokat,
- c) a napirendi pontot előterjesztő nevét, beosztását,
- d) kiadásának időpontját és a polgármester aláírását.

(2) A meghívóban szereplő tárgysorozat sorrendjére a polgármester tesz javaslatot.

(3) Az önkormányzat és a Hivatal hirdetőtábláján, a Hivatal honlapján közzé kell tenni a képviselő-testületi, a bizottsági ülés időpontját, helyét és napirendjét.

(4) A képviselő-testület ülésén a képviselők szavazati joggal vesznek részt.

(5) A képviselő-testület ülésére a képviselőkön kívül tanácskozási joggal meg kell hívni:

1. a jegyzőt és az aljegyzőt,
2. a hivatal belső szervezeti egységeinek vezetőit,
3. a napirend előadóját,
4. azt a személyt, akinek meghívását a polgármester indokoltnak tartja,
5. hirdetmény útján az önszerveződő közösségek képviselőit.

19. §

(1) A képviselő-testület ülése nyilvános.

(2) A képviselő-testület zárt ülést tart a Möt. 46. § (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott esetben, az ülés elnökének bejelentésére, vagy az érintett kérésére vita és szavazás nélkül.

(3) A zárt ülés tarthat a Möt. 46. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott esetekben a polgármester, bármely képviselő, vagy a jegyző indítványára a képviselő- testület minősített többséggel hozott határozata alapján.

(4) A zárt ülésen a Mötv. -ben meghatározott személyek vehetnek részt.

(5) Zárt ülés tartásáról a képviselő- testület mindig esetenként határoz.

(6) A zárt ülésről készült jegyzőkönyvbe csak a képviselő, a polgármester, a jegyző, valamint a tárgyban közvetlenül érdekelt, illetve meghatalmazottja tekinthet be.(7) A zárt ülésen elhangzottakról tájékoztatást, felvilágosítást a polgármester, vagy a jegyző adhat.

3. A képviselő-testületi ülés elnöke

20. §

(1) A képviselő- testületi ülés elnöke a polgármester. A polgármester akadályoztatása esetén, a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester elnököl.

(2) A képviselő-testület ülését a polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, tartós akadályoztatása esetén a Humán és Ügyrendi Bizottság elnöke hívja össze és vezeti.

4. A levezető elnök jogköre

21. §

(1) A levezető elnök ülésvezetési feladatai, jogkörei:

- a) az ülés megnyitása, berekesztése, szünet elrendelése,
- b) az ülés megkezdésekor a jelenléti ív alapján a jelenlevő képviselők számának, a hiányzó képviselők személyének megállapítása és kihirdetése,
- c) az ülés határozatképességét megállapítása és folyamatos figyelemmel kísérése,
- d) határozatképtelenség esetén a képviselő-testület ülésének 5 napon belüli időpontra változatlan napirenddel történő ismételt összehívása,
- e) annak megállapítása, hogy a képviselő- testület összehívása a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint, szabályszerűen történt,
- f) az ülés napirendjének előterjesztése,
- g) javaslattétel a napirendi pontok összevont tárgyalására, sorrendjének megváltoztatására, tárgyalásának elnapolására,
- h) az ülés vezetése, a szó megadása a bejelentkezés sorrendjében, megtagadása és megvonása,
- i) tárgyra térésre való felhívás, rendre utasítás, az ülés félbeszakítása,
- j) a tanácskozás rendjének fenntartása.

(2) A levezető elnök vitavezetési feladatai, jogkörei:

- a) a vita megnyitása, berekesztése,
- b) javaslattétel a vita lezárására,
- c) a szavazás elrendelése,
- d) a szavazás eredményének megállapítása,
- e) a határozat kimondása,
- f) tárgyalási szünet elrendelése.

22. §

(1) Az ülés rendjének fenntartásáért a levezető elnök felel. A levezető elnök rendre utasíthatja azt a képviselőt, vagy hozzászólót, aki a testület munkáját akadályozza, vagy a rendelet tanácskozás rendjére és a szavazásra vonatkozó szabályait megsérti.

(2) A tanácskozás rendjének megtartása érdekében a levezető elnök jogosult:

- a) a tárgytól eltérő vagy ugyanazon érveket megismétlő felszólalót figyelmeztetni, ismétlődő esetben megvonni tőle a szót,
- b) rendre utasítani, súlyos esetben jegyzőkönyvi megrovásban részesíteni azt a képviselőt, hozzászólót, aki mások jogait sértő kijelentést tesz, vagy kifejezést használ, vagy az ülés rendjéhez méltatlan magatartást tanúsít,
- c) rendzavarás esetén figyelmeztetni a rendzavarót,
- d) ismétlődő rendzavarás esetén a rendzavarót a terem elhagyására kötelezni.

(3) A levezető elnök a rendfenntartás érdekében tett – e rendeletben szabályozott – intézkedései ellen felszólalni, azokat visszautasítani, vagy azokkal vitába szállni nem lehet.

(4) Az ülésen megjelent tanácskozási joggal nem rendelkező személyek mindennemű tetszésnyilvánítása tilos. A levezető elnök a hallgatóság soraiból kiutasíthatja azt, aki a képviselő-testületi üléshez méltatlan magatartást tanúsít.

(5) Amennyiben a képviselő- testületi ülésén olyan rendzavarás történik, amely lehetetlenné teszi a tanácskozás folytatását, a levezető elnök az ülést határozott időre félbeszakíthatja.

23. §

Bármely képviselő kérésére a levezető elnök – a napirendi pont tárgyalása közben – egy alkalommal tárgyalási szünetet rendelhet el. A szünet időtartama - az elnök döntésétől függően - legfeljebb 30 perc lehet. Tárgyalási szünet elrendelését minden képviselő ülésenként egy alkalommal kérheti.

5. Az ülés napirendjének meghatározása

24. §

A levezető elnök az ülés megnyitása, a határozatképesség és a távollévők számának megállapítása után ismerteti a javasolt napirendet.

25. §

(1) Az ülésre írásban beterjesztett vagy előre bejelentett képviselői indítványt, kérdést, interpellációt a napirendre fel kell venni. Amennyiben a levezető elnök a napirendre vételt mellőzi, a napirendre vételi javaslatról a képviselő- testület vita nélkül, minősített többséggel dönt.

(2) A képviselő- testület indokolással ellátott javaslat alapján dönthet bármely napirendi pont elnapolásáról, a napirendről való levételéről, illetve – elnapolás mellett – szakértői előkészítésre utalásáról, továbbá a napirendi pontok tárgyalási sorrendjének megváltoztatásáról. A javaslatot a polgármester, bármely képviselő, vagy a jegyző jogosult előterjeszteni. A javaslatról a képviselő-testület vita nélkül határoz.

26. §

(1) A polgármester a meghívó szerinti írásos napirendi tervezetet szóban kiegészítheti az ülésen kiosztott anyagok napirendre vételéről szóló javaslattal.

(2) A napirenden nem szereplő, az ülésen kiosztott, vagy szóban közölt előterjesztés napirendre vételére – képviselői indítványok, interpellációk és kérdések kivételével – csak halasztást nem tűrő esetben, az előterjesztő indokolása alapján, a jegyző törvényességi véleményének ismertetése mellett,

a napirend elfogadása előtt kerülhet sor. A napirendre vételi javaslatról képviselő- testület vita nélkül, minősített többséggel dönt.

(3) A képviselő-testület képviselői javaslatra előzetesen vagy a napirend tárgyalása közben bármely napirendi pont időkeretben történő tárgyalását határozhatja el. Az erre vonatkozó javaslat ügyrendi javaslatnak minősül.

(4) A polgármesteri tájékoztató keretében kell tájékoztatást adni a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az előző ülést követően tett fontosabb intézkedésekről, tárgyalásokról, továbbá az átruházott hatáskörben hozott döntésekről.

6. Előterjesztő, előadó

27. §

(1) A képviselő-testületi ülés napirendi pontjának előterjesztésére jogosult:

1. a polgármester, alpolgármester,
2. a képviselő,
3. a jegyző,
4. akit a törvény erre felhatalmaz.

(2) A napirendi pont előadója az előterjesztő vagy az általa megbízott képviselő, polgármester, alpolgármester, jegyző vagy hivatali köztisztviselő lehet.

7. Előterjesztések

28. §

(1) Az előterjesztést írásban kell elkészíteni. Az előterjesztésnek formai és tartalmi, valamint nyelvhelyességi szempontból alkalmasnak kell lennie a megalapozott döntésre. A megfelelő színvonalú, tárgyalásra és döntésre alkalmas tervezet elkészítéséért az előterjesztő felel.

(2) A testületi ülésre az előterjesztés szóban vagy írásban kerül benyújtásra. Halaszthatatlan esetben a polgármester engedélyezheti az írásba foglalt előterjesztésnek és határozati javaslatnak az ülésen történő kiosztását.

(3) Az előterjesztések lehetnek:

- a) rendelet-tervezetek,
- b) határozati javaslatok,
- c) beszámolók,
- d) tájékoztatók,
- e) jelentések,
- f) interpellációk, kérdések.

(4) Az előterjesztés két részből áll. Az előterjesztés első része tartalmazza:

- a) az előterjesztés címét, tárgyát, előzményeit,
- b) a jogszabályi környezetet,
- c) az előkészítésben résztvevők nevét, véleményét,
- d) mindazokat a körülményeket, összefüggéseket, tényeket, adatokat, amelyek lehetővé teszik az értékelést és a döntést indokolják,
- e) rendelet-tervezetnél az előzetes hatásvizsgálatot a jogalkotásról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően.

(5) Az előterjesztés második része az egyértelműen megfogalmazott határozati javaslat a végrehajtásért felelősök megnevezésével és a határidők megjelölésével.

(6) A határozati javaslat formai és tartalmi követelményei:

- a) az előterjesztés megállapításain alapuló feladat meghatározást kell tartalmaznia,
- b) törvényesnek, célszerűnek, szakszerűnek és végrehajthatónak kell lenni, konkrétan meg kell határozni a végrehajtás objektív és szubjektív feltételeit,
- c) amennyiben a döntésnek vagy a végrehajtásnak több módja is lehetséges, tartalmaznia kell az alternatívákat,
- d) rendezni kell az ugyanabban a tárgykörben korábban hozott és hatályos határozat sorsát (részben vagy egészben történő hatályon kívül helyezése, esetleges módosítása, kiegészítése vonatkozásában),
- e) meg kell jelölni, hogy elfogadása egyszerű vagy minősített többséget igényel,
- f) fel kell tüntetni a végrehajtásért felelőst, több felelős esetén a feladatok végrehajtásának koordinálásáért felelős személyt,
- g) meg kell jelölni a végrehajtási határidőt, a határidőt évre, hónapra, napra kell meghatározni, szükség esetén részhatáridőt lehet alkalmazni.

(7) Végrehajtásért felelősként polgármester, jegyző és felkérésre külső személy, szervezet, operatív felelősnek intézményvezető, szervezeti egység vezető jelölhető meg.

8. Jelentés, tájékoztató és beszámoló

29. §

(1) A jelentés, tájékoztató és beszámoló valamely megtett intézkedésről, elvégzett vizsgálatról vagy valamely szerv tevékenységéről tájékoztatja képviselő-testületet.

(2) Jelentést, tájékoztatót, beszámólót azok készítik, akiket jogszabály vagy képviselő-testület döntése erre kötelez.

(3) A jelentéshez, beszámolóhoz módosító javaslat nem terjeszthető elő.

(4) A képviselő-testület a jelentést, tájékoztatót tudomásul veszi, a beszámoló elfogadásáról vagy elutasításáról dönt.

9. Interpelláció, kérdés

30. §

(1) Interpellációnak minősül a felszólalás, melynek tárgya szoros kapcsolatban kell, hogy álljon az önkormányzat hatáskörének ellátásával, illetőleg annak valamely – az önkormányzat irányítása alá tartozó – szervezet hatáskörébe kell tartoznia. Az interpellációra adott válasz elfogadásáról az interpelláló nyilatkozik, és külön dönt erről a testület is.

(2) A képviselő a képviselő-testület soros ülésén interpellációt intézhet önkormányzati feladatkörbe tartozó minden ügyben a polgármesterhez, az alpolgármesterhez, valamint a jegyzőhöz. Egyedi hatósági ügyben nincs helye interpellációnak.

(3) Az interpellációnak tartalmaznia kell a képviselő nevét, az interpelláció tárgyát, rövid leírását, a vele kapcsolatos tények és körülmények közlését.

- (4) A képviselő az interpellációt az ülés napját megelőzően legalább 2 munkanappal a polgármesterhez írásban terjesztheti be, vagy a képviselő-testületi ülésen szóban terjesztheti elő.
- (5) A szabályszerűen előterjesztett interpelláció a napirend része.
- (6) Az interpellációra az interpellált az ülésen szóban, vagy ha interpelláció részletesebb vizsgálatot igényel, az üléstől számított tizenöt napon belül írásban köteles érdemi választ adni.
- (7) A szóbeli válaszok elfogadásáról az interpelláló képviselő az ülésen, az írásbeli válaszok elfogadásáról a képviselő-testület soron következő ülésén nyilatkozik.
- (8) Ha az interpellációra adott választ az interpelláló képviselő nem fogadja el, akkor a képviselő-testület egyszerű többséggel határoz a válasz elfogadásáról.
- (9) Ha a választ a képviselő-testület nem fogadja el, további vizsgálat és javaslatétel céljából az interpellációt a tárgy szerint illetékes ügyintézőnek visszaküldi.
- (10) Visszavontnak kell tekinteni azt az interpellációt, melynek megtárgyalásánál az interpelláló képviselő nincs jelen és a megtárgyalás elnapolását nem kérte.
- (11) Az interpellációnál vitának helye nincs.

31. §

- (1) A képviselő a képviselő-testület soron következő ülésén az interpellációk után a polgármesterhez, az alpolgármesterhez, valamint a jegyzőhöz a feladatkörükbe tartozó ügyben felvilágosítás céljából a kérdés tárgyának megjelölésével kérdést intézhet.
- (2) A kérdésnél vitának helye nincs.
- (3) A kérdésre a képviselő-testület ülésén szóban, vagy az ülést követő 15 napon belül írásban köteles válaszolni az, akihez a kérdést intézték.
- (4) Ha a kérdező a választ nem fogadta el, annak elfogadásáról vagy elutasításáról a képviselő-testület vita nélkül határoz.

10. Nem önálló indítványok

32. §

Valamely napirendi ponthoz kapcsolódóan az alábbi, nem önálló indítványok nyújthatók be:

- a) sürgősségi indítvány,
- b) módosító javaslat,
- c) ügyrendi javaslat.

33. §

- (1) Sürgősségi indítványnak minősül minden olyan indítvány, amely az ülés meghívójában nem szerepel, de napirendre vételének elmulasztásával az önkormányzatot vagy annak költségvetési szervét érdeksérelem érné.
- (2) Sürgősségi indítványt terjeszthetnek elő:

- a) polgármester,
- b) alpolgármester,
- c) a képviselő- testület tagjai,
- d) a jegyző.

(3) Sürgősségi indítvány előterjesztéssel vagy önálló indítvánnyal együtt írásban, a sürgősség tényének rövid indokolásával, a képviselő-testületi ülést megelőző nap 12.00 óráig nyújtható be a polgármesternél.

(4) A sürgősségi indítvány napirendre vételéről a képviselő- testület egyszerű többséggel határoz.

34. §

(1) A módosító javaslat a határozati- vagy rendeleti javaslat szövegének konkrétan megjelölt részére vonatkozó – az attól való eltérési szándékot kifejező – az illetékes ügyintéző javaslataival és a jegyző törvényességi véleményével ellátott javaslat.

(2) A módosító javaslatot a képviselő-testületi ülést megelőzően írásban, szövegszerűen kell előterjeszteni. Kivételesen, indokolt esetben, sürgősséggel előterjesztett módosító javaslat a képviselő-testületi ülésen írásban és szóban is előadható. A szavazás előtt a polgármester és az előterjesztő kérheti a szóbeli javaslat írásba foglalását. A módosító javaslatot indokolni kell.

(3) A módosító javaslatokról a képviselő-testület külön szavazás alapján egyszerű többséggel dönt. Nem kell a módosító javaslatról szavazást tartani, ha a javaslat előterjesztője a módosító javaslattal egyetért. Ebben az esetben a módosító javaslat az eredeti javaslat részévé válik.

35. §

(1) Ügyrendi javaslat az ülés vezetésével, rendjével összefüggő, a tárgyalt napirendi pontot érdemben nem érintő - döntést igénylő - eljárási kérdésre vonatkozó képviselői javaslat.

(2) Ügyrendi javaslat esetén a polgármester soron kívül köteles szót adni a képviselőknek.

(3) Ügyrendi kérdésben bármely képviselő, bármikor szót kérhet. Az ügyrendi javaslatról a képviselő-testület azonnal vita nélkül, egyszerű többséggel határoz.

11. Tanácskozási jog

36. §

(1) A képviselő-testületi ülésen tanácskozási joggal vesznek részt a 18. § (5) bekezdésében meghatározott személyek.

(2) Azon meghívottak, akiket valamelyik napirendi pont tárgyalásához hívtak meg, csak a meghívásuk szerinti napirendi pont vitájában vehetnek részt.

(3) A levezető elnök jogosult, de nem köteles szót adni az ülésen megjelent tanácskozási joggal nem rendelkező személyeknek.

12. Vita, a szavazás rendje

37. §

- (1) Az elnök minden egyes a napirendi pont felett külön vitát nyit.
- (2) A napirendi pont vitája az előterjesztés ismertetésével kezdődik. Az előterjesztéssel kapcsolatban az előadó szóban kiegészítést tehet. Ezután az előterjesztőhöz a képviselő-testület tagjai, a tanácskozási joggal résztvevők kérdéseket tehetnek fel, amelyre az előterjesztő válaszol. Az előterjesztő válasza után kezdődik az érdemi vita.
- (3) Az érdemi vitában felszólalásra a jelentkezés sorrendjében kerülhet sor.
- (4) A polgármester soron kívüli felszólalást is engedélyezhet.
- (5) A sürgősséggel előterjesztett módosító indítványt a vita lezárásáig a levezető elnöknél jelenhetik be az előterjesztésre jogosultak.
- (6) Az előterjesztő a javaslatot, illetve a képviselő a módosító javaslatát a vita bezárásáig módosíthatja és a szavazás megkezdéséig azt visszavonhatja.
- (7) Kötelező szót adni kérésük esetén minden esetben:
 - a) az ügyrendi hozzászólást jelző képviselőnek;
 - b) a jegyzőnek, és az általa felhatalmazott köztisztviselőknek;
 - c) tanácskozási joggal bíró személyeknek.
- (8) Bármelyik képviselő a szavazás megkezdéséig javasolhatja a téma napirendről történő levételét, a döntéshozatal elhalasztását.
- (9) A vita lezárására, a hozzászólások időtartamának korlátozására bármely képviselő javaslatot tehet. A javaslatot meg kell indokolni. Erről a képviselő- testület vita nélkül határoz.
- (10) A vita lezárása után a napirendi pont előterjesztője válaszol a hozzászólásokra, összefoglalja a vitában elhangzottakat és módosíthatja javaslatát. Ha a módosítás olyan elemet is tartalmaz, amire módosító javaslat nem hangzott el a vita során, a levezető elnök újból megnyitja a vitát.
- (11) A levezető elnök a vita lezárását követően a javaslatokat az alábbi sorrendben - a 34. § (3) bekezdésében meghatározott eset kivételével - szavazásra bocsátja:
 - a) elsőként a vita során elhangzott módosító és kiegészítő javaslatokat az elhangzás sorrendjében,
 - b) az alternatív javaslatokat, ezt követően
 - c) az előterjesztésben szereplő javaslat nem módosított részét.
- (12) A szavazás előtt a javaslat szövegét eldöntendő kérdésként kell a képviselő- testülettel ismertetni.
- (13) A javaslatról a képviselő-testület vita nélkül dönt. A határozathozatal előtt a jegyzőnek szót kell adni, ha a javaslatok törvényességét illetően észrevételt kíván tenni.
- (14) A javaslat egyes pontjairól bármelyik képviselő részszavazást kezdeményezhet. A részszavazással elfogadott határozati pont a határozat részévé válik.

38. §

A határozati javaslatról és a rendelet elfogadásáról egy alkalommal lehet szavazni. Ugyanazon kérdésre (pontra) vonatkozó több javaslat esetén a szavazás véget ér, ha valamely javaslat a szükséges többséget megkapta.

39. §

- (1) A képviselő-testület döntéseit nyílt szavazással hozza. Szavazni csak személyesen lehet.
- (2) A javaslat elfogadásához az egyszerű többséget igénylő javaslat esetén a jelenlévő önkormányzati képviselők felének, minősített többséget igénylő javaslat elfogadásához a megválasztott önkormányzati képviselők több mint felének igen szavazata szükséges. Ennek hiányában a képviselő-testület a javaslatot elutasította.
- (3) Minősített többség szükséges törvényben meghatározott esetekben a döntés meghozatalához.
- (4) A (3) bekezdésben meghatározottakon túl minősített többség szükséges:
- a) a polgármesterrel szemben fegyelmi eljárás kezdeményezése esetén annak megindításához és megszüntetéséhez,
 - b) a képviselő tiszteletdíjának csökkentéséhez,
 - c) bizottságok létrehozásához, tagjainak megválasztásához,
 - d) állandó és ideiglenes bizottság elnöke és tagja megbízatása alóli felmentéséhez,
 - e) a napirenden nem szereplő javaslat napirendre vételéhez,
 - f) titkos szavazás, illetve név szerinti szavazás elrendeléséhez,
 - g) rendelet-tervezetbe benyújtott módosító javaslat elfogadásához,
 - h) képviselő- testületi hatáskör átruházásához és visszavételéhez,
 - i) helyi kitüntetések és elismerő címek, díjak adományozásához,
 - j) önkormányzati tulajdonú vagyontárgyak korlátozottan forgalomképesé, vagy forgalomképtelenné minősítéséhez,
 - k) gazdasági társaság alapításához, megszüntetéséhez, átalakításhoz,
 - l) szövetkezet alapításának kezdeményezéséhez,
 - m) helyi népszavazás elrendeléséhez,
 - n) minden olyan döntéshez, melynél a minősített többséget jogszabály, vagy e rendelet előírja.

40. §

A képviselő-testület a döntéseit kézfelemeléssel hozza.

41. §

- (1) Ha a szavazás eredményének megállapítása kétséges, akkor a levezető elnök a szavazás megismétlését rendeli el. A szavazás megismétlésére csak közvetlenül a döntés kihirdetése után, újabb napirendi pont tárgyalásának megkezdése előtt kerülhet sor.
- (2) A levezető elnök a szavazatok összeszámlálása után megállapítja a szavazás eredményét. Megállapítja az igen és a nem szavazatokat, végül a szavazástól tartózkodók számát.
- (3) Szavazategyenlőség esetén az előterjesztő javaslatát a soron következő ülésre terjesztheti elő.

42. §

- (1) Név szerinti szavazást tart a képviselő-testület a képviselők negyede indítványára, valamint a képviselő-testület megbízatásának lejártá előtti feloszlásának kimondása esetén.
- (2) A (1) bekezdésben foglaltakon túl a név szerinti szavazást kell tartani a képviselő-testület minősített többséggel hozott határozata alapján.

(3) A tanácskozások lefolytatásával összefüggő, ügyrendi javaslatot tartalmazó kérdésekben, valamint a bizottság létszáma és összetétele tekintetében nem lehet név szerinti szavazást tartani.

(4) Ugyanazon döntési javaslat esetében egy alkalommal lehet név szerinti szavazást javasolni.

(5) Név szerinti szavazás esetén a jegyző felolvassa a képviselő-testület tagjainak nevét ABC sorrendben. A jelen lévő tagok szóban „igen”, „nem”, vagy „tartózkodom” nyilatkozattal fejezik ki álláspontjukat. A jegyző a nyilatkozatokat a névsoron feltünteti, a szavazatokat összesíti, a szavazás eredményét a levezető elnök ismerteti. Ha a szavazás eredménye felől kétség merül fel, a levezető elnök a szavazást a 40. § rendelkezései szerint megisméltetheti.

(6) A név szerinti szavazás tényét és eredményét a jegyzőkönyvben rögzíteni kell. A jegyzőkönyvhöz csatolni kell a külön hitelesített névsort.

43. §

(1) A képviselő-testület titkos szavazás tarthat mindazokban az ügyekben, amelyekben zárt ülést köteles tartani, illetve zárt ülést tarthat. Az alpolgármester választásánál a titkos szavazás kötelező.

(2) Titkos szavazás esetén a polgármester ismerteti a szavazás menetét. A titkos szavazás borítékba helyezett szavazólapon, szavazóurna igénybevételel történik.

(3) A titkos szavazásról külön jegyzőkönyv készül, amely tartalmazza:

- a) a szavazás helyét, napját, a szavazás kezdetét és végét,
- b) a képviselő- testület jelen lévő tagjainak nevét,
- c) a szavazás során felmerült körülményeket.

(4) Titkos szavazásnál, szavazategyenlőség esetén a szavazást meg kell ismételni.

(5) A titkos szavazásról készült jegyzőkönyvet csatolni kell a képviselő-testület üléséről készült jegyzőkönyvhöz.

44. §

(1) A képviselő-testület döntéshozatalából történő kizárás eseteit és eljárási rendjét a Mőtv. tartalmazza.

(2) A képviselő-testület tagja köteles bejelenteni érintettségét a döntéshozatalnál. Amennyiben a személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettségét a települési képviselő elmulasztotta, a képviselő-testület minősített többségű határozatával a bejelentési kötelezettségét megszegő képviselő tiszteletdíját 10 %- kal, 3 havi időtartamra csökkenti. Ismételt kötelezettségzegés esetén a csökkenés, illetve a megvonás újra megállapítható. A képviselő-testület külön határozattal dönt, hogy a személyesen érintett képviselő részvételével hozott határozatot érvényben tartja-e.

13. A jegyzőkönyv

45. §

(1) A képviselő-testületi ülésről egy példányban az elhangzottak lényegét tartalmazó jegyzőkönyv készül, amelyet a jegyző kezel.

(2) A képviselő-testület üléséről készült jegyzőkönyv elkészítésére és a kormányhivatalnak történő felterjesztésére egyebekben a Mötv. és ágazati jogszabály rendelkezései vonatkoznak.

(3) A képviselő-testület üléséről készített jegyzőkönyvhöz csatolni kell a meghívót és mellékleteit, a jelenléti ívet, az elfogadott rendeleteket, a jegyző jogszabálysértésre vonatkozó észrevételét. A képviselő kérelmére az írásban is benyújtott hozzászólását mellékelni kell a jegyzőkönyvhöz.

(4) A jegyzőkönyv tartalmazza:

- a) az ülés jellegét
 - aa) alakuló ülés
 - ab) soros ülés,
 - ac) soron kívüli ülés,
 - ad) közmeghallgatás,
- b) azt, hogy az ülés nyilvános, vagy zárt,
- c) az ülés helyét, időpontját,
- d) a megjelent és a távolmaradt képviselők nevét,
- e) az ülésen tanácskozási joggal megjelentek nevét, megjelenésük tényét,
- f) a javasolt, elfogadott és tárgyalt napirendi pontokat,
- g) az előterjesztéseket,
- h) az egyes napirendi pontokhoz hozzászólók nevét, részvételük jogcímét, a hozzászólásuk lényegét,
- i) a szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalmát,
- j) a döntéshozatalban részt vevők számát,
- k) a döntésből kizárt önkormányzati képviselő nevét, és a kizárás indokát,
- l) a jegyző jogszabálysértésre vonatkozó jelzését,
- m) a szavazás számszaki eredményét és a hozott döntés szövegét,
- n) a polgármester ülésvezetés során hozott intézkedését, továbbá az ülésen történt fontosabb eseményeket,
- o) az elhangzott kérdést, interpellációt, az azokra adott választ,
- p) az ülés bezárásának idejét.

(5) A jegyzőkönyv mellékletét képezik:

- a) ülésre szóló meghívó,
- b) előterjesztések és azok mellékletei,
- c) az interpellációk,
- d) a nem önálló indítványok,
- e) a képviselő kérésére az írásban is benyújtott hozzászólása,
- f) az önkormányzati rendeletek kihirdetett szövege,
- g) a név szerinti szavazásról készült névsor,
- h) titkos szavazás esetén az eredményt megállapító jegyzőkönyv,
- i) aláírt esküokmány,
- j) jelenléti ív.

(6) A jegyzőkönyv aláírására vonatkozó rendelkezéseket az Mötv. tartalmazza.

(7) A jegyzőkönyvbe való betekintésre vonatkozó szabályokat az Mötv. tartalmazza.

(8) A zárt ülés jegyzőkönyvébe a képviselők, a polgármester, alpolgármester, jegyző, aljegyző, a Zala Vármegyei Kormányhivatal vezetője, a tárgyban közvetlenül érintett, valamint a törvényességi ellenőrzést végzők - titoktartási kötelezettség mellett - tekinthetnek be.

(9) A zárt ülésre meghívottak, illetve az azon részt vevők - titoktartási kötelezettség mellett - betekinhetnek a zárt ülés jegyzőkönyvének azon részébe, melyre meghívást kaptak, vagy melyen részt vettek.

(10) A jegyzőkönyvbe történő betekintésekről a Hivatal nyilvántartást vezet.

(11) Közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét a zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell. A zárt ülésen hozott képviselő - testületi döntés is nyilvános a személyiségi jogok tiszteletben tartásával.

IV. Fejezet
A KÉPVISELŐ-TESTÜLET DÖNTÉSEI

14. A képviselő- testület határozata

46. §

(1) A képviselő-testület a törvényben meghatározott esetben határozatot hoz.

(2) Önkormányzati határozat meghozatalát kezdeményezheti:

- a) a képviselő,
- b) a polgármester,
- c) az alpolgármester,
- d) a jegyző,
- e) ha működik, akkor a településen működő nemzetiségi önkormányzat, a nemzetiségi lakosságot érintő kérdésben,
- f) az önkormányzat által fenntartott intézmény vezetője.

(3) A képviselő-testület határozata tartalmazza:

- a) a testület döntését,
- b) a döntés végrehajtásának határidejét
- c) a végrehajtásért felelős személy nevét, szerv elnevezését.

(4) A képviselő-testület határozatának megjelölésére a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelölésről szóló jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) A képviselő-testület döntéseiről a Hivatal nyilvántartást vezet.

(6) A döntést a jegyzőkönyv aláírását követően 5 munkanapon belül el kell küldeni a végrehajtásért felelős személynek és szervnek.

(7) A határozatok végrehajtásáért felelős személy a határozat végrehajtásáról jelentést köteles készíteni és azt a jegyző számára megküldeni.

15. Az önkormányzati rendeletalkotás

47. §

(1) Önkormányzati rendelet alkotását kezdeményezheti:

- a) a képviselő,
- b) a polgármester,

- c) az alpolgármester,
- d) a jegyző,
- e) ha működik, akkor a településen működő nemzetiségi önkormányzat, a nemzetiségi lakosságot érintő kérdésben,
- f) az önkormányzat által fenntartott intézmény vezetője.

(2) A rendelet-tervezet előkészítéséhez a képviselő-testület elveket, szempontokat állapíthat meg.

(3) A megfelelő színvonalú, tárgyalásra és döntésre alkalmas rendelet-tervezet előkészítéséért, a rendelet-tervezet tartalmáért az előterjesztő felel. A rendelet-tervezet kodifikációját a Hivatal végzi.

(4) Jogszabály rendelkezéseinek megfelelően el kell végezni a szabályozás előzetes hatásvizsgálatát és a rendelet tervezetéhez indokolást csatolni.

(5) Ha jogszabály valamely szervezet vagy személy számára kifejezetten jogot biztosít arra, hogy a rendelet tervezetét véleményezhesse, a rendelet előkészítője köteles gondoskodni arról, hogy az érintett szerv vagy személy e jogával élhessen.

48. §

(1) A rendelet-tervezetet a polgármester, a jegyző vagy a képviselő terjeszti képviselő-testület elé.

(2) Az előterjesztésben be kell mutatni azokat a társadalmi, gazdasági és szakmai körülményeket, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá ismertetni kell a jogi megoldás szempontjait.

(3) Amennyiben a rendelettervezet az európai közösségi jog tárgykörét érinti, az előterjesztésben tájékoztatást kell adni arról, hogy a javasolt szabályozás milyen mértékben tesz eleget a jogharmonizációs követelményeknek, illetőleg összeegyeztethető-e az Európai Unió jogával. Ha a rendelet az Európai Unió jogának való megfelelést szolgálja, erre a rendelet végén, az irányadó uniós jogi aktus megjelölésével utalni kell.

49. §

(1) A rendelet hiteles, kihirdetésre kerülő szövegét a jegyző állapítja meg. A rendelet aláírásának rendjét a Möt. határozza meg.

(2) Az önkormányzati rendeletet jogszabályban rögzített módon kell megjelölni.

(3) Az önkormányzati rendelet az önkormányzat hirdetőtábláján történő közzététellel kerül kihirdetésre. A Hivatalban az önkormányzati rendelet egy példányát el kell helyezni. A jegyző gondoskodik arról, hogy az érintett szervek és személyek a szabályozás tartalmáról tájékoztatást kapjanak.

(4) A jegyző a hatályos önkormányzati rendeletek jegyzékét naprakész állapotban vezeti.

V. Fejezet AZ ÖNKORMÁNYZAT SZERVEZETE

16. A képviselő

50. §

- (1) Az önkormányzati képviselő a település egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak érdekeit. A képviselő, megbízás alapján képviselheti a Képviselő-testületet. A képviselők névsorát a 5. melléklet tartalmazza.
- (2) A képviselő az alakuló ülésen, de legkésőbb a megválasztását követő ülésen az Mötv. 28. § (3) bekezdése alapján esküt tesz.
- (3) A képviselőt az Mötv. 32. §-ban és önkormányzati rendeletben meghatározott jogok illetik meg és kötelezettségek terhelik. A települési képviselők jogai és kötelezései azonosak.
- (4) A képviselő jogait és kötelezettségeit az Mötv. 32. §-a, 38. § (4) bekezdése, 39. § (1) bekezdése, 49. § (1) bekezdése szabályozza, valamint jogosult és köteles:
- a) olyan magatartást tanúsítani, amely méltóvá teszi a közéleti tevékenységre, a választók bizalmára,
 - b) részt venni a Képviselő-testület döntéseinek előkészítésében, végrehajtásuk szervezésében és ellenőrzésében,
 - c) előterjesztést tenni,
 - d) felszólalni,
 - e) kérdéseket feltenni,
 - f) interpellálni,
 - g) köteles megtartani a tudomására jutott állami és hivatali titkot, valamint köteles figyelembe venni az Alaptörvénynek, a Polgári Törvénykönyvnek a magántitok és a személyi adatok védelmére vonatkozó szabályait. Titoktartási kötelezettsége megbízásának lejártja után is fennáll,
 - h) köteles a testületi, a bizottsági ülésről történő távolmaradását előzetesen írásban vagy szóban a polgármesternek vagy a jegyzőnek bejelenteni.

17. A képviselő-testület bizottsága

51. §

- (1) A képviselő- testület meghatározott önkormányzati feladatok ellátására állandó vagy ideiglenes bizottságot hoz létre.
- (2) A képviselő-testület állandó bizottsága a Humán és Ügyrendi Bizottság, amelynek létszáma 3 fő. A bizottság tagjainak felsorolását az 6. melléklet tartalmazza.
- (3) A képviselő-testület meghatározott feladat ellátására eseti bizottságot hozhat létre. Az eseti bizottság megbízatása a tevékenységről szóló jelentés elfogadásáig tart.

52. §

- (1) A képviselő-testület bizottságának létrehozására, összetételére és működésére vonatkozó alapvető szabályokat a Mötv. tartalmazza.
- (2) A polgármester, a hivatal köztisztviselője nem lehet a bizottság elnöke, vagy tagja.
- (3) A bizottság nem képviselő tagjait a polgármester javaslata alapján a képviselő- testület választja meg.
- (4) A bizottság elnöke, tagja köteles az ülésen tudomására jutott állami, szolgálati és üzleti és hivatali titkot megőrizni. Titoktartási kötelezettsége a bizottsági tagsága megszűnése után is fennáll.

53. §

- (1) A bizottság a képviselő- testület üléseihez igazodóan tartja üléseit úgy, hogy a bizottsági ülés időpontja előzze meg a képviselő-testületi ülést.
- (2) A bizottság üléseit az elnök hívja össze és vezeti. Az elnök akadályoztatása esetén az elnök jogköreit a bizottság korelnöke gyakorolja.
- (3) Az elnök köteles összehívni a bizottságot:
- a képviselő- testület határozata alapján,
 - a polgármester indítványára, az indítvány kézhezvételétől számított 8 napon belül,
 - a bizottság tagjai egynegyedének írásbeli kérelmére.
- (4) A bizottság ülésén tanácskozási joggal bármely képviselő részt vehet.
- (5) Bármely képviselő javaslatot tehet valamely, a bizottság feladatkörébe tartozó ügy megtárgyalására. A bizottság elnöke az indítványt a bizottság legközelebbi ülése elé terjeszti, melyekre meghívja az indítványozó képviselőt.
- (6) A bizottság működésére, nyilvánosságára, határozatképességére és határozathozatalára, döntésének végrehajtására, a bizottság tagjainak kizárására, a bizottsági ülésről készült jegyzőkönyv tartalmára a képviselő- testületre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni az alábbi eltérésekkel:
- a kizárásról a bizottság dönt,
 - a bizottsági ülésről az elhangzottak lényegét tartalmazó jegyzőkönyv készül, kivéve, ha bármely bizottsági tag az ülésen elhangzottak szó szerinti rögzítését kéri,
 - a jegyzőkönyvet a bizottság elnöke és egy, a bizottság által kijelölt tag írja alá.
- (7) A bizottság döntéseiről a bizottság elnöke ad tájékoztatást.
- (8) A képviselő- testületi ülés bármely bizottsági ügyet magához vonhat és a bizottság döntését felülvizsgálhatja.
- (9) A polgármester felfüggesztheti a bizottság döntését, ha az ellentétes a képviselő- testület határozatával, vagy sérti az önkormányzat érdekeit. A felfüggesztett döntésről a képviselő- testület a soron következő ülésen határoz.

54. §

A bizottságok működésének ügyviteli feladatait a Kirendeltség látja el.

18. Az összeférhetlenséggel és vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséggel kapcsolatos feladatok**55. §**

- (1) A polgármester a képviselő összeférhetlenségének megállapítására irányuló kezdeményezést 8 napon belül a Humán és Ügyrendi Bizottság elé terjeszti kivizsgálás végett és erről az érintett képviselőt írásban tájékoztatja. Egyben felkéri, hogy 8 napon belül nyilatkozzon az összeférhetlenségi ok fennállásáról, illetve kezdeményezze annak megszüntetését.
- (2) Ha a képviselő az összeférhetlenség megszüntetésének megtörténtét bejelentette és az összeférhetlen tisztségről szóló lemondásának másolatát a polgármesternek az (1) bekezdésben

megjelölt határidőn belül átadta, a Humán és Ügyrendi Bizottság az összeférhetlenségi eljárást megszünteti.

56. §

(1) A polgármester és a képviselők vagyonynyilatkozatait a Humán és Ügyrendi Bizottság a jegyző útján tartja nyilván és ellenőrzi, illetve bejelentés alapján vizsgálja azokat. A vizsgálat eredményéről a soron következő ülésen tájékoztatja a képviselő-testületet.

(2) A képviselői vagyonynyilatkozatok leadási határideje minden év január 31. napja. Megőrzési ideje egy év, a soron következő vagyonynyilatkozat leadásával egyidejűleg az előző évi vagyonynyilatkozat átadásra kerül a képviselő részére.

(3) A képviselő és hozzátartozói vagyonynyilatkozatokat külön kell kezelni.

(4) A vagyonynyilatkozatokkal kapcsolatos adminisztrációs feladatok ellátása, továbbá a benyújtott vagyonynyilatkozatok őrzése a jegyző feladata.

19. A polgármester

57. §

(1) A polgármester és az alpolgármester jogállására és feladataira vonatkozó szabályokat törvény és önkormányzati rendelet határozza meg.

(2) A polgármester megbízatását főállásban, közszolgálati foglalkoztatási jogviszonyban látja el.

(3) A polgármester fogadóóráját a 7. melléklet tartalmazza.

(4) A polgármester köteles az alpolgármesternek bejelenteni szabadságát, illetve egyéb tartós - 10 munkanapot meghaladó - távollétét, melynek ideje alatt az alpolgármester jogosult és köteles a polgármester helyett eljárni.

58. §

(1) Amennyiben a képviselő- testület – határozatképtelenség- vagy határozathozatal hiánya miatt - két egymást követő alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a képviselő-testület utólagos tájékoztatása mellett, - a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartozó ügyek kivételével - minden más ügyben döntést hozhat. A polgármester a döntéséről a következő ülésen tájékoztatja a képviselő- testületet.

(2) Amennyiben a polgármester a képviselő-testület döntését a helyi önkormányzat érdekeit sértőnek tartja, ugyanazon ügyben - a képviselő-testület önfeloszlatásáról szóló döntése kivételével - egy alkalommal kezdeményezheti az ismételt tárgyalást. A kezdeményezést az ülést követő három napon belül nyújthatja be, a képviselő-testület a benyújtás napjától számított tizenöt napon belül minősített többséggel dönt. A döntést addig végrehajtani nem lehet, amíg arról a képviselő-testület a megismételt tárgyalás alapján nem dönt.

(3) A polgármester a képviselő- testület utólagos tájékoztatása mellett - a képviselő- testület át nem ruházható hatáskörébe tartozó ügyek kivételével – dönthet a két ülés közötti időszakban felmerülő,
a) élet-, balesetveszély, valamint katasztrófhelyzet elhárítását szolgáló, azonnali beavatkozást, intézkedést igénylő, valamint,

b) költségvetési rendelet módosítással és több éves költségvetési kihatással nem járó pályázatok benyújtásával kapcsolatos, a képviselő- testület hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben.

(4) A polgármesternek az önkormányzat működésével összefüggő feladatai az e rendeletben, valamint a törvényben meghatározottakon túl különösen:

1. megteremti a képviselő-testület működési feltételeit, szervezi munkáját;
 2. megszervezi és ellenőrzi a képviselő-testület döntéseinek előkészítését, a döntés végrehajtását;
 3. a képviselő-testületi ülések előkészítése, a jelentősebb önkormányzati ügyek egyeztetése céljából kezdeményezheti a bizottsági elnökök összehívását;
 4. segíti és ellenőrzi az önkormányzati intézmények működését;
 5. irányítja az alpolgármester munkáját;
 6. megteszi a jognyilatkozatokat az önkormányzat, mint ügyfél, fél nevében.
- (5) A polgármester a 4. mellékletben meghatározott, képviselő-testület által átruházott hatásköröket látja el.

(5) A polgármester a tisztségéről való lemondás esetén a lemondó nyilatkozatát az alpolgármesternek, az alpolgármester távolléte, tartós akadályoztatása esetén a Humán és Ügyrendi Bizottság elnökének juttatja el.

20. Az alpolgármester

59. §

(1) A képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére saját tagjai közül egy alpolgármestert választ.

(2) A képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester megbízását társadalmi megbízatásban látja el.

(3) Az alpolgármester jogállására és feladataira vonatkozó szabályokat törvény határozza meg.

21. A jegyző

60. §

(1) A jegyző jogállására és főbb feladataira vonatkozó rendelkezéseket törvény határozza meg.

(2) A jegyző kinevezése az Möt. 82-83. §-ai, és a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezéseinek megfelelően történik. A jegyző pályázat alapján történő kinevezéséhez és a jegyző felmentéséhez a Hivatal illetékességi területéhez tartozó önkormányzatok polgármestereinek lakosságszám - arányos, többségi döntése szükséges, amely alapján Bázakerettye Község Önkormányzatának Polgármestere határozatlan időre nevezi ki/menti fel a jegyzőt.

(3) A Bázakerettyei Közös Önkormányzati Hivatal létrehozó megállapodás alapján, a jegyző tekintetében az egyéb munkáltatói jogokat Bázakerettye Község Önkormányzatának Polgármestere gyakorolja.

(4) A jegyző gyakorolja a közös önkormányzati hivatal dolgozói felett a munkáltatói jogokat, a hivatal köztisztviselőjének kinevezéséhez, felmentéséhez és jutalmazásához a polgármesterek egyetértése szükséges.

(5) A jegyző irányítja a Hivatalt és a Kirendeltséget, a Hivatal szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint ügyfélfogadást tart és biztosítja a településeken a kihelyezett ügyfélfogadást.

61. §

(1) A jegyző a polgármester irányításával vezeti a Hivatalt, gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról, biztosítja a képviselők munkájának tárgyi és személyi feltételeit. Ennek keretében:

- a) előkészíti és törvényességi szempontból ellenőrzi a képviselő-testület, valamint az elé kerülő előterjesztéseket,
- b) ellátja a képviselő-testület, szervezési és ügyviteli tevékenységével kapcsolatos feladatokat,
- c) tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület és a bizottságok ülésein,
- d) rendszeresen tájékoztatja a polgármestert, a képviselő-testületet, a bizottságokat, az önkormányzat munkáját érintő jogszabályokról, a Hivatal munkájáról és az ügyintézésről,
- e) a képviselő-testületi ülésen az előterjesztés vitájában - a szavazás előtt - törvényességi észrevételt köteles tenni, amennyiben a szavazás eredményeként jogszabályt sértő döntés születhet, továbbá köteles jelezni a bizottságnak és a polgármesternek, ha döntésüknél jogszabálysértést észlel,
- f) gondoskodik a képviselő-testület és a bizottságok üléseinek jegyzőkönyvei elkészítéséről és a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős szervnek való megküldéséről,
- g) igény szerint, illetve írásbeli szavazásnál gondoskodik a szavazatok összeszámlálásáról,
- h) évente beszámol a képviselő-testületnek a Hivatal munkájáról.

(2) A jegyző önkormányzati rendeletalkotással kapcsolatos feladatai:

- a) kezdeményezheti rendelet alkotását,
- b) elvégzi a rendelet-tervezet szakmai előkészítésével kapcsolatos feladatokat,
- c) gondoskodik a rendeletek kihirdetéséről, végrehajtásáról, nyilvántartásáról és a rendeletek hatályos szövegének naprakészségéről.

(3) A jegyző egyéb feladatai:

- a) vezeti a Hivatalt, szervezi a Hivatal munkáját, a polgármester irányításával elkészíti a Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatát, valamint Ügyrendjét,
- b) gyakorolja a munkáltatói jogokat a Hivatal dolgozói felett,
- c) ellátja a jogszabályokban előírt államigazgatási feladatokat, hatósági jogköröket,
- d) döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket,
- e) dönt a polgármester által átadott hatósági ügyekben,
- f) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás, kötelezettségvállalás, utalványozás és ellenjegyzés rendjét,
- g) rendszeresen ügyfélfogadást tart,
- h) köteles a képviselő-testület tagjai által a Hivatal és saját működésével kapcsolatban kért adatokat, információkat megadni,
- i) gondoskodik a Hivatal dolgozói rendszeres továbbképzéséről,
- j) gondoskodik a Hivatal működéséhez szükséges dologi, technikai, és személyi feltételek biztosításáról,
- k) rögzíti a talált dolgok nyilvántartásába a talált idegen dologgal kapcsolatos a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló törvény szerinti adatokat, valamint a talált idegen dolog tulajdonosnak történő átadást követően törli azokat.

(4) A jegyző a 4. mellékletben meghatározott, képviselő-testület által átruházott hatásköröket látja el.

22. Az aljegyző**62. §**

(1) A Bázakerettye Község Önkormányzatának Polgármestere a jegyző javaslatára – a Hivatal illetékességi területéhez tartozó önkormányzatok polgármestereinek lakosságszám - arányos, többségi döntése alapján - a pályázat alapján, határozatlan időre jogszabályban megállapított képesítési feltételeknek megfelelő aljegyzőt nevezhet ki a jegyző helyettesítésére és a jegyző által meghatározott feladatok ellátására.

(2) A jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetén – legfeljebb hat hónap időtartamra – a jegyzői feladatok ellátására a Bázakerettye Község Önkormányzatának Polgármestere jelöli ki a képesítési feltételeknek megfelelő vezetői megbízással rendelkező köztisztviselőt.

23. A Hivatal**63. §**

(1) A képviselő-testület a hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyek előkészítésére, az önkormányzati döntések végrehajtására, a testületek működésével kapcsolatos adminisztratív feladatok és a jogszabályban előírt államigazgatási feladatok ellátására Csörnyeföld, Kerkaszentkirály, Kiscsehi, Lasztonya, Lispeszentadorján, Maróc, Muraszemenye és Szentmargitfalva Községek Képviselő-testületeivel közösen a 2. § (2) bekezdésben meghatározott elnevezéssel és székhellyel egységes hivatalt hoz létre. A Hivatal telephelyének elnevezését és címét a 2. § (3) bekezdés tartalmazza.

(2) A Hivatal létszámát, belső szervezeti felépítését, működésének részletes szabályait, valamint feladat és hatáskörét a hivatalt alapító társulási megállapodásban kell meghatározni.

(3) A Hivatal szervezeti és működési szabályzatának tervezetét az érintett polgármesterek véleményének kikérésével jegyző készíti el és terjeszti jóváhagyás végett a képviselő-testületek együttes ülésére.

(4) A Hivatalt létrehozó képviselő-testületek együttes ülése dönt a Hivatal

1. Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyásáról, módosításáról,
2. működéséről szóló beszámoló elfogadásáról,
3. költségvetésének elfogadásáról.

64. §

(1) Az együttes ülés összehívását kezdeményezhetik az érintett önkormányzatok polgármesterei és a jegyző.

(2) Az együttes ülés előkészítésére a képviselő-testületi ülések előkészítésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) Az együttes ülésen a határozati javaslatok tárgyában a képviselő-testületek külön-külön szavaznak és hoznak határozatot.

(4) Az együttes ülésről jegyzőkönyv készül, amely a testületi ülés jegyzőkönyvére vonatkozó szabályoknak megfelelően a képviselő-testületek által hozott határozatokat külön, valamint a tanácskozáson elhangzott valamennyi hozzászólás lényegét tartalmazza.

24. Társulások

65. §

(1) Az önkormányzat a feladatainak hatékonyabb, célszerűbb, gazdaságosabb megoldása érdekében társulásokban vesz részt.

(2) Az önkormányzati társulások felsorolását a 3. melléklet tartalmazza.

VI. Fejezet

A VÁLASZTÓPOLGÁROK ÉS AZ ÖNKORMÁNYZAT

25. Helyi népszavazás

66. §

(1) A helyi népszavazás kezdeményezésére, a teljes népszavazási eljárás lefolytatására a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvényben foglaltak az irányadóak.

(2) A képviselő-testület helyi népszavazást köteles elrendelni, ha azt a település választópolgárainak huszonöt százaléka kezdeményezte. A helyi népszavazás esetén az aláírásgyűjtő ív hitelesítésekor a választási iroda vezetője az ívre ráírja, hogy hány aláírás esetén lesz kötelező a helyi népszavazás kiírása.

26. Közmeghallgatás, lakossági fórum

67. §

(1) A képviselő- testület legalább évente egyszer közmeghallgatást tart.

(2) A képviselő-testület által tartott közmeghallgatásra a képviselő-testület ülésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, a (3) - (6) bekezdésében foglalt eltérésekkel.

(3) A közmeghallgatáson állampolgárok és a településen működő önszerveződő közösségek képviselői közérdekű ügyben a képviselő-testülethez, a képviselőhöz, a polgármesterhez, az alpolgármesterhez vagy a jegyzőhöz kérdéseket intézhetnek, illetve közérdekű javaslatokat tehetnek.

(4) A közmeghallgatás helyéről, idejéről, az ismertetésre vagy tárgyalásra kerülő tárgykörökről a lakosságot az önkormányzat és a Kirendeltség hirdetőtábláján, az önkormányzat és a Hivatal honlapján keresztül kell tájékoztatni a rendezvény előtt legalább 7 nappal.

(5) A közmeghallgatáson részt vesznek:

a) a települési képviselők,

b) a polgármester,

c) a jegyző,

d) az aljegyző,

e) az önkormányzat tulajdonában lévő vállalatok, valamint a fenntartásában álló és az önkormányzat által működtetett intézmények vezetői.

(6) A közmeghallgatáson előterjesztett közérdekű kérdéseket és javaslatokat külön törvényben meghatározott módon kell kezelni. Az elhangzott javaslatra, kérdésre a közmeghallgatáson, vagy legkésőbb 15 napon belül választ kell adni.

68. §

(1) A polgármester előre meghatározott közérdekű tárgykörben, illetve jelentősebb döntések előkészítése érdekében az állampolgárok és a társadalmi szervezetek közvetlen tájékoztatása, véleményük megismerése céljából lakossági fórumot hívhat össze.

(2) A lakossági fórum egyaránt összehívható a község egészét vagy annak egy részét érintő tárgykörben.

(3) A fórum helyéről és idejéről az ismertetésre, vagy tárgyalásra kerülő témákról a lakosságot az önkormányzat hirdetőtábláján és honlapján keresztül értesíteni kell a rendezvény előtt legalább 5 nappal.

(4) A fórumot a polgármester, az alpolgármester vagy az önkormányzati képviselő vezeti.

(5) A fórumról az elhangzott vélemények, javaslatok, állásfoglalások lényegét tartalmazó feljegyzés készül. Elkészítéséről a fórum vezetője gondoskodik.

69. §

Az önkormányzat a feladatai körében támogatja a lakosság önszerveződő közösségeinek tevékenységét, együttműködik a közösségekkel.

VII. Fejezet

AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI ALAPJAI

27. Az önkormányzat vagyona

70. §

(1) Az önkormányzat vagyonáról, a vagyonhasznosítás rendjéről és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályairól önkormányzati rendelet rendelkezik.

(2) Az önkormányzat saját felelősségére gazdasági társaságai és intézményei által vállalkozási tevékenységet folytathat. Az önkormányzat vállalkozása a kötelező feladatainak ellátását nem veszélyeztetheti.

28. Az önkormányzat költségvetése

71. §

(1) A Képviselő-testület az Önkormányzat éves költségvetését és annak végrehajtását önálló rendeletben állapítja meg. A költségvetés összeállításnak szabályait az Áht., az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló Kormányrendelet, a finanszírozás rendjét és az állami hozzájárulás mértékét a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény határozza meg.

- (2) Az Önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait.
- (3) A jegyző készíti elő az önkormányzat költségvetési rendeletének tervezetét. Az előkészítés során a költségvetési szervek vezetőivel egyeztet.
- (4) A polgármester terjeszti a képviselő-testület elé a költségvetési rendelet- tervezetet.
- (5) A jegyző – jogszabályok alapján meghatározott – belső kontrollrendszert működtet, amely biztosítja az Önkormányzat rendelkezésére álló forrásainak szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.
- (6) A jegyző a belső ellenőrzés működtetéséről polgári jogi szerződés keretében megbízott belső ellenőr útján gondoskodik.
- (7) Az önkormányzatra vonatkozó éves belső ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-ig hagyja jóvá.

29. Az önkormányzati gazdálkodás főbb szabályai

72. §

- (1) Az önkormányzat gazdálkodásának feladatát a Hivatal látja el. E körben különösen:
- a) a minisztérium által előírt módon és időben elkészíti évközi, év végi költségvetési beszámolót, az időközi költségvetési és mérlegjelentést, valamint a havonkénti pénzforgalmi információt és ezeket megküldi a Magyar Államkincstár részére,
 - b) beszedi az önkormányzat saját bevételeit,
 - c) gondoskodik az önkormányzat által létrehozott és működtetett intézmények pénzellátásáról,
 - d) biztosítja az önkormányzat pénzforgalmi szemléletű kettős könyvvitelének szabályszerű vezetését, és ezen belül – a nemzetgazdasági miniszter által meghatározottak szerint – kialakítja a saját, valamint az intézmények könyvvitelének számlarendjét,
 - e) kötelező irányelveket határoz meg az önkormányzat egységes számviteli rendjének kialakításához,
 - f) biztosítja az önkormányzat törzsvagyonának elkülönített nyilvántartását,
 - g) elkészíti az önkormányzat éves vagyonelejtárát,
 - h) az önkormányzat fizetési számláját kezelő pénzügyintézetten keresztül gondoskodik az önkormányzat tartozásainak és az önkormányzat intézményei működési kiadásainak kiegyenlítéséről, illetőleg teljesítéséről.
 - i) Az önkormányzat gazdálkodásának ellenőrzése
- (2) Az önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-ig hagyja jóvá.

VIII. Fejezet ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

73. §

A rendelet mellékletei:

- a) 1. melléklet: Az önkormányzat jelzőszámai, az alaptevékenységek kormányzati funkció szerinti megjelölése, fizetési számlák
- b) 2. melléklet: Az önkormányzat jelképe
- c) 3. melléklet: Önkormányzat részvételével működő társulások
- d) 4. melléklet: A képviselő- testület által átruházott hatáskörök
- e) 5. melléklet: A képviselő-testület tagjainak névsora
- f) 6. melléklet: A Humán és Ügyrendi Bizottság tagjainak névsora
- g) 7. melléklet: A polgármester ügyfelfogadási rendje

74. §

Hatályát veszti az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019(X.31.) önkormányzati rendelet.

75. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

1. melléklet a .../2024. (X. 10.) önkormányzati rendelethez**Az önkormányzat jelzőszámai, az alaptevékenységek kormányzati funkció szerinti megjelölése, fizetési számlák****1. Az önkormányzat jelzőszámai**

- a) Az önkormányzat törzskönyvi azonosító száma: 559641
 b) Az önkormányzat adószáma: 15559641-2-20
 c) Az önkormányzat statisztikai számjele: 15559641-8411-321-20

2. Kiscsehi Község Önkormányzata alaptevékenységeinek kormányzati funkció szerinti megjelölése

	A	B
1	Kormányzati funkció száma	Kormányzati funkció megnevezése
2	011130	Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége
3	013320	Köztetető –fenntartás és - működtetés
4	013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
5	041232	Start-munka program – Téli közfoglalkoztatás
6	041233	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
7	045160	Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása
8	045120	Út, autópálya építése
9	052020	Szennyvíz gyűjtése, tisztítása, elhelyezése
10	064010	Közvilágítás
11	062020	Településfejlesztési projektek és támogatások
12	066010	Zöldterület-kezelés
13	066020	Város-, községgazdálkodási egyéb szolgáltatások
14	072312	Fogorvosi ügyeleti ellátás
15	074011	Foglalkozás-egészségügyi alapellátás
16	081045	Szabadidősport- (rekreációs sport-) tevékenység és támogatása
17	082044	Könyvtári szolgáltatások
18	081071	Üdülői szálláshely-szolgáltatás és étkeztetés
19	082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
20	082091	Közművelődés- közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
21	086090	Egyéb szabadidős szolgáltatás
22	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
23	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
24	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
25	102031	Idősek nappali ellátása
26	102032	Demens betegek nappali ellátása
27	104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés
28	104042	Család és gyermekjóléti szolgáltatások
29	106020	Lakásfenntartással, lakhatással összefüggő ellátások

	A	B
30	107051	Szociális étkeztetés szociális konyhán
31	107052	Házi segítségnyújtás
32	107055	Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás

3. Számlavezető pénzügyintézet

- a) a) Számlavezető pénzügyintézet neve: MBH Bank Nyrt.
b) Pénzügyintézet címe: 8868 Letenye, Kossuth u. 15.

4. Az önkormányzat fizetési számlái:

	A	B
1	Bankszámlaszám	Számlatípus
2	75000260-15003652	Fizetési számla
3	75000260-15003669	Kommunális adó számla
4	75000260-15003676	Illetékbeszedési számla
5	75000260-15003683	Iparüzési adó beszedési számla
6	75000260-15003690	Bírság számla
7	75000260-15003700	Késedelmi pótlék számla
8	75000260-15003717	Állami hozzájárulások számla
9	75000260-15003724	Gépjárműadó számla
10	75000260-15003731	Termőföld bérbeadás számla
11	75000260-15003748	Idegen bevételek számla
12	75000260-15006648	Közfoglalkoztatási számla
13	75000260-15007704	Helyi Jövedéki adó számla
14	75000260-15006473	Falugondnoki autó vásárlás
15	50466333-10002041	Önkormányzati temetők infrastrukturális fejlesztés

2. melléklet a .../2024. (X. 10.) önkormányzati rendelethez

Az önkormányzat jelképei

1. Kiscsehi Község Önkormányzata címere: A háromszögű pajzs felső piros mezőjében egy aranyszínű sas, alul a zöld mezőben pedig egy aranyszínű taliga és eke található. Ezt körülveszi a búzakaralász és a szőlő. A pajzs felett aranyszínű szalagon nagybetűvel Kiscsehi felirat található:

2. Kiscsehi Község Önkormányzata zászlója: A zászló a fehér alapon megjelenő címer és felette a KISCSEHI felirat.

3. melléklet a .../2024. (X. 10.) önkormányzati rendelethez

Az önkormányzat részvételével működő társulások felsorolása

	A	B
1	Társulás megnevezése	Társulás székhelye
2	Bázakerettyei Óvoda Intézményfenntartó Társulás	8887 Bázakerettye, Fő út 4.
3	Bucsutai Szociális Szolgáltató Társulás	8893 Bucsuta, Petőfi utca 2.
4	Dél-Zala Hulladékgazdálkodási Társulás	8800 Nagykanizsa, Erzsébet tér 7.
5	Dél-Zala Murahíd Letenye Térségi Társulás	8868 Letenye Kossuth Lajos utca 10.

4. melléklet a .../2024. (X. 10.) önkormányzati rendelethez

A képviselő-testület által átruházott hatáskörök

1. A polgármesterre átruházott hatáskörök felsorolása:

A képviselő-testület által átruházott hatáskörben a polgármester

- 1.1. dönt a költségvetési tartalék 20 %-ig terjedő felhasználásáról,
- 1.2. megállapodást köt az éves költségvetés 10 %-áig terjedő vagyonügyletben,
- 1.3. átcsoportosít a költségvetési kiadásai kiemelt előirányzatai között,
- 1.4. az átadott és átvett pénzek tekintetében megállapodásokat köt,
- 1.5. véleményt nyilvánít a település életét érintő kérdésekben,
- 1.6. nyilatkozik a sajtónak, a hírközlő szervezeteknek,
- 1.7. az önkormányzati dolgozókkal kapcsolatban gyakorolja a munkáltatói jogokat,
- 1.8. ellátja a honvédelmi törvényben megfogalmazott honvédelmi és polgári védelmi feladatokat.
- 1.9. dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági jogkörökben, egyes hatásköreinek gyakorlását átruházhatja.
- 1.10. elbírálja a szociális célú tűzifa-támogatás megállapítása iránti kérelmeket,
- 1.11. eljár a településképi bejelentési eljárás során,
- 1.12. településképi kötelezési eljárást folytat le,
- 1.13. lakhatási támogatást biztosít a szociálisan rászoruló háztartások részére,
- 1.14. rendkívüli települési támogatásra való jogosultságot állapít meg,
- 1.15. születési támogatást állapít meg a jogosultsági feltételeknek megfelelő kérelmezőnek,
- 1.16. dönt a beiskoláztatási támogatás megállapításáról,
- 1.17. jogosulatlanul igénybe vett szociális támogatás megtérítése esetén a kötelezett kérelmére visszafizetendő összeg mértékét csökkentheti, elengedheti, vagy részletfizetést engedélyezhet.
- 1.18. az államháztartáson kívüli forrás átadásáról és átvételéről szóló önkormányzati rendeletben foglaltak szerint a támogatott kérelmére elszámolási határidő meghosszabbítását engedélyezi, ellenőrzi a támogatás felhasználását, dönt annak elfogadásáról,
- 1.19. eljár a tulajdonos képviseletében az önkormányzat vagyonáról, a vagyonhasznosítás rendjéről, és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályairól szóló önkormányzati rendeletben foglaltak szerint.

2. Az Önkormányzat társulásaira átruházott hatáskör:

2.1. Bázakerettyei Óvoda Intézményfenntartó Társulásra átruházott hatáskör:

A képviselő- testület a Mötv. 2013. január 1. napjától hatályos 41. § (4) bekezdése alapján az Mötv. 13. § (1) 2.3.4. pontjában és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben meghatározottak alapján az óvodai nevelés feladatainak ellátásával kapcsolatos feladat- és hatáskörét, a feladatai hatékonyabb és célszerűbb ellátása és közös intézmény létrehozása céljából a Bázakerettyei Óvoda Intézményfenntartó Társulásra ruházza.

2.2. Bucsutai Szociális Szolgáltató Társulásra átruházott hatáskör:

A képviselő- testület a Mötv. 2013. január 1. napjától hatályos 41. § (4) bekezdése alapján az Mötv. 13. § (1) 2.3.4. pontjában 8a. szociális szolgáltatások és ellátások biztosításával kapcsolatos feladat- és hatáskör közül az étkeztetés, házi gondozás és nappal ellátásra nyújtására irányuló feladat- és hatáskörét közös intézmény létrehozása céljából a Bucsutai Szociális Szolgáltató Társulásra ruházza.

2.3. Dél-Zala Murahíd Letenyi Térségi Társulásra átruházott hatáskör:**2.3.1. Egészségügyi alapellátás:**

a) A Társulás jogosult rendszeresen figyelemmel kísérni a kistérség lakossága egészségi állapotának alakulását, jogosult az egészségre ártalmas rizikófaktorok csökkentése érdekében felvilágosító előadások szervezéséről, prevenciós programok kidolgozásáról és működtetéséről gondoskodni.

b) A Társulás az alapellátáson felül egészségügyi szűrővizsgálatokat szervezhet.

c) A Társulás pályázatot nyújthat be, és figyeli az esetleges pályázati lehetőségeket, továbbá segíti a társulásban résztvevő önkormányzatokat a pályázatok elkészítésében.

d) Szakmai konferenciákat szervezhet az egészségügyi ellátásban résztvevő dolgozók számára.

e) Vizsgálhatja a közös intézménylétrehozás, vagy Társulási szerződéskötés révén történő működtetés lehetőségeit.

f) Egyeztető fórum szerepét tölti be az egészségügyi alapellátás biztosítására kötött megállapodások során a társult önkormányzatok között esetlegesen felmerülő viták elintézésében.

2.3.2. Területfejlesztés

a) a Társulási Tanács a letenyi térségi területfejlesztési feladatok tekintetében véleményt nyilváníthat, javaslatokat tehet,

b) vizsgálja és értékeli a kistérség társadalmi, gazdasági és környezeti helyzetét, adottságait,

c) jogszabályi vagy pályázati előírás esetén kidolgozza és elfogadja a kistérség területfejlesztési koncepcióját, illetve ennek figyelembevételével készített területfejlesztési programját, ellenőrzi az abban foglaltak megvalósítását,

d) a kistérségi területfejlesztési program figyelembevételével előzetesen véleményt nyilvánít a meghirdetett központi, regionális és vármegyei pályázatokra az illetékességi területéről benyújtott támogatási kérelmekkel kapcsolatban, feltéve, ha ez a jogkör a pályázati felhívásban is szerepel.

2.3.3. Turizmusfejlesztés: térségi adottságokra épülő, azokat tovább erősítő, jól működő turisztikai termékek kialakítása, markáns, egyedi idegenforgalmi arculat kialakítására.

2.3.4. Közreműködés a köznevelési feladatok ellátásában: a letenyei térségben a köznevelési törvényben meghatározott azon óvodás korú gyermekek óvodai nevelésének támogatása, akik az óvodai nevelés ellátása körében beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdenek, valamint azon sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatainak támogatása, akik a szakértői bizottság véleménye alapján értelmi fogyatékos (enyhe- és középsúlyos értelmi fogyatékos), autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-, vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek. A Társulás tagjai ezen köznevelési feladatokban való közreműködés keretében megállapodást köthetnek egymással (különösen a sajátos nevelési igényű, gyógypedagógiai nevelésben részesülő óvodás korú gyermekek tekintetében) a feladat finanszírozására és megvalósítására.

2.4. Dél-Zala Hulladékgazdálkodási Társulásra átruházott hatáskör:

A képviselő- testület a Társulási Megállapodásban foglalt hulladékgazdálkodással kapcsolatos hatáskörét a Társulásra átruházza.

3. Jegyzőre átruházott hatáskör

- a) A közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartás miatti eljárás lefolytatása során a képviselő-testület által átruházott hatáskörben a jegyző jár el.
- b) Az elhagyott hulladék felszámolásával kapcsolatos eljárás lefolytatása során a képviselő-testület által átruházott hatáskörben a jegyző jár el.
- c) A jegyző a belső ellenőrzés működtetéséről polgári jogi szerződés keretében megbízott belső ellenőr útján gondoskodik.

Bázakerettye Község Önkormányzat Képviselő-testületének névsora

1. Süle Béla Endre polgármester
2. alpolgármester
3.képviselő
4.képviselő
5.képviselő

A Humán és Ügyrendi Bizottság névsora

1.elnök

2.tag

3.tag

A polgármester ügyfélfogadási rendje

1. A polgármester ügyfélfogadási rendje

a) Helye: 8888 Kiscsehi, Petőfi út 2.

b) Ideje: Minden hónap első munkanapján 9.00. órától 10.00. óráig.

2. Amennyiben a polgármester 1. pont szerinti időpontban nem tudja megtartani az ügyfélfogadást, úgy erről a lakosságot új ügyfélfogadási nap tűzésével tájékoztatja.

Általános indokolás

A képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében (a továbbiakban: SZMSZ) határozza meg.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 43. § (3) bekezdése szerint a képviselő-testület az alakuló, vagy az azt követő ülésén e törvény rendelkezései szerint megalkotja vagy felülvizsgálja a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletét.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

Az önkormányzat megnevezését, székhelyét, weblap címét tartalmazza. Hivatkozik az 1. mellékletre, amely az önkormányzat jelzőszámait, az alaptevékenységek kormányzati funkció szerinti megjelölését, valamint a fizetési számlák felsorolását foglalja magában.

A 2. §-hoz

A képviselő- testület és hivatalának hivatalos elnevezését, annak címét tartalmazza.

A 3. §-hoz

Az önkormányzat jelképeit nevezi meg.

A 4. §-hoz

A képviselő- testület és a hivatal hivatalos elnevezését tartalmazza.

Az 5. §-hoz

Az önkormányzati pecsétek felsorolását tartalmazza.

A 6. §-hoz

Az Möt. rögzíti, hogy az önkormányzati feladat-és hatásköröknek két alaptípusa van: a kötelező és az önként vállalt feladatok. A helyi önkormányzatnak törvény állapíthat meg kötelező feladat- és hatáskört. Az Möt. lehetőséget biztosít a helyi önkormányzatnak, hogy önként vállalja (a képviselő-testület, vagy helyi népszavazás döntésével) bármely olyan helyi közügy (Möt. 4. §) önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe.

Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait nevesíti az 6-7. §-ok.

Hatásvizsgálati lap
Kiscsehi Község Önkormányzata Képviselő- testületének
az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló
új önkormányzati rendelete megalkotásához

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX törvény (Jat.) 17. § (1) bekezdése alapján az előzetes hatásvizsgálattal a jogszabály előkészítője felméri a szabályozás várható következményeit.

A Jat. 17. § (2) bekezdése alapján az előzetes hatásvizsgálat keretében az alábbi tényezők vizsgálata szükséges:

1. Társadalmi hatások: A rendelet elfogadása társadalmi hatást nem eredményez. A lakosság tájékoztatása az önkormányzatról, szerveiről, képviselő-testület működéséről, jogairól és kötelezettségeiről a rendelet kihirdetésével megvalósul.

2. Gazdasági, költségvetési hatások: A rendelet elfogadása közvetlen költségvetési hatást nem eredményez. A rendelet mellékletét képezi a képviselő-testület névsora. A tagok száma nem növekszik az előző önkormányzati ciklushoz képest, mely többlet kiadást eredményezne. Az alpolgármesterek száma sem változik.

3. Környezeti hatások

A rendeletben foglaltak végrehajtásának környezetre gyakorolt hatása nincs.

4. Egészségi következmények

A rendeletben foglaltak végrehajtásának egészségi következményei nincsenek.

5. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendeletben foglaltak végrehajtása az adminisztratív terheket nem növeli.

6. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 53. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében határozza meg. Az Möt. 43. § (3) bekezdése szerint a képviselő-testület az alakuló, vagy az azt követő ülésén e törvény rendelkezései szerint megalkotja vagy felülvizsgálja a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletét. Ennek elmaradása esetén a Zala Megyei Kormányhivatal törvényességi felhívással élhet a képviselő-testület felé.

7. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak. Az esetleges többletkiadásokat a költségvetésben biztosítani kell.

Bázakerettye 2024. október 1.

Dr. Resch Karolina s.k.
jegyző

IV.

Módszertani ajánlás a helyi önkormányzatok szervezeti és működési szabályzatainak elkészítéséhez, módosításához

A képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében (a továbbiakban: SZMSZ) határozza meg. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 43. § (3) bekezdése szerint a képviselő-testület az alakuló, vagy az azt követő ülésén e törvény rendelkezései szerint megalkotja vagy felülvizsgálja a szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét. Jelen összeállításunkkal ezt a munkát kívánjuk segíteni.

A módszertani ajánlás összeállításánál elsődlegesen az Mötv. rendelkezéseit vettük alapul, de tekintettel voltunk a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) és a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: IRM rend.) szabályaira, az Alkotmánybíróság, valamint a Kúria releváns döntéseire és támaszkodtunk a törvényességi felügyelet tapasztalataira is. Fontos kiemelni, hogy az önkormányzati rendeletek (így az SZMSZ) vonatkozásában is be kell tartani – a Jat. rendelkezéseinek megfelelően – a jogszabályok előkészítésére, az előzetes hatásvizsgálatra, az indokolási kötelezettségre, illetve a már megalkotott jogszabályok esetében az utólagos hatásvizsgálatra, valamint a jogszabályok tartalmi felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat.

Az összeállításban javaslatot tettünk az SZMSZ szerkezeti felépítésére és főbb tartalmi elemeire. eltérő betűtípussal jeleztük a jogszabályok által kötelezően előírt tartalmi elemeket, illetőleg a *jogalkalmazás gyakorlati tapasztalatai alapján hasznosnak, célszerűnek tartott szabályokat.*

I. BEVEZETŐ RÉSZ

A bevezető rész a jogszabály megalkotásához szükséges - az ebben az alcímben meghatározott - érvényességi kellékek felsorolását és a jogalkotás aktusára utaló kifejezést foglalja magában. A bevezető részben **meg kell jelölni**, ha a rendeletet más, az adott jogszabályban kifejezetten, a rendelet megalkotása vonatkozásában **véleményezési hatáskörrel felruházott szervvel vagy személlyel egyetértésben**, valamint ha más szerv vagy személy **véleményének kikérésével** alkotják meg. Ha az önkormányzati rendeletet a társulásban résztvevő helyi önkormányzat képviselő-testületének hozzájárulásával vagy a társult képviselő-testület döntésének megfelelően alkotják meg, annak a feltüntetése is szükséges.

Eredeti jogalkotói hatáskörben megalkotni tervezett helyi önkormányzati rendelet esetében az önkormányzat eredeti jogalkotói hatáskörét megállapító rendelkezésként az **Alaptörvény 32. cikk § (2) bekezdését** kell megjelölni. („Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.”)

A bevezető részben a rendeletalkotásra felhatalmazást adó rendelkezés vagy az eredeti jogalkotói hatáskört megállapító rendelkezés után meg kell jelölni azt a **feladatkört megállapító** jogszabályi rendelkezést, amely alapján a jogszabályt kiadják. Az SZMSZ bevezető részének a megszövegezésekor a felhatalmazó rendelkezésként az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdését (eredeti jogalkotói hatáskör), az önkormányzat feladatköröként az **Alaptörvény 32. cikk (1) bek. d) pontjának**, továbbá az **Mötv. 53. § (1) bekezdésének** a rendelkezését kell feltüntetni.

II. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az általános rendelkezéseket a bevezető rész után közvetlenül kell elhelyezni. Nagyobb terjedelmű jogszabály tervezetében az általános rendelkezéseket önálló, „Általános rendelkezések” című alcímben vagy fejezetben kell szabályozni.

Az általános rendelkezések között kell meghatározni az önkormányzat **hivatalos megnevezését és székhelyét** (pontos címmel), **működési területének** megnevezését. *Lehetőség van a székhelyen kívüli ülésezésre is, azonban az ülés helyszínének meghatározását oly módon kell térben szabályozni (pl. szomszédos település), hogy az biztosíthassa a képviselő-testületi működés nyilvánosságát, azaz a választópolgár számára az ülés helyszíne jelentősebb megterhelés nélkül is elérhető legyen. (Köf.5036/2012/6.)*

Amennyiben az önkormányzat **hivatallal** rendelkezik, annak **megnevezése és székhelyének feltüntetése is** szükséges (Mötv. 84. § (2) bek.).

A vármegyei önkormányzatra vonatkozó speciális szabályozás, hogy a vármegyei önkormányzat székhelyét az SZMSZ-ben a vármegyeszékhely település területén határozza meg. (Mötv. 27. § (1a) bek.)

Itt kap helyet a **képviselő-testület szerveinek** megnevezése is. Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselőtestület szervei: a polgármester, a főpolgármester, a vármegyei közgyűlés elnöke, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a polgármesteri hivatal, a vármegyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás. (Mötv. 41. § (2) bek.)

A szabály keretjellegű, hiszen ha pl. nem hoz létre bizottságot a testület, avagy nincs részönkormányzata, akkor a szerveinek körét tartalmazó felsorolás sem rendelkezhet róla, vagyis a testületnek a saját rendszeréhez kell igazítania a felsorolást. Megjegyzendő, hogy hibás azon rendelkezés, amely szerint az alpolgármesterek, az alelnökök és a tanácsnokok a képviselő-testület szerveként kerülnek feltüntetésre. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a képviselő-testület szervei között **fel kell sorolni** az önkormányzat részvételével működő **társulásokat** is.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az általános rendelkezések között lehet meghatározni az önkormányzat jelképeit. A címert alakjának, színeinek, nagyságának leírásával – utalva mindezek jelentéstartalmára, illetve a történelmi hagyományokra – lehet bemutatni. Hasonló módon írható le az önkormányzat zászlaja, pecsétje. A részletes szabályokat, a jelképek használatának rendjét azonban – terjedelmi okok miatt – indokolt külön rendeletben meghatározni.

Lehetőség van helyi ünnepek meghatározására is. Itt lehet rendelkezni az önkormányzat által alapított kitüntetésekről, elismerő címeiről, önkormányzati intézmények felsorolásáról. Itt helyezhető el – amennyiben az önkormányzat rendelkezik vele – a hivatalos honlap, önkormányzati helyi újság megnevezése is. Történhet utalás arra, hogy a lap a képviselő-testület döntéseit tartalmazza, illetve meghatározható a megjelenés gyakorisága. Feltüntetésre kerülhetnek a testvértelepülési, partnerségi kapcsolatok is.

III. RÉSZLETES RENDELKEZÉSEK FELADATOK ÉS HATÁSKÖRÖK

Az Mötv. rögzíti, hogy az önkormányzati feladat-és hatásköröknek két alaptípusa van: a kötelező és az önként vállalt feladatok. A helyi önkormányzatnak törvény állapíthat meg kötelező feladat- és hatáskört. Az Mötv. lehetőséget biztosít a helyi önkormányzatnak, hogy önként vállalja (a képviselő-testület, vagy helyi népszavazás döntésével) bármely olyan helyi közügy (Mötv. 4. §) önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe. A kötelező és önként vállalt feladatok felsorolását az SZMSZ-ben rögzíteni szükséges, a felsorolás mellékletben is elhelyezhető.

Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. **Önkormányzati döntést** a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület bizottsága, a részönkormányzat testülete, a társulása, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat. (Mötv. 41. § (3) bek.)

A képviselő-testület – az Mötv.-ben meghatározott kivételekkel - hatásköreit a polgármesterre, a bizottságára, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a társulására ruházhatja át. (Kivételként említendő pl., hogy önkormányzati hatósági hatáskör az Mötv. 62. § (2) bekezdése alapján a részönkormányzatra nem ruházható át.) **Az átruházott hatáskör gyakorlásához a testület utasítást adhat, a hatáskört visszavonhatja.** Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható. (Mötv. 41. § (4)-(5) bek.). Az Mötv. 42. §-a rendelkezik az **át nem ruházható hatáskörökről**, ezeken túlmenően minden feladat- és hatáskör átruházható. Az SZMSZ-ben a képviselő-testület által átruházott hatásköröket kell felsorolni, az át nem ruházott hatásköröket nem. Terjedelmi okok miatt célszerű az átruházott hatásköröket az SZMSZ mellékletében feltüntetni, megjelölve a szervet is (pl. polgármesterre, bizottságra, jegyzőre, társulásra történik-e az átruházás). Ezen feladatok tekintetében az SZMSZ-t és a többi önkormányzati rendeletet (pl. költségvetésről, szociális ellátásokról, vagyongazdálkodásról szóló önkormányzati rendeletet) összhangba kell hozni.

A megfogalmazás szerint a hatáskör átruházás diszpozitív rendelkezés. A képviselő-testület döntésétől függ, hogy átruházza-e a hatáskörét pl. a bizottságára vagy sem. Ebből következően nem törvénysértő, ha nem kerül sor hatáskör átruházására. Ebben az esetben a képviselő-testület maga gyakorolja a hatásköreit. Más a helyzet azonban, ha korábban a hatásköreit a képviselő-testület SZMSZ-ében már átruházta az ott nevesített bizottságaira.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az SZMSZ felülvizsgálatakor erre indokolt figyelemmel kell lenni, vizsgálni kell, hogy a hatályos SZMSZ bizottsági szervezetre vonatkozó tervezett rendelkezései és a hatásköröket átruházó korábbi (az alakuló, vagy az azt követő ülés időpontjában még hatályos) melléklete között milyen összefüggés áll fenn. Többszörösen is visszás (törvénysértő) jogi helyzet állhat elő akkor, amennyiben a képviselő-testület nem hoz létre olyan bizottságot, mint amelyre a hatályos SZMSZ melléklet szerint a hatáskörét átruházta. Ebben az esetben bizottság nem gyakorolhatja a hatáskört, mivel nincs erre feljogosított bizottság az új szervezetben, a képviselő-testület pedig azért nem gyakorolhatja, mert az átruházást nem szüntette meg, és jogbizonytalanság (törvénysértés, jogszabálysértés) merülne fel a képviselő-testületi hatáskörgyakorlással. Az ilyen hatáskörök visszavonására is figyelni indokolt az SZMSZ felülvizsgálatakor. Szükséges kiemelni, hogy az Mötv. 41. § (4) bekezdése és 142/A. § (2) bekezdése értelmében az önkormányzat képviselő-testülete nem ruházhatja át az átruházott hatáskörben hozott döntések elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó hatáskörét. (Köf.5039/2019/5.)

A polgármester vagy a bizottság törvényben megállapított hatáskörét a képviselő-testület nem vonhatja el, nem korlátozhatja.

Külön szükséges megemlíteni az **önkormányzati hatósági hatáskör átruházását**, mert e körben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) előírásait kell alkalmazni. Az Ákr. alkalmazásában **hatóság** az a szerv, szervezet vagy személy, amelyet (akit) törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet hatósági hatáskör gyakorlására jogosít fel vagy jogszabály hatósági hatáskör gyakorlására jelöl ki. A **hatóságtól a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el.** (Ákr. 9. §)

Az Mötv. kifejezetten rögzíti, hogy a hatáskör-átruházásra önkormányzati rendeletben kerülhet sor. Az Mötv. 142/B. §-a alapján az önkormányzatnak lehetősége van arra, hogy önkormányzati hatósági ügy intézésére további eljárási szabályokat határozzon meg, melynek az Ákr. és egyéb ágazati törvények szabnak keretet.

Célszerű ugyanakkor azon feladat- és hatáskörök megjelölése, amelyek ellátásáról fakultatív módon gondoskodik a testület. A kötelező és önként vállalt feladatok esetében a helyi sajátosságokat úgy lehet megjeleníteni, ha sematikus felsorolás helyett a kötelezően ellátandó feladat esetén a konkrét feladat ellátásának módját, önként vállalt feladatoknál pedig a feladatellátás terjedelmének pontos meghatározását is tartalmazza az SZMSZ.

Nagyszámú hatáskör átruházás esetén célszerű külön mellékletben rögzíteni, hogy mely hatáskört kire ruház át a képviselő-testület, így elkerülhető az SZMSZ terjedelmének növekedése.

Indokolt az SZMSZ-ben meghatározni az átruházás elveit (pl. kollektív döntést igénylő ügyekben a bizottság dönthet, operatív kérdésekben pedig a polgármester), rendjét, eljárási kérdéseit, a visszavonásra vonatkozó szabályokat, a hatáskör gyakorlásának ellenőrzését, a hatáskör gyakorlásához adható utasítások kiadásának rendjét (ez utóbbinál az adott hatáskörhöz kapcsolható általános követelményeket lehet meghatározni, nem pedig a közvetlen beavatkozást egy konkrét ügybe).

IV. A KÉPVISELŐ-TESTÜLET MŰKÖDÉSE

Az SZMSZ-ben indokolt rögzíteni a képviselő-testület és a bizottságok létszámát. Hangsúlyozandó, hogy a polgármester is tagja a képviselő-testületnek. Azon alpolgármester viszont, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vehet.

Megfontolandó, hogy a határozathozatalhoz szükséges létszámot (az egyszerű és a minősített többségre szükséges létszámot) is határozza meg az SZMSZ (természetesen a polgármestert is beleszámítva).

Jelentőségére tekintettel külön érdemes rendelkezni a képviselő-testület alakuló üléséről. Az alakuló ülést az Mötv. 43. § (2) bekezdése értelmében a polgármester hívja össze és vezeti. A vármegyei közgyűlés alakuló ülését a választást követő 15 napon belül a korelnök hívja össze és vezeti a vármegyei közgyűlés új elnökének SZMSZ szerinti megválasztásának időpontjáig.

IV.1. A képviselő jogállása, kérdezési jog és interpelláció

Az önkormányzati képviselő a település (fővárosi kerület, vármegye) egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak az érdekeit. Az önkormányzati képviselők jogai és kötelességei azonosak. (Mötv. 32. § (1) bek.)

Az önkormányzati képviselő:

a) a képviselő-testület ülésén - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon - **kezdeményezheti rendelet megalkotását vagy határozat meghozatalát;**

b) a képviselő-testület ülésén a polgármestertől (alpolgármestertől), a jegyzőtől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyekben **felvilágosítást kérhet**, amelyre az ülésen - vagy legkésőbb harminc napon belül írásban - érdemi választ kell adni;

c) **kérésére** az írásban is benyújtott **hozzászólását** a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni, vagy **kérésére a véleményét rögzíteni kell** a jegyzőkönyvben;

d) **tanácskozási joggal részt vehet** a képviselő-testület bármely bizottságának nyilvános vagy zárt ülésén. Javasolhatja a bizottság elnökének a bizottság feladatkörébe tartozó ügy megtárgyalását, amelyet a bizottság legközelebbi ülése elé kell terjeszteni és tárgyalására az önkormányzati képviselőt meg kell hívni. Kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület vizsgálja felül bizottságának, a polgármesternek, a részönkormányzat testületének, a jegyzőnek - a képviselő-testület által átruházott - önkormányzati ügyben hozott döntését;

e) megbízás alapján **képviselheti** a képviselő-testületet;

f) a polgármestertől **igényelheti** a képviselői munkájához szükséges **tájékoztatást**. Közérdekű ügyben kezdeményezheti a polgármester intézkedését, amelyre annak harminc napon belül érdemi választ kell adni;

g) a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartam alatt a **munkahelyén felmentést élvez** a munkavégzés alól. Az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület téríti meg, melynek alapján az önkormányzati képviselő társadalombiztosítási ellátásra is jogosult. A képviselő-testület átalányt is megállapíthat;

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

h) a képviselő-testület és a képviselő-testület bizottságának ülésén a magyar **jelnyelvet** vagy az általa választott **speciális kommunikációs rendszert** használhatja. A magyar jelnyelv, valamint a választott speciális kommunikációs rendszer használatának valamennyi költségét az önkormányzat biztosítja;

i) **köteles** a testületi üléseken **megjelenni**, a képviselő-testület munkájában és **döntéshozatali eljárásában részt venni**;

j) eskütételét követően három hónapon belül köteles részt venni a kormányhivatal által szervezett **képzésen**;

k) köteles kapcsolatot tartani a választópolgárokkal, akiknek évente legalább egy alkalommal **tájékoztatót nyújt** képviselői tevékenységéről. (Mötv. 32. § (2) bek.)

A jogalkalmazásban merült fel kérdésként, hogy ha egy megválasztott képviselő megjelenik a szabályosan összehívott képviselő-testületi ülésen, releváns-e az, hogy a képviselő milyen minőségében van jelen? Mondhatja-e az önkormányzati képviselő, hogy ő képviselői minőségben nincs jelen, ha az ülésen részt vesz? Dönthet-e, hozhat-e határozatot a képviselő-testület arról, hogy az ülésen jelen levő képviselő, milyen minőségében (képviselelként, helyi lakosként, vállalkozóként) vesz részt az ülésen? A képviselő-testület nem hozhat arra vonatkozóan döntést, hogy a képviselő milyen minőségében van jelen az ülésen, illetve a képviselő nem nyilváníthatja ki, hogy milyen minőségben kíván részt venni a képviselő-testületi ülésen. A fent idézettek alapján a képviselő köteles a képviselő-testületi ülésen megjelenni, továbbá a képviselő-testület munkájában – különösen a döntéshozatalban – részt venni.

Az önkormányzati képviselőt illetően a képviselő-testületi ülésen történő részvételt lehet a legfontosabb képviselői jogosultságnak tekinteni.

A képviselő-testületi ülésen való részvétel lehetőség (de egyben kötelezettség is) a képviselő számára, hogy a választói érdekeit képviselhesse. A képviselő-testületi ülésen történő részvétel kötelezettségként történő nevesítése azt is jelenti, hogy megszegése törvényi keretek között szankcionálható.

Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének a Fővárosi Önkormányzat SZMSZ-ről szóló rendelete korlátozta az önkormányzati képviselő módosító indítványának benyújtását, annak tartalma szerint. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította: „az önkormányzati képviselői (így a fővárosi közgyűlési képviselői) jogok része, hogy a képviselő részt vesz a képviselő-testületi munkában, amelyben a képviselő „szabad mandátummal” rendelkezik, meggyőződése és lelkiismerete alapján alakítja ki állásfoglalásait. A képviselő-testületi munkához kapcsolódik a döntés előkészítés, az ülésen való részvétel, a vitában való felszólalás, vagy egy adott renDELETEhez kapcsolódva a módosító indítványok benyújtása is. Adott esetben a módosító indítvány benyújtásában is megtestesül a települési képviselőnek a település egészéért vállalt felelőssége, ennek korlátozása alappal veti fel a képviselői jogok Ötv. 19. § (1) bekezdését sértő korlátozását, végső soron a szabad mandátum elvének sérelmét.” (Köf.5026/2012/9.)

Az SZMSZ-ben meghatározottak alapján az Mötv-ben meghatározott kötelezettségeit megszegő önkormányzati képviselő megállapított tiszteletdíját, természetbeni juttatását a képviselő-testület legfeljebb tizenkét havi időtartamra csökkentheti, megvonhatja. Ismételt kötelezettségszegés esetén a csökkentés vagy a megvonás újra megállapítható. (Mötv. 33.§)

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A képviselőt (tanácsnokot) illetve bizottsági külsős tagot megillető **tiszteletdíj és egyéb juttatások** rendjéről külön önkormányzati rendeletben adható szabályozás (Mötv. 35. § (1)). Ha a képviselő tanácsnok, önkormányzati bizottság elnöke vagy tagja, ebben az esetben - lényegében szabadon vállalt önkormányzati feladatként - számára a képviselő-testület rendeletében magasabb összegű tiszteletdíjat is megállapíthat (Mötv. 35. § (2)).

Az *Mötv. rendelkezései viszont nem teszik azt lehetővé, ha a képviselőnek többlet feladata van, a képviselő-testület – polgári jogi szerződéssel – további juttatásban részesítse, szakmai véleményünk szerint abban az esetben sincs erre mód, ha a képviselő-testület munkacsoportot hozott létre, ezek a képviselők sem részesülnek havonta díjazásban a megbízás keretében. Itt indokolt arra is utalni, hogy a bizottságok nem képviselő tagjait a képviselővel azonos jogok illetik, illetve azonos kötelezettségek terhelik. (Ezt támasztják alá az *Mötv. 40. § -ában a nem képviselő bizottsági tagokkal kapcsolatosan az összeférhetlenség, a méltatlanság, a díjazás tekintetében írt, a képviselővel azonos kötelezettségek és jogok.*) Ezért kerülendő az a szabályozás, ami a „külsős” bizottsági tagokra a képviselőktől eltérő (szűkítő, vagy bővítő tartalmú) szabályozást tartalmaz. (lásd még 39/2001. (X. 19.) AB határozat)*

A képviselői jogosítványok között lehet nevesíteni a kérdés és interpelláció jogát. Az **interpelláció** olyan felszólalás, melynek tárgya szoros kapcsolatban kell, hogy álljon az önkormányzat hatáskörének ellátásával, illetőleg annak valamely – az önkormányzat irányítása alá tartozó – szervezet hatáskörébe kell tartoznia. Az interpellációra adott válasz elfogadásáról az interpelláló nyilatkozik, és külön dönt erről a testület is.

A **kérdés**: az önkormányzati hatáskörbe tartozó szervezeti, működési, döntési, előkészítési jellegű felvetés vagy tudakozódás. A kérdésre adott válasz elfogadásáról nem dönt a testület.

A gyakorlatban több településen bevált – a képviselő jogai közé sorolható – a kérdéses interpellációs jog, ezért ajánlott az SZMSZ-ben az ezzel kapcsolatos részletes (pl. eljárási) rendelkezések kidolgozása, különösen a nagyobb lélekszámú településeken.

A kérdéssel és interpellációval kapcsolatos részletes szabályokat javasolt rögzíteni az SZMSZ-ben:

- a képviselők kérdéseiket, interpellációikat szóban vagy írásban a napirendek megtárgyalását követően tehetik meg. (Nem tekinthető interpellációnak a korábban már megválaszolt és a testület által elfogadott interpelláció, amennyiben újabb körülmény nem merült fel.)

- az interpelláció és a kérdés csak testületi ülésen ismertethető. Az ülés kezdetekor ad tájékoztatást a polgármester a képviselők által már benyújtott kérdésekről. A képviselők az interpellációkat a napirendek megtárgyalását követően mondják el,

- ha az interpelláció, kérdés benyújtására a képviselő-testület ülését megelőzően az SZMSZ-ben meghatározott időpontban (napon) sor kerül, úgy arra az ülésen érdemben válaszolni kell,

- az interpelláció, kérdés tárgyának kivizsgálásába be lehet vonni az interpelláló (kérdést feltevő) képviselőt is. A képviselő-testület az interpelláció, kérdés alapján részletesebb vizsgálatot is elrendelhet. Ezzel megbízhatja a polgármestert, valamely bizottságot, illetőleg a tanácsnoko(ka)t is. Az érdemi válasz előkészítésével a hivatal nevében a jegyző bízható meg.

A képviselő-testület hozzájárulhat ahhoz, hogy az interpellációra 15 napon belül írásban adjanak választ; e válasz másolatát egyidejűleg minden képviselőnek célszerű megküldeni. Elfogadásáról a következő ülésen kell dönten.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Ajánlatos az SZMSZ-ben kitérni arra, hogy milyen módon lehet benyújtani, illetve tárgyalni a képviselő azon kezdeményezését, amelyben azt kéri a képviselő-testülettől, hogy vizsgálja felül az önkormányzati ügyben – átruházott hatáskörben – hozott polgármesteri, bizottsági (részönkormányzati) döntést.

A képviselő, továbbá a bizottság nem képviselő tagja a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően köteles megtartani a tudomására jutott minősített adatot.

Az SZMSZ rögzítheti a települési képviselő kötelezettségeit is. Pl. a képviselő köteles tevékenyen részt venni a képviselő-testület munkájában; köteles olyan magatartást tanúsítani, amely méltóvá teszi a közéleti tevékenységre, a választók bizalmára; köteles felkérés alapján részt venni a testületi ülések előkészítésében, valamint a különböző vizsgálatokban; köteles írásban vagy szóban bejelenteni, ha a képviselő-testület vagy a bizottságának ülésén vagy egyéb megbízatásának teljesítésében akadályoztatva van; köteles bejelenteni személyes érintettségét a döntéshozatalnál. (Ajánlható, hogy a képviselő-testület döntsön abban a kérdésben, mely esetben tekinti igazolatlanak a távollétet a bejelentés ellenére.)

A képviselő jogállását (feladatellátását) érintően figyelembe ajánljuk a következő szabályozási elemeket is:

- ajánlatos a polgármesteri hivatal épületében képviselői irodát kialakítani a képviselők munkájának megkönnyítése és hatékonyabbá tétele érdekében. Az iroda működésének személyi és tárgyi feltételeiről a jegyző gondoskodik,*
- a polgármester egyes települési képviselőket – szakmai ismereteik, felkészültségük szerint – bevonhat a döntések előkészítésébe, a különböző szervekkel történő tárgyalásokba.*

A képviselő-testületnek javaslatot tehet egyes ügyekben arra, hogy a képviselettel a testület valamely képviselőt bízson meg.

Az SZMSZ meghatározhatja a pártok frakció-alakításának (képviseelőcsoportok) feltételeit (pl. az alakításhoz szükséges tagok számát). A frakciók a politikai véleményformálás, a vélemény egységes képviseletének eszközei. A független képviselők csoportokba tömörülhetnek. A frakcióalakítás lehetősége megjelenik az Alkotmánybíróság több határozatában is. A 844/B/2002. AB határozat alapján az Alaptörvény, az Mötv. és más jogszabály sem rendelkezik az önkormányzati képviselőcsoportokról, erről tehát a szervezetalakítás jogával élve szabadon dönthet a közgyűlés, megtartva a törvényi előírást, hogy önkormányzati rendeletben, az SZMSZ-ben hozza meg ezt a döntést. Az 1285/H/1993. AB határozat rámutatott arra, hogy az önkormányzati testület szervezetalakítási autonómiájának egyetlen korlátja van, hogy az SZMSZ-ben megállapított szervezeti szabályok nem lehetnek ellentétesek a törvény rendelkezéseivel. A 39/2001. (X. 19.) AB határozat kimondta, hogy nem ellentétes a törvénnyel, ha a képviselő-testületben frakció működik. Ugyanakkor – ahogy azt a 39/2001. (X. 19.) AB határozat is leszögezi – az Ötv. nem rendelkezik a frakcióról (szükséges megjegyezni, hogy az Mötv. sem), a frakció – ahol létrehozzák – nem szerve a képviselő-testületnek, nem lát el önkormányzati feladatot, hatáskör sem ruházható át a frakcióra.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az Mötv. 34. §-a alapján a képviselő-testület a polgármesternek vagy bármely önkormányzati képviselőnek a javaslatára az önkormányzati képviselők közül **tanácsnoko(ka)t** választhat. A tanácsnok felügyeli a képviselő-testület által meghatározott önkormányzati feladatkörök ellátását.

Az SZMSZ-ben tanácsnok választása esetén rendelkezni indokolt arról, hogy mely önkormányzati feladatkörök (pl. közművelődés, műemlékvédelem stb.) koordinációjával, szervezésével bízza meg a képviselő-testület a tanácsnokot.

IV. 2. A képviselő-testület üléseinek száma, nyilvános és zárt ülések köre

Az Mötv. 44. §-a kimondja, hogy a **képviselő-testület** szükség szerint, az SZMSZ-ben meghatározott számú, de **évente legalább hat ülést tart**. Az ülések többfélék lehetnek: rendes, rendkívüli, alakuló, ünnepi. Ezekre külön szabályok megalkotása indokolt.

Szükséges meghatározni az ülések gyakoriságát, illetve, amennyiben lehetséges, időpontját, helyét. *Indokolt szabályozni, hogy az általános rendtől eltérően milyen esetekben tartható **rendkívüli ülés**, rögzíteni lehet annak eljárási rendjét. A rendkívüli ülés összehívásának célja olyan halaszthatatlan ügynek a megtárgyalása, amelyben való döntés nem várhat a következő rendes ülés időpontjáig.*

Az Mötv. a rendkívüli testületi ülés tekintetében csak a legfontosabb, garanciális jellegű szabályokat tartalmazza. A Kúria Köf.5008/2022/3. számú döntése szerint „A helyi önkormányzatok a törvény keretei között szervezeti és működési rendjük meghatározása során belső szabályozási autonómiával rendelkeznek, ennek keretében rendkívüli képviselő-testületi ülés összehívásának részletszabályait meghatározhatják. Az így megalkotott szabályozás azonban nem lehet ellentétes a Magyarország helyi Önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (Mötv.) meghatározottakkal.”

Természetesen nem kizárt, hogy a képviselő-testület esetenként kihelyezett ülést tartson, illetve hogy a közmeghallgatást más helyen rendezze.

*Nagyobb településeken a képviselő-testület döntése alapján ülészak, **ülésszünet** (pl. nyári szabadságok miatt) is tartható. A Kúria megállapítása szerint jogállami mérce, hogy a jogalkotó nemcsak megalkotni, hanem betartani is köteles az általa alkotott jogszabályban foglaltakat. A képviselő-testület (és szervei) nem hozhat(nak) olyan döntést, amely ellentétes az általa megalkotott rendelettel. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási szabályok érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, észszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Ennek része – többek között – a képviselő-testületi ülés összehívására vonatkozó szabályok betartása. Ebből következően ülésszünet idejére a munkatervben nem tervezett rendes ülés nem hívható össze, akkor sem, ha a korábbra tervezett testületi ülés elmaradt. Így amennyiben ebben az időszakban mégis rendes ülés megtartásra kerül sor, az ülésen hozott valamennyi döntés jogszabálysértő, az eljárási szabályok betartásának hiánya miatt közjogilag érvénytelen. (Köf.5009/2019/4.)*

Az Mötv. 46. § (1) bekezdése szerint a **képviselő-testület ülése nyilvános**, indokolt rögzíteni azt is, hogy ez hogyan biztosítható.

Az önkormányzati működés transzparenciájával, a képviselő-testületi ülések nyilvánosságával összefüggésben a Kúria Köf.5036/2012/6. számú döntésében rámutatott: „A választópolgári kontroll gyakorlásának ellehetetlenítését – és egyben az Ötv. rendelkezéseinek sérelmét is – jelenti az a szabályozás, amely aránytalan erőfeszítést követel meg a választópolgártól ahhoz, hogy a nyilvános működésből eredő jogait gyakorolja.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A székhelyen kívüli ülésezés helyszínének meghatározását ezért oly módon kell térben szabályozni (pl. szomszédos település), hogy az biztosíthassa a képviselő- testületi működés nyilvánosságát, azaz a választópolgár számára az ülés helyszíne jelentősebb megterhelés nélkül is elérhető legyen”.

A zárt ülésre vonatkozó szabályokra figyelemmel célszerű rendelkezni arról, hogy milyen módon kér nyilatkozatot a képviselő-testület az érintettől az Mötv. 46. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben (ha az érintett beleegyezésétől függ a zárt ülés tartása). Indokolt kitérni arra is, hogy az Mötv. 46. § (1) bekezdés c) pontjának megítélésénél mi tekinthető olyan üzleti érdeknek, amely esetén zárt ülést rendelhet el a testület a vagyonával való rendelkezés, vagy az általa kiírt pályázat tárgyalásakor, ha a nyílt tárgyalás üzleti érdeket sértene. A zárt ülésen a képviselő-testület tagjai, a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester és a jegyző, aljegyző, aljegyzők, továbbá meghívása esetén a polgármesteri hivatal vagy a közös önkormányzati hivatal ügyintézője, az érintett és a szakértő vesz részt. A nemzetiségi önkormányzat elnöke kizárólag az általa képviselt nemzetiséget érintő ügy napirendi tárgyalásakor vehet részt a zárt ülésen. Törvény vagy önkormányzati rendelet (pl. SZMSZ) előírhatja, mely esetben kötelező az érintett meghívása. (Mötv. 46. § (3) bek.)

Tekintettel arra, hogy a választópolgárok - a zárt ülés kivételével - betekinhetnek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe, az Mötv. 52. § (3) bekezdése szerint **a közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell**, a közérdekű adatok megismerhetősége pedig alapvető jog. Ezen adatokról a közfeladatot ellátó szervezeteknek – pontos és gyors – tájékoztatást kell adniuk. Emiatt fontos arról rendelkezni, hogy a fenti törvényi előírásnak miként tesz eleget a képviselő-testület.

A zárt ülésen hozott képviselő-testületi döntés is nyilvános. *Emellett említünk kell a csak szűk körben korlátozható döntést megalapozó adatok kérdését. A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog érvényesülése érdekében nem tekinthető az Alaptörvénnyel összhangban állónak az olyan korlátozás, amely egy adatot vagy egy egész dokumentumot végérvényesen elvon a nyilvánosság elől, illetve amely egy dokumentumot annak tartalmától függetlenül, teljes egészében nyilvánosságkorlátozás alá helyez. Ennek alapján tehát a dokumentum egésze – a tartalmától függetlenül – nem minősíthető döntést megalapozó adatnak. A dokumentum tartalmából kell kiindulni. A közérdekű adatok megismeréséhez való jog súlyos sérelmét eredményezi tehát, ha az adatkezelő a nyilvánosság korlátozásakor pusztán arra hivatkozik, hogy az adat döntést megalapozó adat, de ennek igazolását mellőzi; ezzel ugyanis kiüresíthetővé válik a közérdekű adatok nyilvánosságához való jog (5/2014. (II. 14.) AB határozat). Erre figyelemmel pontosan körülhatárolandók a testületi munkáról való tájékoztatás követelményei. Meghatározandó, hogy különösen zárt ülés esetén kinek kötelessége elvégezni a tájékoztatáshoz kapcsolódó előbb említett tartalmi vizsgálatot, illetve azt is, hogy ki, és milyen határidőn belül, továbbá hol köteles az Isz.tv-t figyelembe vevő tájékoztatást adni zárt ülésről.*

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A polgármester feladata, hogy ezt a tájékoztató tevékenységet irányítsa, illetve mint adatkezelő közvetlenül elvégezze a tájékoztatással kapcsolatos feladatait. A zárt üléssel kapcsolatosan a szervezeti és működési szabályzatban előírt tájékoztatási kötelezettség felelőse általi kötelezettségzegés esetén a polgármesterrel, képviselővel szemben az Möt.v. és ahhoz kapcsolódó jogszabályokban írt következmények alkalmazhatók. Ettől ugyancsak elkülönül az az esetkör, amikor a közzétett adat nem minősül közérdekű adatnak, vagy közérdekből nyilvános adatnak. Amennyiben az ilyen adat közzététele személyiségi jogot sért, vagy üzleti titokként az önkormányzat, vagy más érdekeit sérti, úgy az erre vonatkozó polgári jogi jogkövetkezmények érvényesíthetők a sérelmet szenvedett fél részéről. Minden esetben itt is tartalma szerint vizsgálendő a jogsértés, és az arra vonatkozó megfelelő szankció, jogkövetkezmény lehetősége.

IV.3. Az ülések tervezése, előkészítése

Az átgondolt működés érdekében célszerű megtervezni a testületi üléseket. A testület munkatervét határozatban fogadhatja el (pl.: féléves/éves munkaterv, amelyben szerepelnek a várható önkormányzati feladatok, döntések, előterjesztések, az előterjesztők, az előkészítés felelősei az időpont feltüntetése mellett, valamint az, hogy az egyes előterjesztéseket mely bizottságnak kell előzetesen megtárgyalnia, az ülések időpontja, helye, a tervezett napirendi pontok). Az ülések előkészítésével összefüggésben kell meghatározni a testületi ülésre meghívandók körét. Külön indokolt feltüntetni azon személyeket, akiket minden testületi ülésre kötelező meghívni valamely jogszabályhely alapján (pl. jegyző) illetve a testület döntése szerint (pl. önkormányzati hivatal köztisztviselőjét, önkormányzati intézmény vezetőjét (ha nem állandó meghívott) egy adott napirend kapcsán vagy pl. egy beruházás kapcsán a beruházó képviselőjét).

A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg, mely önszerveződő közösségek képviselőit illeti meg tevékenységi körükben tanácskozási jog a képviselő-testület és bizottsága ülésein.

Célszerű azok körét is meghatározni, akik csak egy-egy napirendhez kapnak meghívót. Ebben a részben kell meghatározni azon önszerveződő közösségeket, civil szervezeteket, amelyek képviselőit feladatköréhez kapcsolódóan tanácskozási jog illeti meg a képviselő-testület és bizottságai ülésein. Hasonló módon a képviselő-testület bizottságai nem képviselő tagjainak, illetőleg a külön meghatározott érdekegyeztető tanács, munkaadói és munkavállalói érdekközösség képviselőinek szintén, tevékenységi körükben biztosítható tanácskozási jog. Egyes esetekben (pl. törvényességi észrevétel ismertetése, alkotmánybíróági kezdeményezés) fontos lehet, hogy a fővárosi, vármegyei kormányhivatal vezetője is tanácskozási joggal részt vehessen a képviselő-testület ülésén, más esetekben elegendő a fővárosi, vármegyei kormányhivatal képviselőjét biztosítani. A fentiekén túl tanácskozási joggal lehet még meghívni a képviselő-testület ülésére az intézményvezetőket, önkormányzati gazdasági társaság vezetőit, az egyházak képviselőit, a választókerület országgyűlési képviselőjét, a díszpolgárokat. Indokolt rögzíteni az ülések előkészítésének legfontosabb technikai, szervezési és egyéb feladatait is (pl. a tanácskozási feltételek biztosítása, az ülésekre szóló meghívók alakja, tartalmi kellékei, határideje, azok elmulasztásának szankcionálása).

IV.4. Az előterjesztések

Az SZMSZ-ben indokolt meghatározni az előterjesztések **előkészítésének rendjét, tartalmi és formai követelményeit**. Az erre vonatkozó szabályok mellékletben is elhelyezhetőek. Az „előterjesztés” fogalmat akkor célszerű használni, ha az adott kérdésben a képviselő-testület döntése szükséges. Amennyiben erre nincs szükség, lehet tájékoztató, amely valamely kérdésről, területről ad tájékoztatást a képviselő-testület számára. Fontos rendelkezni arról, hogy ki nyújthat be előterjesztést a képviselő-testülethez (a települési képviselő, a polgármester, a képviselő-testület bizottsága vagy a képviselő-testület más szervei: pl. részönkormányzat, társulás). Külön kell meghatározni azokat az ügyeket, amelyekben csak valamely bizottság, vagy csak meghatározott személy, pl. a polgármester (hivatali létszám) készíthet előterjesztést, illetve az előterjesztés csak meghatározott bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek. (Mötv. 59. § (2) bek.)

Az előterjesztés készülhet írásban és lehet szóbeli is. A képviselő-testület, illetve a bizottság elé kerülő előterjesztés egyrészt az előzmények ismertetéséből, a döntéshez szükséges információk megadásából, másrészt a döntési javaslatból (rendelet-tervezet vagy határozati javaslat) áll. Indokolt egyértelműen rögzíteni azokat az ügyeket, amelyekben kizárólag írásban nyújtható be előterjesztés (pl. önkormányzati rendeletalkotás, intézmény alapítása, átszervezése, megszüntetése, helyi népszavazás kiírása stb.). Az SZMSZ meghatározhatja az előterjesztésekkel szemben támasztott alapvető követelményeket (pl. az előterjesztésnek alkalmasnak kell lennie a tárgykör valóságáé bemutatására, megfelelő következtetések levonására és a legcélszerűbb döntések meghozatalára, tömör, az érdekeltek számára világos megfogalmazására).

Célszerű lehet az előterjesztés tagolása (bevezető, helyzetfeltáró, értékelő rész, határozati javaslat), valamint kellő idő biztosítása az előzetes egyeztetésre, a véleményezésre, a jegyző általi törvényességi felülvizsgálatra. A határozati javaslat tartalmazza a végrehajtási határidő és a végrehajtásért felelős személy megnevezését. Önkormányzati rendelet tervezet elkészítésénél pedig kiemelt figyelmet kell fordítani a Ját. és az IRM rendelet előírásaira (pl. tartalmi és formai követelmények, véleményezés, hatástanulmány stb.).

IV.5. A képviselő-testület ülésének összehívása, vezetése

A képviselő-testület ülését a **polgármester hívja össze és vezeti**, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester, több alpolgármester esetén a polgármester által kijelölt alpolgármester gyakorolja. A polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, a tartós akadályoztatásuk esetére az SZMSZ rendelkezik a képviselő-testület összehívásának, vezetésének a módjáról. (Mötv. 45. §)

A polgármestert **akadályoztatása, távolléte esetén** az alpolgármester helyettesíti (több alpolgármester esetén a polgármester által megjelölt sorrendben), aki jogosult a testületi ülés összehívására és vezetésére. Az alpolgármester az egyetlen olyan személy a képviselő-testület tagjai közül, akit ugyanazon jogok illethetnek meg, mint a választópolgárok által közvetlenül megválasztott polgármestert. Ezt a jogot a képviselő-testület (az Mötv. 45. §-a kivételével) nem adhatja át egy képviselőnek, így jogszabálysértő lenne ilyen tartalmú rendelkezés, erre a Kúria Önkormányzati Tanácsa is rámutatott egyik döntésében.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Itt szükséges kiemelni, hogy a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, ezért őt az ülés összehívásának-, illetve vezetésének jogosultsága nem illeti meg (Mötv. 75. § (2) bekezdés első mondata). **A polgármesteri és alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltöttség, illetve tartós akadályoztatásuk esetén** – az Mötv. 45. §-ának megfelelően – az SZMSZ-ben kell rendelkezni a képviselő-testületi ülés összehívásáról, vezetésének módjáról. Meg kell jelölni, hogy mely személy (pl. a **korelnök** vagy valamely **bizottság elnöke**) hívhatja össze és vezetheti a képviselő-testület ülését. Mindenképpen azt kell szem előtt tartani, hogy **a képviselő-testület folyamatos működése biztosítva legyen, ezért ajánlott a korelnök végső összehívóként való megjelölése**, ugyanis adódhatnak olyan esetek is, amikor a bizottság elnöke is akadályoztatva van. *Előállhat olyan helyzet is, hogy amennyiben az alakuló ülésen nem tudják megválasztani a testület bizottságait, akkor a következő ülést a bizottság elnöke nem tudja összehívni. Ajánlható megoldás ezért, hogy főszabályként a korelnök hívja össze a testületi ülést vagy pedig mindaddig a korelnök hívja össze a testületi ülést, amíg nem választanak bizottsági elnököt. (Indokolt az SZMSZ-ben szabályozni, hogy a határozatképtelenség miatt elmaradt képviselő-testületi ülés pótlásáról milyen határidőn belül kell gondoskodni, illetve, hogy az előzetesen kitűzött napirend megváltoztatható-e.)*

Az Mötv. 44. §-a alapján **kötelező az ülést összehívni** a települési képviselők egynegyedének, a képviselő-testület bizottságának, valamint a kormányhivatal vezetőjének a testületi ülés összehívásának indokát tartalmazó indítványára (rendkívüli ülés). E rendelkezésekből fakadóan tehát a polgármesternek az ülést legkésőbb a kezdeményezéstől számított tizenöt napon belül össze kell hívnia a testületi ülés indokának, időpontjának, helyszínének és napirendjének meghatározásával. *Ajánlatos az ilyen esetekre vonatkozó részletszabályokat is az SZMSZ-ben elhelyezni.*

A polgármestert megillető jogosítványok közül kiemelendő az ún. **vétőjog**, amely szerint amennyiben képviselő-testület döntését az önkormányzat érdekeit sértőnek tartja, ugyanazon ügyben egy alkalommal, az önfelosztásról, valamint a polgármester sorozatos törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatt a képviselő-testület által bíróságra benyújtandó keresetről szóló döntés kivételével kezdeményezheti az ismételt tárgyalást. A polgármesteri kezdeményezés a döntés végrehajtására nézve halasztó hatályú. A polgármesteri vétő után a testület csak minősített többséggel dönthet a kifogásolt ügyben (Mötv. 68. § (1), 70. § (1) bek.) Az SZMSZ-ben célszerű ezen ülések megtartásának szabályairól rendelkezni, figyelembe véve a fenti törvényi szabályozást.

Az SZMSZ-ben **további kötelező összehívási eseteket is meg lehet határozni** (pl. nemzetiségi önkormányzat kezdeményezése), és fontos a kezdeményezés formái (nem kizárólagos eset az írásbeli összehívás), tartalmi kellékeit is rögzíteni (pl. az időpontot, a napirendet, a csatolandó anyagokat, a rendkívüli ülés összehívását megalapozó körülményeket). A kötelező összehívás eseteinek meghatározását fontos hangsúlyozni, hiszen alapvető fontosságú lehet a képviselő-testület működése szempontjából. A törvényben meghatározott kötelező összehívás „szűkítése” azonban nem megengedett.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az SZMSZ-ben indokolt rögzíteni, hogy az ülés összehívására írásbeli meghívót küld a polgármester [ennek legfontosabb szabályait célszerű meghatározni: pl. hány nappal korábban kell kiküldeni a meghívót, mi annak tartalma, az ülés helye (korábban említettük, hogy az ülés helyszíne az önkormányzat székhelyén kívül is lehet), ideje, a javasolt napirendek, az előterjesztő neve]. A meghívóhoz célszerű mellékelni az előterjesztéseket, a határozattervezeteket. A szóbeli meghívás (távbeszélőn) kivételes, ennek feltételeit (sürgősség indoklása, formai szabályok stb.) szintén rögzíteni kell. A képviselő-testület ülésének helyéről, időpontjáról és napirendjéről a lakosságot a jegyző a település honlapján vagy a sajtó útján, valamint a meghívónak a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján, illetve más helyen történő kifüggesztésével tájékoztatja. Az SZMSZ-ben meg lehet határozni egyéb tájékoztatási módokat is (pl. kábeltévé, helyi rádió stb.). **A képviselő-testület ülésén megjelent hallgatóságra vonatkozóan fontos szabályozni, hogy ha a megjelentek hozzá kívánnak szólni az üléshez, azt milyen formában, illetőleg milyen időtartamban tehetik meg. A hozzászólás jogának megadását célszerű a polgármesterre ruházni.**

A 961/B/1993. AB határozat egyértelművé tette, hogy a polgármester az önkormányzati feladatok ellátása és hatáskörök gyakorlása során a képviselőktől eltérő, más és több jogot biztosító helyzetben van. Az egyes előterjesztések, kérdések, hozzászólások megítélése és önkormányzati feladatokkal való összefüggése szempontjából többlet-információkkal rendelkezhet. E helyzet elismerésén nyugszik az olyan működési szabályozás, mely megengedi, hogy a polgármester (vagy az őt a feladatellátásban segítő alpolgármesterek) a vita során többször szólhassanak hozzá. *Az ülésvezetésre vonatkozó szabályokat célszerű csoportosítani.* Az Mötv. 47. § (1) bekezdése határozza meg a határozatképesség feltételeit, a határozatképességet valamennyi döntés előtt vizsgálni kell, *ennek módjáról rendelkezhet az SZMSZ.*

A polgármester (távollétében az alpolgármester – kivéve a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármestert –, illetve az SZMSZ-ben meghatározott személy) **ülésvezetésre vonatkozó jogosítványairól**, valamint a **tanácskozás rendjéről** szintén fontos rendelkeznie az SZMSZ-nek. Ennél a résznél azt kell meghatározni, hogy milyen sorrendben kell szót adni, milyen időtartamúak lehetnek a hozzászólások, milyen esetekben nyílik lehetőség viszontreagálásra, mely esetekben van lehetőség a szó megvonására, a tanácskozási joggal résztvevők mikor fejthetik ki véleményüket, mikor és hogyan lehet lezárni a vitát.

A tanácskozás vezetéséhez tartozik, hogy annak rendje fennmaradjon, helyt adva az érdemi vitának, releváns észrevételeknek, véleményeknek, kerülve a fölösleges, témához nem tartozó hozzászólásokat. A testületi ülés gördülékenységének elősegítésére, a testületi ülésen esetlegesen kialakuló **„obstrukció” megakadályozására** az Mötv. (53. § (2) bekezdés) rögzíti azt a lehetőséget, hogy a testület az SZMSZ-ben meghatározhassa a tárgyalásra fordítható, napirendenkénti időkeretet, a hozzászólások maximális időtartamát, valamint az ismételt hozzászólások, indítványozási lehetőség korlátozhatóságát.

A 308/B/2000. AB határozat alapján az önkormányzati szabályozás, az SZMSZ rendezési körébe tartozik az ülés menetének, a tanácskozás rendjének, a kérdések, hozzászólások, a vita lezárása stb. részletes szabályainak meghatározása.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A képviselő-testület tanácskozási rendjére vonatkozó szabályozásnál rendelkezni kell arról, hogy a napirendi tervezetet a polgármester terjeszti elő, ugyanakkor az önkormányzati bizottságok, a nemzetiségi önkormányzatok, a részönkormányzatok, a polgármester, a jegyző, valamint a képviselők indítványozhatják valamely kérdés napirendre tűzését. Az SZMSZ-ben lehet meghatározni, hogy ezeket milyen formában (írásban, szóban), illetve milyen időpontig tehetik meg a polgármesternél, továbbá fontos szabályozni ezek napirendre tűzésének rendjét. A szabályozás része lehet **egyres indítványok sürgősségi tárgyalásának meghatározása** is (milyen esetekben lehet ilyen indítványt benyújtani, milyen formában kell előterjeszteni, meg kell jelölni a sürgősség tényét alátámasztó körülményeket). Amennyiben a sürgősség indokoltságát a képviselő-testület nem fogadja el, úgy az indítványt egyszerű napirendi javaslatként kell kezelni és az elfogadott munkatervre is figyelemmel meg kell határozni napirendre tűzésének időpontját. Az ülés rendjére vonatkozóan szabályozni lehet, hogy milyen sorrendben követik egymást a napirendek.

A **vitával** kapcsolatban indokolt lehet meghatározni annak menetét: pl. az előterjesztő tehet-e szóbeli kiegészítést; a tanácskozási joggal részt vevők mikor, hány percig szólhatnak hozzá a vitához; a képviselők hozzászólásának van-e időkorlátja; hány alkalommal szólhat a napirendhez egy képviselő; a módosító javaslatokat meddig lehet benyújtani; a kérdések, vélemények, módosító javaslatok elhangzásának van-e sorrendje; a napirend végén az előterjesztő válaszolhat-e a felmerült kérdésekre; szót kell adni a jegyzőnek, amennyiben a törvényességgel kapcsolatban észrevétele van; a szavazás lezárását követően van-e, ha igen milyen eljárási rendben helye újabb hozzászólásnak. A képviselő-testület ülésén a képviselői hozzászólásokra nézve kialakított önkorlátozó szabályokról a 33/1998. (VI. 25.) AB határozat megállapította, hogy ezek a helyi szabályok gyakorlatilag olyan tűrési határt jelentenek, amelyen belül maradva még biztosítható az érdemi testületi működés. A tanácskozás kereteinek SZMSZ-ben történő megvonása elsősorban a tanácskozás elhúzódásának a megakadályozását szolgálja.

IV. 6. A tanácskozás rendjének fenntartása

Az SZMSZ-ben ajánlott meghatározni a tanácskozás rendjének biztosításával kapcsolatos rendelkezéseket. Tekintettel arra, hogy a polgármester vezeti a képviselő-testület ülését, a tanácskozás rendjének a fenntartása is az ő feladata. Teendői – így számára a SZMSZ-ben biztosított jogosítványok is – kétirányúak lehetnek. Egyrészt a **testületi ülésen meghívóval résztvevők** (képviselek, tanácskozási joggal résztvevők, más meghívottak), másrészt az ülésen megjelent választópolgárok (**hallgatóság**) – az ülés rendjét zavaró – magatartásához kapcsolódhatnak. A polgármester az alábbi jogosítványokkal rendelkezhet:

- figyelmeztetheti azt a hozzászólót, akinek a tanácskozáshoz nem illő, másokat sértő a megfogalmazása;

- rendreutasíthatja azt, aki a képviselő-testülethez méltatlan magatartást tanúsít;

- a „széksértés” megállapítását kezdeményezheti (ez a jog megilleti a képviselőket is), melynek szabályait az alábbiakban lehet megállapítani: az a képviselő-testületi tag, aki a tanácskozás méltóságát magatartásával sérti, a képviselő-testület tagjait sértő kifejezésekkel illeti – ha bántó kijelentéseit rögtön vissza nem vonja, továbbá a sértettet, illetőleg a testületet meg nem követi – széksértést követ el; a széksértés tényét a képviselő-testület vita nélkül, egyszerű szótöbbséggel állapítja meg; szankcionálása **rendbírsággal** történhet [33/1998.(VI.25.) AB. határozat 43/1992. (VII. 16.) AB határozat, 49/1992. (IX. 26.) AB határozat]).

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

- célszerű, ha a választójoggal nem rendelkező 18 éven aluli személyek a képviselő-testületi ülésen csak a polgármester egyedi engedélye alapján vehetnek részt.

Megjegyzendő, hogy a képviselővel szemben nem alkalmazhatók olyan szankciók, melyek megakadályoznák vagy megtiltanák a testület munkájában való részvételét (különösen a döntéshozatalban való közreműködést). Az Mötv. 33. §-a alapján a képviselő-testület a kötelezettségeit megszegő képviselő megállapított tiszteletdíját, természetbeni juttatását az SZMSZ-ben meghatározottak alapján, legfeljebb 12 havi időtartamra csökkentheti, illetőleg megvonhatja. Az ismételt kötelezettségszegés esetét valamint a kilátásba helyezett jogkövetkezményeket szabályozni kell az SZMSZ-ben.

Az ülést határozott időre félbeszakíthatja a képviselő-testület a polgármester javaslatára, ha a testületi ülésen olyan rendzavarás történik, amely a tanácskozás folytatását lehetetlenné teszi; ha az ülés félbeszakad, csak újabb polgármesteri összehívásra folytatódhat.

IV.7. A döntéshozatali eljárás, a szavazás módja

Az Mötv. 47. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület akkor **határozatképes**, ha az ülésen a képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképesség meglétét az ülésen, a döntések meghozatala előtt folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A határozatképesség meglétének vizsgálata nemcsak az ülés vezetőjének, hanem a jegyzőnek is feladata: a határozatképesség hiányában meghozott döntés törvénysértő, ezt pedig kötelessége jelezni a képviselő-testületnek (Mötv. 81. § (3) bek. e) pontja). A polgármester tagja a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő (Mötv. 66. §).

Határozatképtelenné vált ülés esetén meg kell kísérelni a határozatképesség helyreállítását: megoldás lehet az ülés felfüggesztése vagy újabb ülés összehívása, vagy a soron következő ülésen történő tárgyalás.

Az Mötv. **döntéshozatalra vonatkozó szabályai** (48-50. §) kógens rendelkezések, ettől eltérő szabályokat megállapítani nem lehet. *Rögzíteni lehet ugyanakkor az SZMSZ-ben a döntéshozatalra vonatkozó részletes, kiegészítő szabályokat (pl. az egyes szavazási formákra milyen eljárási rendelkezések vonatkoznak, hogyan kell megállapítani a szavazás eredményét, szólni kell az ismételt szavazás eseteiről, az újratárgyalásról).*

Az Mötv. 50. §-ában foglaltakon túl, az SZMSZ-ben, vagy annak mellékletében meg lehet határozni azokat az ügyköröket, amelyek elfogadásához minősített többség szükséges. Az egyszerű és a minősített többséghez szükséges szavazatarányokat azonban sem enyhíteni sem pedig szigorítani nem lehet, és nem határozhatnak meg más többségi formát vagy többségi arányt sem.

Rendelkezni kell a döntéshozatali eljárásból való **kizárásról is** (személyes érintettség, szavazás rendje). A kizárás szabályozásánál fontos, hogy a közeli hozzátartozó fogalmán a Ptk. szerinti közeli hozzátartozót kell érteni. A személyes érintettség bejelentési kötelezettségének elmulasztása jogkövetkezményeiről szintén rendelkezni kell.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Noha az Mötv. erre vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz, az SZMSZ-ben szabályozni lehet a tartózkodás kérdését is. Az Alkotmánybíróság a 1625/B/1991. AB határozatában kimondta, hogy egyaránt törvényes megoldásnak tekinthető, ha a képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában szabályozza a tartózkodás lehetőségét, és az is, ha nem. Fontos megjegyezni, hogy az Mötv. 47. § (2) bekezdése „igen” szavazatot ír elő a javaslat elfogadásához, ebből következik, hogy a tartózkodás tulajdonképpen „nem” szavazatot jelent.

Itt szükséges kiemelni, hogy hibás a **szavazategyenlőségről** rendelkezni az SZMSZ-ben, mivel az Mötv. nem ismeri a szavazategyenlőség intézményét, ekkor ténylegesen elutasító döntés születik.

Az Mötv. 48. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) **nyílt szavazással** hozza. A nyílt szavazás alapján nyomon követhető, hogy az egyes képviselők milyen módon szavaztak az adott előterjesztésre. *Név szerinti szavazás elrendelésének - a törvényben foglalt eseten túli - egyéb esetköreiről az SZMSZ-ben lehet rendelkezni, a név szerinti szavazás módjának meghatározásáról azonban az SZMSZ-ben történő rendelkezés kötelező (pl. ABC sorrendben - egyszerű szótöbbséggel - történő szavazás elrendelése, lebonyolítása, vagy a szavazás módjának meghatározása: gépi illetve kézi szavazás. Fontos megjegyezni, hogy gépi szavazás esetén is figyelemmel kell lenni az adatvédelmi szabályok betartására.)* Név szerinti szavazást ugyanabban az ügyben egy alkalommal lehet tartani, a képviselők - legalább - egynegyedének indítványára. Nem lehet név szerinti szavazást tartani bizottság létszáma és összetétele tekintetében, valamint a tanácskozások lefolytatásával összefüggő (ügyrendi) kérdésekben. A név szerinti szavazás eredményét az ülés vezetője állapítja meg.

A képviselő-testület az Mötv. 48. § (4) bekezdésében foglalt esetekben **titkos szavazást** is tarthat, ennek módjáról (pl.: kezdeményezés, borítékba helyezett szavazólappal, külön helyiségben, szavazófülke „magányában”) az SZMSZ-ben kell rendelkezni.

A határozathozatal formájától függetlenül a szavazás eredményét az ülésvezető állapítja meg. Kétség esetén bármely képviselő kérésére a **szavazást egy alkalommal meg lehet ismételni.**

IV. 8. Az önkormányzati rendeletalkotás

Az önkormányzati döntéseknek két formája van: a **rendelet** és a **határozat** (Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a)-b) pontja; Mötv. 48. § (1) bek., Köf.5055/2012/8.), tehát a képviselő-testület más elnevezésű, típusú döntést (pl. tájékoztató) rendeletében nem határozhat meg, jogszerűen nem hozhat.

A helyi önkormányzat törvény keretei között a helyi közügyek intézése körében (**származékos jogalkotói hatáskör**), vagy külön törvényi felhatalmazás nélkül, törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére (**eredeti jogalkotói hatáskör**) alkothat rendeletet. Az Mötv. helyi rendeletalkotásra vonatkozó rendelkezései (42. § 1. pont, 50. §, 51. § (1) - (3) bekezdései kógens rendelkezések. A rendeletalkotás során figyelemmel kell lenni a felhatalmazás terjedelmére (Alaptörvény 32. cikk (3) bek.), valamint a Jat. és az IRM rend. rendelkezéseire is.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az Möt.v.-n kívül számos más ágazati törvény adhat felhatalmazást rendeletalkotásra kötelező jelleggel, vagy lehetőségként felkínálva azt. Fontos kiemelni, hogy a helyi önkormányzat konkrét jogszabályi felhatalmazás hiányában is köteles rendeletet alkotni akkor, ha szabályozást igénylő kérdés merül fel a területén (22/1990. (X. 16.) AB határozat).

A rendeletek megalkotására vonatkozó **eljárási szabályokat** az SZMSZ-ben kell szabályozni: a tervezet elkészítésére, a rendelet megalkotására és hatályosulásának vizsgálatára vonatkozóan. *Célszerű az SZMSZ-ben rögzíteni a rendeletalkotás kezdeményezésére jogosultak körét, a rendelet-tervezet előkészítőjét, a bizottsági véleményezés szabályait, valamint a véleményeztetésbe bevonandó szervek, szervezetek körét. Vannak olyan önkormányzati rendeletek, amelyek esetében az ágazati jogszabályok határozzák meg az egyeztetésbe kötelezően bevonandó szerveket, szervezeteket.*

Az önkormányzati rendelet alkotását leggyakrabban:

- a települési képviselő (polgármester),
- a képviselő-testület bizottsága,
- a jegyző,
- a települési kisebbségi önkormányzatok testületei,
- a részönkormányzatok,
- a települési társadalmi, érdekképviseleti és civil szervezetek **kezdeményezhetik.**

A kezdeményezést a polgármesternél célszerű benyújtani, aki a rendelet tárgya szerint illetékes képviselő-testületi bizottságok és a hivatal bevonásával a kezdeményezést, majd a tervezetet a képviselő-testület elé terjeszti. Itt ismét felhívjuk a figyelmet a Kúria Köf.5026/2012/9. számú döntésére, amely szerint nem korlátozható a helyi önkormányzati képviselő azon joga, hogy egy adott rendelethez kapcsolódóan módosító indítványt nyújtson be.

A **szakmai tartalom kialakítása** az előkészítő feladata. Ennek során biztosítani kell, hogy a rendelet megfeleljen a jogszabályokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek, illeszkedjen a jogrendszer egységébe, megfeleljen a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek és megfeleljen a jogalkotás szakmai követelményeinek is.

A Jat. 17. §-a alapján a jogszabály előkészítőjének - a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű - előzetes hatásvizsgálat elvégzésével kell felmérnie a tervezett szabályozás várható következményeit. Az **előzetes hatásvizsgálat** eredményéről önkormányzati rendelet esetén a helyi önkormányzat képviselő-testületét tájékoztatni kell. A hatásvizsgálat során vizsgálni kell a tervezett rendelet valamennyi jelentősnek ítélt hatását (különösen társadalmi, gazdasági, költségvetési és adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, környezeti és egészségi következményeit). A hatásvizsgálatnak ki kell terjednie a rendelet megalkotásának szükségességére, a jogalkotás elmaradásának várható következményeire, és az alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételekre is.

A tervezethez az előkészítőnek a hatályos szabályozás szerint **indokolást** kell csatolnia, amelyben bemutatja azokat a társadalmi, gazdasági, szakmai okokat és célokat, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá ismerteti a jogi szabályozás várható hatásait.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A jogszabály tervezetének indokolásában tájékoztatást kell adni a javasolt szabályozás és az európai uniós jogból eredő kötelezettségek összhangjáról. Itt szükséges felhívni a figyelmet arra, hogy a szabályozás 2025. január 1- jével történő módosítása a preambulura vonatkozó rendelkezések beépítése jelentős változást hoz. Így az indokolás jelenlegi tartalmi elemeinek egy része átkerül a preambulumba és nem lesz kötelező a rendelet indokolása.

Célszerű a rendelet szakmai előkészítésének feladataival a jegyzőt megbízni, akinek ezzel összefüggő teendői az alábbiakban foglalhatók össze:

- a tervezet szakmai tartalmának meghatározása;
- a közreműködők között a munka elosztása
- a kodifikációs munka megszervezése (elvégzése)
- a tervezetek bizottsági véleményeztetéséről és az észrevételek feldolgozásáról való gondoskodás;
- az elvi célkitűzések érvényesítésének, a vitás kérdések megfelelő szintű eldöntésének biztosítása;
- az érintett társszervekkel való koordináció;
- az adminisztrációs munka megszervezése;
- a tervezet testület előtti megvitatásában való részvétel.

A tervezet előkészítéséhez a képviselő-testület – szükség esetén – más szakértőket is felkérhet, illetőleg előkészítő csoportot hozhat létre.

Számos jogszabály biztosít jogot arra, hogy valamely állami, önkormányzati vagy egyéb szervezet véleményt nyilváníthasson a feladatkörét, jogát érintő önkormányzati rendeletekkel kapcsolatban. Ugyanez kötelezettséget jelent az önkormányzat részéről, azaz köteles biztosítani a véleménynyilvánítás lehetőségét az érintettek számára (társadalmi egyeztetés) (Jat. 19. §).

Az SZMSZ-ben a törvényi kötelezettségen túl további társadalmi véleményeztetési kötelezettséget lehet megállapítani. A széleskörű társadalmi bevonás és a nyilvánosság biztosítása érdekében az állampolgárok szélesebb körét érintő rendeletek tervezetét legalább 30 napra célszerű közszemlére tenni, erre a lakosság figyelmét a helyben szokásos módon fel kell hívni. A közszemlére tett rendelet-tervezettel kapcsolatban az érdekeltek írásban kifogást emelhetnek, javaslatot, észrevételt tehetnek; ezek tárgyában a képviselő-testület dönt.

Az egyeztetés lefolytatása a rendelet előkészítőjének a feladata. A társadalmi egyeztetési kötelezettség mellett lehetőség van szakmai egyeztetési kötelezettség előírására is.

A polgármester, illetőleg a jegyző tájékoztatja a testületet az előkészítés során felvetett, de a tervezetben nem szereplő javaslatokról is. Célszerű, ha a szavazás előtt a tervezet törvényességéről a jegyző nyilatkozik.

Az Möt. 51. § (1) bekezdése szerint az önkormányzati rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá. Kihirdetéséről a jegyző gondoskodik a fentiekben leírtak alapján (Möt. 51. § (2) bek., 138. § (2) bek.).

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Előfordulhat olyan eset, hogy a polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége okán az SZMSZ-ben megjelölt bizottság elnöke válik jogosulttá a munkakör átvételére. Azonban azon értelmezés, miszerint a munkakör átvételével a polgármester jogait és kötelezettségeit (így például a jegyzőkönyv és a rendelet aláírását) is gyakorolhatja a bizottság elnöke, nem helytálló. Ahogyan arra a Kúria Önkormányzati Tanácsa is rámutatott, a Köf.5.086/2012/5. számú határozatában, a szabályozás megkülönbözteti az ülés összehívását és vezetését (mint polgármesteri feladatot) az önkormányzati rendelet aláírásától, továbbá az Mötv. egyértelműen kimondja, hogy az önkormányzati rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá, e tekintetben nem utal(hat) arra, hogy az SZMSZ eltérő aláírásra jogosultakat is meghatározhat helyettesítés esetére.

A Jat. 21. § (2) bekezdése szerint az **utólagos hatásvizsgálat** lefolytatásáról önkormányzati rendelet esetén a jegyző gondoskodik. *Célszerű az SZMSZ-ben rögzíteni az előzetes és utólagos hatásvizsgálat szabályait, valamint a hatályosulás vizsgálatára (nyilvántartás módja, felülvizsgálat, dereguláció) vonatkozó szabályozást.*

Szükséges, hogy az SZMSZ szabályozza az önkormányzat döntéseivel kapcsolatos alábbi teendőket:

- a rendeleteket külön-külön, naptári év elejétől kezdődően, **folyamatos sorszámmal kell ellátni**. Az önkormányzat rendeletének megjelölésére vonatkozó elemeket az 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 11. § (2) bekezdése tartalmazza az alábbi sorrendben:

- a) a rendelet megalkotójának teljes megjelölése,
- b) a rendelet sorszáma arab számmal,
- c) a „/” jel,
- d) a rendelet kihirdetésének éve arab számmal,
- e) zárójelben a rendelet kihirdetésének hónapja római számmal és napja arab számmal,
- f) az „önkormányzati rendelete” kifejezés és
- g) a rendelet címe.

- az Mötv. 51. § (2) bekezdése előírja, hogy a rendeletek **kihirdetésének módjáról** az SZMSZ-ben kell rendelkezni. Ez történhet a képviselő-testület hivatalos lapjában (annak megnevezésével együtt), vagy a helyben szokásos módon. A „helyben szokásos mód” esetében konkrétan meg kell határozni a kihirdetés módját (pl: szórólap, hangosbeszélő, helyi rádió, kábeltelevízió, a polgármesteri hivatal hirdetőtáblája, könyvtára, hírlapolvasója, közintézmények jól látható helyei, helyi lap, külön kiadvány, illetve gyűjteményes forma), nem elegendő megismételni csupán azt, hogy „helyben szokásos módon”. Fontos kiemelni, hogy **kihirdetési formaként csak egy mód határozható meg**, mégpedig az, amelyikhez a joghatás fűződik, ugyanis a szabályozott módon történő kihirdetés a jogszabályok egyik érvényességi kelléke. Ez persze nem akadály a fenti egyéb nyilvánosságra hozatali módoknak. Amely önkormányzat rendelkezik honlappal, az ott is köteles közzétenni a rendeletét. A *kihirdetés megtörténtének (időtartam) pontosan visszakövethetőnek, dokumentálhatónak kell lennie, ezért célszerű az SZMSZ-ben ezekről is rendelkezni.*

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A **kihirdetés elmaradása** jogsértést valósít meg, amely megalapozza a kihirdetésre kötelezett felelősségét, de nem teszi az elfogadott jogszabályt érvényessé. A kihirdetés nélkül a rendelet nem tekinthető jogszabálynak (32/1993. (V. 28.) AB határozat).

A rendeletekről **nyilvántartást kell vezetni**, amelyről a jegyző gondoskodik. A Nemzeti Jogszabálytárról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 4. §-a szerinti közzétételről a jegyző gondoskodik.

IV. 9. Önkormányzati határozatok

A képviselő- testület határozata lehet egyedi és normatív határozat (Mötv. 1. § 3. pont). Az **egyedi határozatok** a képviselő-testület egy konkrét, egyedi ügyre vonatkozó döntései (szerződéskötés, személyi kérdések). A Jat. 23. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete **normatív határozatban** szabályozhatja a saját és az általa irányított szervek tevékenységét és cselekvési programját, valamint az általa irányított szervek szervezetét és működését (általános előírások). A normatív határozat a Jat. alapján közjogi szervezetszabályozó eszköznek minősül, közzétételére, helyesbítésére az önkormányzati rendelettel megegyező szabályok vonatkoznak. A határozatok általánosan kötelező jellegű magatartási szabályokat nem tartalmazhatnak.

Fontos kiemelni az önkormányzati **hatósági ügyben hozott határozatokat** (Mötv. 142/A. § - 142/C. §). E körben különös figyelmet kell fordítani az Ákr. vonatkozó rendelkezéseire, azaz az ott meghatározott formai és tartalmi követelményekre. A hatósági határozatokkal és az azokkal kapcsolatos eljárási szabályokkal szemben támasztott általános követelményeket két részre oszthatjuk. Egyrészt különböző ágazati, szakmai jogszabályok szabályozzák a döntés, így a határozat tartalmát, másrészt a szervezeti és működési szabályzat is tartalmazhat előírásokat. A hatósági ügy intézése garanciális jellegű általános, a döntéshozatalra, a döntés formájára, a végrehajtásra és a jogorvoslatra – az önkormányzati működés szempontjából – különös, törvényi szintű eljárási szabályok vonatkoznak.

A fenti típusok egyikébe sem sorolható határozatokat nevezhetjük „egyéb” határozatoknak (sem közjogi szervezetszabályozó eszköz, sem hatósági határozat).

A **nem hatósági ügyben hozott határozat** formáját, tartalmi elemeit az SZMSZ határozza meg. Általánosan elterjedt megoldási mód, hogy a határozat számozása arab számmal, a döntéshozatal idejének és a döntéshozó képviselő-testület, vagy egyéb szerv megnevezésével történhet. Fontos, hogy a döntés egyértelmű legyen, és szükség szerint tartalmazza a határozat végrehajtásáért felelős személy vagy szerv megnevezését, továbbá annak határidejét is.

A határozatokra vonatkozóan indokolt rendelkezni arról, hogy mely kérdésekről dönt a testület számozott határozat nélkül, de jegyzőkönyvi rögzítéssel (napirend elfogadása, ügyrendi kérdések, képviselői kérdésekre, interpellációkra adott válaszok, név szerinti szavazás elrendelése stb). Fontos megjelölni a számozott határozatok formai és tartalmi kritériumait (felelős, határidő megjelölése), amennyiben vannak lejárt határidejű határozatokról szóló jelentések, úgy ezeknek a tartalmi követelményeit is rögzíteni kell.

A határozatok megjelölésére az 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 15. §-ában foglaltakat kell alkalmazni. A határozatokról nyilvántartást kell vezetni, amelyről a jegyző gondoskodik. Ez vonatkozik az átruházott hatáskörben hozott határozatokra is, melyeket külön kell jelölni és nyilvántartani.

IV. 10. A képviselő-testület jegyzőkönyve

A képviselő-testület esetében alapvető elvárás, hogy működése törvényes, döntései jogszerűek legyenek, illetve, hogy ezt a tényt dokumentálni lehessen. Ennek érdekében fontos, hogy a testületi ülésekről jegyzőkönyv készüljön. Minderre tekintettel a hatályos önkormányzati törvény is kötelezővé teszi a képviselő-testületi ülésről történő jegyzőkönyv elkészítését, és meghatározza annak **minimális tartalmi és formai kritériumait**, amelynek összeállítását az Mötv. is a jegyző kötelezettségévé teszi (Mötv. 52. § (1) bek.).

A jegyzőkönyv **közokirat** (Mötv. 52, § (2) bek.), amely teljes bizonyító erővel bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot.

A jegyzőkönyv **kötelező tartalmi elemei:**

- a) a testületi ülés helye;
- b) időpontja;
- c) a megjelent önkormányzati képviselők neve;
- d) a meghívottak neve, megjelenésük ténye;
- e) a javasolt, elfogadott és tárgyalta napirendi pontok;
- f) az előterjesztések;
- g) az egyes napirendi pontokhoz hozzászólók neve, részvételük jogcíme, a hozzászólásuk, továbbá az ülésen elhangzottak lényege;
- h) a szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalma;
- i) a döntéshozatalban résztvevők száma;
- j) a döntésből kizárt önkormányzati képviselő neve és a kizárás indoka;
- k) a jegyző jogszabálysértésre vonatkozó jelzése;
- l) a szavazás számszerű eredménye;
- m) a hozott döntések és
- n) a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak.

Tekintettel arra, hogy a jegyzőkönyv a testületi ülésről készített olyan alapidokumentum, amely lényeges és pótolhatatlan információkat tartalmaz, az SZMSZ-ben ajánlott a jegyzőkönyvre vonatkozó előírásokat tovább részletezni.

A jegyzőkönyv a fentiekén túl tartalmazza:

- a távol maradt képviselő nevét, a távollét okát (illetve, hogy azt nem jelezte);
- napirendi pontonként az előadó nevét, szóbeli előterjesztés esetén annak rövid tartalmát,
- az elhangzott bejelentéseket, interpellációkat és kérdéseket, valamint az azokkal kapcsolatos válaszokat, illetve határozatokat;
- a képviselő kérésére véleményének (szó szerinti) rögzítését (Mötv. 32. § (2) bek. c) pont)
- aláírásokat, dátumot, pecsétet.

Önkormányzati Tudástár I.

Önkormányzati Hírlevél

2024. évi 6. szám

Az SZMSZ előírhatja, hogy a polgármester vagy a képviselők meghatározott hányadának indítványára a testületi ülés egészéről vagy egy-egy napirendjének a tárgyalásáról szó szerinti jegyzőkönyvet kell készíteni.

A jegyzőkönyv mellékletei lehetnek:

- a meghívó,
- az előterjesztések és
- a rendelet, valamint a határozattervezetek egy-egy példánya,
- a jelenléti ív,
- a képviselő kérésére az írásban benyújtott hozzászólás (Mötv. 32. § (2) bek. c) pont).

A jegyzőkönyv elkészítéséről a jegyző gondoskodik. A jegyzőkönyvet az ülést követő tizenöt napon belül a jegyző köteles megküldeni a fővárosi, vármegyei kormányhivatal vezetőjének.

A képviselő-testület ülésének a jegyzőkönyvét a polgármester és a jegyző írják alá. A két aláírás a jegyzőkönyv alaki érvényességi kelléke. A jegyző és a polgármester a jegyzőkönyv aláírásával azt igazolja, hogy az abban foglaltak megfelelnek a képviselő-testület ülésén elhangzottaknak (történeteknek). Amennyiben a jegyző nem volt jelen a testületi ülésen, akkor is köteles a jegyzőkönyvet aláírni. Az aláírás hiánya nem érinti az ülésen meghozott döntések érvényességét.

A csak a polgármester által aláírt jegyzőkönyv, mint a közokirattal szemben támasztott alaki követelményeknek nem minden tekintetben megfelelő közokirat alkalmas arra, hogy a képviselő-testület ülésével kapcsolatban az Mötv. 52. § (1) bekezdésének pontjaiban szereplő, a működés szempontjából releváns tényeket, az ott elhangzottak valódiságát tanúsítsa, tekintettel arra, hogy a polgármester az ülésen jelen volt, az ülés vezetésével kapcsolatos feladatokat ellátta.

A polgármester és a jegyző aláírása a jegyzőkönyv alaki kelléke, azokért önálló felelősséggel tartoznak, a másik késedelmére, mulasztására nem hivatkozhatnak, a másik aláírását saját aláírásuk feltételül nem szabhatják, tekintettel arra, hogy a képviselő-testület ülésével kapcsolatban az Mötv. számukra eltérő, önálló feladatokat állapít meg. Véleményünk szerint a polgármester akkor is köteles aláírni a jegyzőkönyvet, ha azt a jegyző nem írta alá. A jegyző mulasztása esetén a Kttv -ben meghatározottak szerint viseli a felelősséget.

Az Mötv. 53. § (1) bekezdésének h) pontja alapján a képviselő-testület felhatalmazást kap arra, hogy a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvéről további szabályokat állapítson meg. Amennyiben a szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletében a képviselő-testület úgy rendelkezett, hogy a jegyzőkönyvet a törvényben nevesítettekén kívül további hitelesítőnek/hitelesítőknak is alá kell írni, ez nem eredményezheti a polgármesternek és a jegyzőnek a jogszabályban a jegyzőkönyv elkészítésével, annak felterjesztésével kapcsolatos felelősségének a módosulását. A hitelesítők aláírása nem tekinthető joghatás kiváltására alkalmas akaratnyilatkozatnak.

Amennyiben az elkészült jegyzőkönyvet a hitelesítők nem írják alá, úgy ennek a ténynek a jegyzőkönyvön történő feltüntetésével kell a jegyzőkönyvet felterjeszteni.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. A nyilvános képviselő-testületi, bizottsági üléseken történtek, az azokról készült jegyzőkönyvek, felvételek közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatnak tekintendők, melyeket bárki megismerhet (lásd a IV.2. részben írtakat). A vonatkozó AB döntések idején hatályos önkormányzati törvény 2. § (1) bekezdésében meghatározott „széleskörű nyilvánosságot teremtve” alapelvének körébe beletartozik a kép- és hangfelvétel készítésének joga is, valamint az, hogy a kép- és hangfelvétel készítését a nyilvános képviselő-testületi, illetve bizottsági üléseken résztvevő személyek eltérni kötelesek (az adatvédelmi biztos 231/A/2006-6. ügyszámú állásfoglalása).

A fentiek biztosítása érdekében célszerű az SZMSZ-ben ezekről a kérdésekről külön rendelkezni. Célszerű előírni, hogy a választópolgárok a könyvtárban vagy más nyilvános helyen megtekinthetik a képviselő-testület előterjesztéseit, jegyzőkönyveit, döntéseit. Erről szükséges a lakosságot külön is tájékoztatni. Célszerű az SZMSZ-ben arra is kitérni, hogy a közérdekű adat megismerésére irányuló kérelmet milyen módon és ki teljesíti. Az önkormányzati ügyekben ezzel a polgármester, államigazgatási ügyekben a jegyző bízható meg.

Meghatározhatók az alábbi szabályozási elemek is:

- a jegyzőkönyvekbe való betekintés konkrét lehetőségei, módja (ügyintéző jelenlétében, stb.);
- ha a tanácskozásról hangfelvétel is készül, a 78/2012. (XII. 28.) BM rendelet alapján az nem selejtezhető;

- a hangfelvételtől nem készíthető másolat, de a képviselő kérheti hozzászólásának szó szerinti leírását;

- a jegyzőkönyvről, illetőleg annak részeiről, valamint más önkormányzati dokumentumokról az állampolgárok – térítési díj ellenében – másolatot kérhetnek (19/1995. (III. 28.) AB határozat).

Törvénytörő az olyan szabályozás, miszerint a jegyzőkönyvet csak egyes személyek és csak korlátozott ideig tekinthetik meg, valamint az is, hogy az üléseken elhangzott személyes megnyilvánulások közzétételéhez valamely személy hozzájárulása kell.

Ezeknek a szabályoknak összhangban kell állniuk az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. tv. (Infotv.) 30. § (6) bekezdése szerint megalkotandó, a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzattal.

IV. 11. A helyi népszavazás

A választópolgárok választott képviselőik útján és a helyi népszavazáson történő részvételükkel gyakorolják az önkormányzathoz való közösségi jogukat (Mötv. 3. § (4) bek.). A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. tv. 92. §-a ad felhatalmazást a képviselő-testületnek a helyi népszavazás **kezdeményezéséhez szükséges választópolgárok számának** rendeletben történő meghatározására. A képviselő-testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt törvény vagy önkormányzati rendelet előírja.

A képviselő-testület a helyi népszavazás **eljárását, egyes feltételeit** külön önkormányzati rendeletben szabályozhatja. Rendelkezni kell arról, hogy hány választópolgár aláírása esetén köteles a képviselő-testület kiírni a helyi népszavazást. A törvény szerint ez az előírt mérték nem lehet kevesebb a választópolgárok tíz százalékánál és nem lehet több a választópolgárok huszonöt százalékánál.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A rendeletben célszerű előírni, hogy a helyi népszavazás kiírását tárgyaló képviselő-testületi ülésre a polgármester hívja meg tanácskozási joggal az aláírást gyűjtők képviselőjét (képviseleit). A helyi népszavazás kiírásakor a képviselő-testület dönt arról is, hogy a népszavazásra feltett kérdésben a döntésnél figyelembe veendő tényekről, körülményekről, a döntés eredményének várható hatásairól, mellette és ellene szóló érvekről hogyan, milyen formában, milyen fórumokon történik a választópolgárok tájékoztatása.

IV. 12. A speciális testületi ülés – közmeghallgatás

A közmeghallgatás a képviselő-testület működésének sajátos formája, speciális testületi ülés. Az Möt. rendelkezései szerint **a közmeghallgatást évente legalább egyszer, előre meghirdetett időpontban kell tartani.** Ezen ülés célja, hogy a lakosság és a helyi önszerveződő közösségek kérdéseket és javaslatokat fogalmazzanak meg a képviselő-testület és szervei számára.

A közmeghallgatás akár egybeköthető a képviselő-testületi üléssel. A közmeghallgatáson általában **döntések nem születnek, viszont az ott elhangzott kérdéseket jegyzőkönyvbe kell rögzíteni. A feltett kérdések megválaszolására vagy azonnal sor kerül, vagy – amennyiben erre nincs lehetőség, úgy – a törvény rendelkezése szerint 15 napon belül kell rá választ adni.**

A közmeghallgatás jogintézményét a jogalkotó – a veszélyhelyzeti szabályozás átültetésével – 2024. január 1-jei hatállyal úgy módosította, hogy a helyi lakosság, valamint a helyben érdekelt szervezetek képviselőinek személyes megjelenése nélkül – a különböző helyszínen jelen lévők között, egy időben, valós idejű kommunikációt lehetővé tévő, kép és hang egyidejű továbbítására alkalmas elektronikus hírközlő eszköz útján – is megtartható legyen.

Az online keretek között tartott meghallgatáson a résztvevők száma és köre korlátlan módon kiterjeszhető, a nyilvánosság köre bővíthet.²¹

Itt szükséges a figyelmet felhívni arra, hogy a helyi lakosság személyes jelenléte nélküli közmeghallgatás csak lehetőség. A képviselő-testületnek kell mérlegelnie azt, hogy meg tudja-e teremteni az online közmeghallgatás technikai és egyéb feltételeit oly módon, hogy eredeti rendeltetése ne sérüljön, ezért **online formában történő megtartására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a lebonyolítás módját, feltételeit a képviselő-testület részletesen szabályozza az SZMSZ-ben.** Az érintetteknek pontosan tudniuk kell, hogy milyen módon kapcsolódhatnak be e speciális testületi ülés munkájába. Utolni kell arra is, hogy az online forma alkalmazása esetén sem mellőzhető a helyi önkormányzati képviselők személyes megjelenése, tehát az önkormányzati képviselőknek egy időben, térben is egy helyen szükséges jelen lenniük.

²¹ Az állam működésének további egyszerűsítésével összefüggő rendelkezésekről szóló törvényjavaslat indokolása

Újdonságként említhető a közmeghallgatás vonatkozásában, hogy annak megrendezése előtt módot szükséges teremteni az érdeklődőknek az előzetes és írásbeli kérdésfeltevésre, javaslatok megfogalmazására, amelyekre érvényesek a válaszadási kötelezettségre előírtak.

A törvény külön felhívja a helyhatóságok figyelmét, hogy a közmeghallgatás megtartásáról minden rendelkezésükre álló fórumon, platformon adjanak tájékoztatást, ezzel is segítve annak sikerességét, a résztvevők számának növelését.

IV.13. Lakossági fórumok

A képviselő-testület meghatározza azoknak a fórumoknak a rendjét (község-, várospolitikai fórum, városrész tanácskozás, falugyűlés stb.), amelyek a lakosság, a társadalmi szervezetek közvetlen tájékoztatását, a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonását szolgálják. Ezek állásfoglalásáról és az ott felmerült kisebbségi véleményekről tájékoztatni kell a képviselő-testületet (Mötv. 53. § (3) bek.). E fórumok funkcióját tekintve hasonlóak a közmeghallgatáshoz, azzal az eltéréssel, hogy gyakoriságát nem a törvény állapítja meg, és alapvető rendeltetése nem az általános tájékoztatás, hanem általában egy adott tevékenységhez vagy egy adott területhez kapcsolódik. E fórumoknak jelentős szerepük lehet a különböző részérdekek feltárásában és igények megvalósításában is.

A következő megoldások javasolhatók:

- községekben általános és követendő gyakorlat az esetenkénti falugyűlés, amely a lakosság tájékoztatását, a közös véleménycserét szolgálja. Ennek előkészítését, a lakosság tájékoztatását stb. rendezze a szabályzat;

- a lakosság, a társadalmi szervezetek közvetlen tájékoztatása, a fontosabb döntések előkészítése céljából a polgármester, az alpolgármester évente a településrészen településpolitikai fórumot tart. Ezen kívül tarthatók még – a település adottságainak függvényében – rétegtanácskozások, üdülőtulajdonosok fóruma stb.;

- a polgármester évente egyszer települési szintű fórum kertében ad tájékoztatást a lakosság részére a legfontosabb helyi közigazgatás politikai kérdésekről.

Részletesebben is szólni lehet ezekről a fórumokról. Pl. az állampolgárok indítványozhatják valamely tárgykör napirendre tűzését. Ugyanilyen jog illetheti meg a települési képviselőket is. Ezekben az esetekben előírható, hogy az adott témában fórumot kell tartani. E területen használhatók az infokommunikációs eszközök is, tartható online fórum, vagy egyes elképzelésekkel kapcsolatban ilyen módon is ki lehet kérni a lakosság véleményét. Ennek módját, eszközeit szabályozni lehet az SZMSZ-ben.

V. A POLGÁRMESTER, AZ ALPOLGÁRMESTER, A JEGYZŐ ÉS AZ ALJEGYZŐ

V.1. A polgármester

A polgármester tagja a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából települési képviselőnek tekintendő (Mötv. 66. §). A képviselő-testület elnöke a polgármester, összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését, valamint képviseli a képviselő-testületet (Mötv. 65. §). A polgármester a megválasztását követően esküt tesz a képviselő-testület előtt (Mötv. 63. §).

A polgármester tisztségét főállásban vagy társadalmi megbízatásban látja el. **Főállású** a polgármester, ha főállású polgármesterként választották meg. Ennek megfelelően azt, hogy a polgármestert főállásúként, vagy társadalmi megbízatásúként választották meg az SZMSZ-ben rögzíteni kell. A polgármesteri tisztség betöltésének módját a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben, a polgármester egyetértésével, az SZMSZ egyidejű módosításával megváltoztathatja (Mötv. 64. §).

Társadalmi megbízatású polgármester esetén meg kell határozni a hivatali munkarendjét (pl. hetente hány napot, órát tartózkodik a képviselő-testület hivatalában és mikor), tekintettel a polgármester más foglalkoztatási jogviszonyára. Szükséges az SZMSZ-ben meghatározni, hogy a polgármester (főállású vagy társadalmi megbízatású) mikor tart fogadónapot, amelyen az állampolgárok közvetlenül fordulhatnak hozzá kérdéseikkel.

A polgármester és alpolgármester jogállását alapvetően az Mötv. határozza meg, de a polgármester és az alpolgármester foglalkoztatási jogviszonyához kapcsolódó speciális szabályokat a Kttv. VII/A. fejezete állapítja meg, az Mötv.73. §-ban foglaltak alapján.

Az Mötv. 79. § (1)-(2) bekezdése utal arra, hogy ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a polgármesteren a vármegyei közgyűlés elnökét és a főpolgármestert is érteni kell. A polgármester, a vármegyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester jogállására vonatkozó szabályokat az alpolgármesterre, a vármegyei közgyűlés alelnökére és a főpolgármester-helyettesre is megfelelően alkalmazni kell.

Az Mötv. 67. § (1) bekezdése alapján a polgármester:

- a képviselő-testület döntései szerint és saját hatáskörében irányítja a polgármesteri hivatalt, a közös önkormányzati hivatalt;
- a jegyző javaslatának figyelembevételével meghatározza a polgármesteri hivatalnak, a közös önkormányzati hivatalnak feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában;
- dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági hatáskörökben, egyes hatásköreinek gyakorlását átruházhatja az alpolgármesterre, a jegyzőre, a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal ügyintézőjére;
- a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, létszámának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására;

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

- a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;
- gyakorolja a munkáltatói jogokat a jegyző tekintetében;
- gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.

A polgármester továbbá:

- *biztosítja az önkormányzat demokratikus működését, széles körű nyitvánosságát;*
- *segíti a települési képviselők, bizottságok munkáját;*
- *együttműködik a társadalmi szervezetekkel, különösen a lakosság önszerveződő közösségeivel.*
- az általa meghatározott körben egyetértése szükséges a jegyző hatáskörébe tartozó, az Mötv. 81. § (4) bekezdésében meghatározott személyek kinevezéséhez, bérezéséhez, vezetői kinevezéséhez, felmentéséhez és jutalmazásához,
- gyakorolja az irányító szervnek címzett, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. tv. (Áht.) 9. §-ában meghatározott irányítási hatásköröket az önkormányzati költségvetési szerv tekintetében (Áht. 9/A. §).

Az SZMSZ-ben rendelkezni lehet a polgármester képviselő-testület működésével összefüggő feladatairól, a bizottságok működésével kapcsolatos feladatairól, a polgármesteri hivatalt érintő feladatairól. Ajánlott, hogy a képviselő-testület által a polgármesterre, valamint a polgármester által másra átruházott önkormányzati hatásköröket az SZMSZ mellélete tartalmazza.

Célszerű, ha a polgármester az egyetértési joghoz kötött munkaköröket csak az indokolt mértékben tartja fenn magának, pl. személyéhez kötött köztisztviselői, ill. egyes belső szervezeti egység vezetői esetében. A polgármester egyetértési jogának eseteit nem az SZMSZ-ben kell szabályozni, mert az egyetértési jog terjedelme így a képviselő-testület döntésén alapulna, holott ezt a jogot az Mötv. 81 § (4) bekezdése alapján a polgármester gyakorolhatja.

Az SZMSZ-ben célszerű meghatározni az összeférhetlenségi eljárás részleteit, valamint a lemondásra vonatkozó rendelkezéseket. Szerepeltetni lehet a polgármester díjazására (illetményére, tiszteletdíjára), jutalmának megállapítására, költségtérítésére, fegyelmi és kártérítési felelősségére vonatkozó szabályokat. Indokolt megállapítani a szabadság kiadásával kapcsolatos konkrét eljárási szabályokat (bejelentési kötelezettség, szabadság kiadása határozattal, stb.).

Célszerű rögzíteni, mi tekinthető tartós távollétnek/indoknak, amikor már a polgármester megbízása nélkül is jogosult az alpolgármester eljárni.

Meg kell határozni azokat az ügyeket, amelyekben **döntést hozhat** akkor, ha a képviselő-testület, határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt – ugyanazon ügyre vonatkozóan két egymást követő alkalommal – nem hozott döntést. A döntésről a képviselő-testületet a következő ülésen tájékoztatni köteles (Mötv. 68. § (2) bek.).

Meg kell határozni azokat az ügyeket, amelyekről a képviselő-testület utólagos tájékoztatása mellett dönthet a két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan esetekben (Mötv. 68. § (3) bek.). Az ügycsoportok meghatározásánál figyelembe kell venni a testület át nem ruházható hatásköreit (Mötv. 42. §).

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A polgármester e tisztségéről a képviselő-testülethez intézett **írásbeli nyilatkozatával mondhat le**, amelyet az alpolgármesternek ad át. Alpolgármester hiányában az SZMSZ-ben kell meghatározni azt a képviselőt, aki a képviselő-testület összehívására, vezetésére jogosult, és ennek a képviselőnek kell átadnia a lemondó nyilatkozatát (Mötv. 69. § (2) bek.).

A vármegyei közgyűlés elnökét a vármegyei közgyűlés az Alaptörvény 33. cikk (2) bekezdése alapján titkos szavazással választja a megbízatásának időtartamára (Mötv. 27. § (2) bek.).

A vármegyei közgyűlés elnökének megválasztásához kapcsolódóan az SZMSZ-ben célszerű rögzíteni a titkos szavazás szabályait, lebonyolításának rendjét. Az SZMSZ-ben kell meghatározni a vármegyei közgyűlés elnöke megválasztásának időpontját (Mötv. 43. § (2) bek.).

V.2. Az alpolgármester

A polgármester számos olyan hatáskörrel, jogosítvánnyal rendelkezik, melyek folyamatos gyakorlása a helyi önkormányzat zavartalan, zökkenőmentes működésének elengedhetetlen feltétele. Ezért szükséges, hogy ezek a polgármester távollétében, illetve akadályoztatása esetén is biztosítottak legyenek. Ezt a célt szolgálja az alpolgármester jogintézménye, melynek alapvető rendeltetése a polgármester helyettesítése, munkájának segítése. Az Mötv. 74. § (1) bekezdése a fentiekkel összhangban rendelkezik arról, hogy **egy alpolgármestert**, főpolgármester-helyettest, vármegyei közgyűlési alelnököt (a továbbiakban alpolgármester) **kötelező választani**, de lehetőség van több alpolgármester választására is, ha azt az önkormányzatok által ellátott feladatok nagyságrendje, összetettsége indokolja.

A választható alpolgármesterek számát, mint alapvető szervezeti kérdést az SZMSZ-ben kell szabályoznia a képviselő-testületnek.

Az Mötv. úgy rendelkezik, hogy az alpolgármester (alpolgármesterek) **személyére a polgármester tesz javaslatot**. A képviselő-testület titkos szavazással, minősített többséggel választja meg az alpolgármestert (alpolgármestereket), akinek jogai és kötelezettségei megválasztásával kezdődnek és a megbízatás megszűnésével szűnnek meg. Szükséges a figyelmet felhívni arra, hogy a képviselő-testület csak olyan személyt választhat alpolgármesterré, akit a polgármester javasolt. Természetesen arra joga van, hogy a javaslatot elutasítsa, ebben az esetben, megfelelő előkészítés, egyeztetések után a polgármester ismételten javaslatot tehet (akár ugyanarra a személyre is). *Az alpolgármester megválasztása és megbízásának visszavonása tekintetében az SZMSZ-ben célszerű rögzíteni a titkos szavazás szabályait, lebonyolításának rendjét.*

Fontos szabály, hogy **egy alpolgármestert a képviselő-testület tagjai közül kell választani** (ha az önkormányzatnál csak egy alpolgármesteri tisztséget hoztak létre, azt kizárólag a képviselő-testület tagjai közül lehet választani).

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A Kúria megsemmisítette az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatáról szóló önkormányzati rendelet azon rendelkezését, mely szerint a már megnyitott testületi ülés vezetését a polgármester, akadályoztatása miatt a testület által megválasztott képviselőnek adta át, továbbá a polgármester akadályoztatása és távolléte esetén alkalmazandó, az önkormányzat és a képviselő-testület képviselőjére tagjai közül határozatban kijelölt képviselőre vonatkozó rendelkezéseket. A Kúria indoklásában megállapította, hogy a polgármester helyettesítésre az alpolgármester jogosult (Köf.5056/2012/5.).

2010 óta lehetőség van arra is, hogy olyan személyt is megválaszthassanak **alpolgármesternek, aki nem tagja a képviselő-testületnek.** Ezzel a lehetőséggel csak akkor élhet a képviselő-testület, ha egy alpolgármestert választott a képviselő-testület tagjai közül is. „Kívülről” is csak a polgármester javaslatára választhat valakit alpolgármesterré minősített többséggel a képviselő-testület. Ezen alpolgármester jogállása sajátos. Tekintettel arra, hogy nem tagja a képviselő-testületnek, így a polgármestert annak elnökeként nem helyettesítheti, de a testületi üléseken tanácskozási joggal részt vehet. Jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni (Mötv. 75. § (2) bek.).

A polgármesteri tisztség főállásban vagy társadalmi megbízatásban is ellátható. Az **alpolgármesteri tisztség is betölthető főállásban,** de kizárólag csak akkor, ha a polgármester főállásban tölti be tisztségét és a képviselő-testület úgy döntött, hogy az alpolgármesteri tisztséget az önkormányzatnál főállásúnak minősíti. Az SZMSZ-ben rögzíteni kell, hogy az alpolgármesteri tisztséget főállásban vagy társadalmi megbízatásban töltik be. Utalni kell arra, hogy a polgármesterhez hasonlóan az alpolgármesteri tisztség betöltésének módját a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben, a polgármester egyetértésével, az SZMSZ egyidejű módosításával megváltoztathatja.

Társadalmi megbízatású alpolgármester esetén meg kell határozni a hivatali munkarendjét, tekintettel a más foglalkoztatási jogviszonyára. Szükséges az SZMSZ-ben meghatározni, hogy az alpolgármester (főállású és társadalmi megbízatású) mikor tart fogadónapot, amelyen az állampolgárok közvetlenül fordulhatnak hozzá kérdéseikkel.

A polgármestert közvetlenül megillető jogosítványokat, pl. bizottsági döntés felfüggesztése, testületi ülés összehívása stb., az alpolgármester csak a polgármester tartós akadályoztatása esetén, helyettesítési jogkörében gyakorolhatja. **Az alpolgármester nem lehet önkormányzati hatáskörök címzettje,** illet sem a képviselő-testület, sem a polgármester nem ruházhat rá.

Az alpolgármester(ek) feladatának meghatározása és az általános helyettesítésre jogosult alpolgármester nevesítése a polgármester hatásköre (Mötv. 74. § (2) bek.) Az alpolgármester **tevékenységét a polgármester irányításával végzi,** ezért a képviselő-testületnek nincs törvényi felhatalmazása arra, hogy az alpolgármester számára feladatokat állapítson meg.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A polgármester határozza meg, hogy munkáját milyen módon, mely területeken segíti. **A polgármester egyes államigazgatási hatásköreit átruházhatja az alpolgármesterre, számára kiadmányozási jogot biztosíthat.** Itt is meg kell jegyezni, hogy a polgármester a képviselő-testület által rá ruházott hatásköröket nem ruházhatja tovább, azonban ezekben is kiadmányozási jogot állapíthat meg például az alpolgármesternek. Amint a fentiekből kitűnik, az alpolgármester számára a képviselő-testület feladatát nem határozhat meg. Ugyanakkor fel kell hívni a figyelmet arra, hogy ha a polgármestert távollétében, akadályoztatása esetén az alpolgármester helyettesíti, ekkor a törvény alapján gyakorolja a polgármestert megillető valamennyi jogosítványt, azt a polgármester sem korlátozhatja, ilyen esetekben a képviselő-testület részére feladatot állapíthat meg. Több alpolgármester választása esetében viszont természetesen a polgármester dönti el, hogy kit bíz meg általános helyettesének (Mötv. 74. § (2) bek.).

V.3. A jegyző

Az Mötv. 67. § a) pontja szerint **a polgármester** a képviselő-testület döntései szerint és saját hatáskörében **irányítja** a polgármesteri hivatalt, a közös önkormányzati hivatalt. A 81. § (1) bek. alapján **a jegyző vezeti a polgármesteri hivatalt** vagy a közös önkormányzati hivatalt. A jegyző vezetői tevékenységének általános kereteit tehát a polgármester és a képviselő-testület döntései határozzák meg. Az „irányítás” fogalma alatt általában azt értjük, hogy az irányító (szerv vagy személy) jogosult, illetve köteles főként az irányított szerv vezetőjének kinevezésére, feladatköreinek és ellátásuk szervezeti kereteinek megállapítására, a szerv működési feltételeinek biztosítására, tevékenységének ellenőrzésére. Ennek részletei jogszabályokban, belső szabályzatokban (főként az SZMSZ-ben) jelennek meg.

A jegyző kinevezéséről az Mötv. és a Kttv. szabályai rendelkeznek. Az Mötv. 82. § (1) bek. alapján a polgármester - **pályázat alapján határozatlan időre** - nevezi ki a jegyzőt, gyakorolja felette a munkáltatói jogokat.

A pályázati kiírásnak többek között tartalmazni kell a betöltendő munkakörre vonatkozó lényeges adatokat, a pályázati feltételek felsorolását, így többek között a közszolgálati jogviszony időtartamát, a munkavégzés helyét, az ellátandó feladatokat, az illetményre, juttatásokra vonatkozó jogszabályok ismertetését, a csatolandó iratokat, valamint a pályázat benyújtásának határidejét, módját, az elbírálás módját. A jegyzői pályázat kiírására vonatkozóan - véleményünk szerint főként eljárási - előírásokat tartalmazhat az SZMSZ (pl. jelöltek meghallgatása).

Az Mötv. 83. §-a szerint **a jegyzőre vonatkozó rendelkezéseket a közös önkormányzati hivatal jegyzőjére is alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy kinevezéséhez, felmentéséhez az érintett települések polgármestereinek lakosságszám-arányos, többségi döntése szükséges.** Többségi a döntés akkor, ha - a közös önkormányzati hivatal létrehozó települések összlakosságát 100%-nak tekintve - a polgármesterek által leadott szavazatok alapján az adott településekre vonatkoztatott százalékarány összesítve meghaladja az 50%-ot.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A közös önkormányzati hivatal esetében tehát a törvény az érintett polgármesterek konszenzusos, de minimum többségi döntését kívánja meg, ez utóbbi alapja a települések lakosság száma. Ennél a döntésnél az egyes polgármesterek annyi százalékos szavazataránnyal rendelkeznek, amennyi az összes település lakosság számához viszonyítva a saját településük lakosság száma. Például egy öttagú közös hivatal esetében, ahol a települések összlakosság száma 4000 fő, egy 800 fő lakosság számú település polgármestere 20%-os szavazataránnyal rendelkezik. Ha három ilyen szavazataránnyal rendelkező település polgármestere azonos módon szavaz, az összesen 60%, vagyis jogszerűen megszülethet a többségi döntés.

Anomáliát ez a szabályozás ott okozhat, ahol van egy nagyobb lakosság számú település, amelyhez két-három másik település társul, de ez utóbbiak összlakosság száma kisebb, mint az előbbié, vagyis a nagyobb település polgármestere egyedül rendelkezik több mint 50%-os szavazataránnyal. A jogalkotó erre az esetre nem ad kiegészítő szabályozást, az érintettek belátására, kompromisszum-készségére bízta a döntés meghozatalát. Tekintettel arra, hogy a munkáltatói jogokba az **egyéb munkáltatói jogok** is beletartoznak, azok gyakorlása is polgármesteri hatáskör. Az Möt. szabályai szerint, ha külön nem állapodnak meg arról, hogy az érintett polgármesterek melyike gyakorolja azokat, akkor ez a jogkör a székhely település polgármesterét illeti meg. Itt kívánjuk a figyelmet felhívni arra, hogy a fentiekben jelzett megállapodást a polgármesterek kötik meg, így erről a kérdéssel a közös hivatal létrehozásáról szóló megállapodásban a képviselő-testületek nem dönthetnek (az viszont nem zárható ki, hogy a közös hivatalra vonatkozó megállapodásban rögzítésre kerüljön a polgármesterek megállapodása). **Az egyéb munkáltatói jogok gyakorlására vonatkozó megállapodásra a kinevezésre vonatkozó szabályok alkalmazandók (többségi döntés).**

Az Möt. 81. § (3) bekezdése alapján a jegyző:

- dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben;
- gyakorolja a munkáltatói jogokat a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal köztisztviselői és munkavállalói tekintetében, továbbá gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az aljegyző tekintetében;
- gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról;
- tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület, a képviselő-testület bizottságának ülésén;
- jelzi a képviselő-testületnek, a képviselő-testület szervének és a polgármesternek, ha a döntésük, működésük jogszabálysértő;
- évente beszámol a képviselő-testületnek a hivatal tevékenységéről;
- döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket;
- dönt azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át;
- dönt a hatáskörébe utalt önkormányzati és önkormányzati hatósági ügyekben;
- a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét.

Az SZMSZ-nek elsősorban a hivatalvezetéssel kapcsolatos jegyzői teendőket, a munkáltatói jogok gyakorlásának rendjét, az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatokat, a fogadónap megjelölését, a helyettesítésre vonatkozó rendelkezést célszerű rögzítenie.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az SZMSZ-ben ajánlott rögzíteni a jegyző fő funkcióit, feladatait, ugyanakkor az államigazgatási feladat- és hatásköröket nem kell felsorolni.

Megfontolandó azoknak a kötelezettségeknek a felsorolása, amelyet a jegyző a fővárosi, vármegyei kormányhivatal vezetője felé köteles megtenni a törvényességi felügyelet biztosításához.

A jegyző gondoskodhat a különböző települési önszerveződő közösségek, érdekképviseleti szervek megfelelő tájékoztatásáról (információs anyagok, tájékoztató prospektusok, szaklapok hozzáférhetővé tételéről).

Az SZMSZ-ben kell rendelkezni a jegyző jogszabálysértés (működés, döntés) jelzésére irányuló kötelezettségéről (Mötv. 53. § (1) bek. k) pont). Ezen rendelkezés alapján lényegében azt a formát kell meghatározni a képviselő-testületnek, hogy **általában milyen módon történjen a jegyző jelzési kötelezettségének teljesítése** (közvetlenül a polgármesternek, írásban vagy a testületi ülésen szóban vagy azt követően írásban a polgármester felé stb.). Lényeges ebben az esetben az, hogy a jelzésnek dokumentálhatónak, visszakereshetőnek és hitelesnek kell lennie, védve ez által a jegyzőt az esetleges későbbi felelősségre vonással szemben.

Ehhez kapcsolódik az Mötv. 52. §-ának rendelkezése, amely a képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvének kötelező tartalmi elemeként határozza meg, hogy a jegyzőkönyvnek a jegyző jogszabálysértésre vonatkozó jelzését tartalmaznia kell. Természetesen ez utóbbi szabály nemcsak azt jelenti (és itt kapcsolódunk az SZMSZ-beli szabályozási kötelezettséghez), hogy csak az adott testületi ülésen elhangzottak, az ott tárgyalt előterjesztések kapcsán történhet a jegyző jelzése, hanem pl. valamelyik bizottság korábbi döntésének törvényességét is jelezheti a jegyző (a jegyző tanácskozási joggal vesz részt a testületi és bizottsági ülésen, így lehetősége van jelzését megtenni). *A hatáskörébe tartozó ügyekben a kiadmányozás rendjét a jegyző maga határozza meg külön szabályzatban.*

V.4. Az aljegyző

A jegyző vezeti a polgármesteri hivatalt vagy a közös önkormányzati hivatalt. **A jegyzőt az aljegyző helyettesíti, ellátja a jegyző által meghatározott feladatokat.** Az aljegyző nem a képviselő-testület szerve. **Jogállása megegyezik a jegyző, főjegyző jogállásával** (a rájuk vonatkozó szabályokat az aljegyzőre is megfelelően alkalmazni kell), azonban feladat- és hatáskörei jóval szűkebbek: a jegyző államigazgatási hatósági jogkört nem ruházhat rá, de kiadmányozási jogot biztosíthat a számára. Az aljegyző feladataival kapcsolatban az SZMSZ külön rendelkezéseket tartalmazhat.

Az Mötv. 82. §-a szerint a tízezer főnél kevesebb lakosú települések önkormányzatánál és a tízezer főnél kevesebb együttes lakosság számú települések közös önkormányzati hivatalánál **a polgármester - a jegyzőre vonatkozó szabályok szerint, a jegyző javaslatára - kinevezheti**, más önkormányzatnál, közös önkormányzati hivatalnál **kinevezi** az aljegyzőt. A jegyzői és az aljegyzői kinevezés vezetői munkakörnek minősül, az aljegyzőre is alkalmazni kell a Kttv. vonatkozó rendelkezéseit.

A vármegyei közgyűlés elnöke - pályázat alapján határozatlan időre - nevezi ki a jegyzőt, a jegyző javaslatára az aljegyzőt.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A jogalkotó úgy ítélte meg, hogy meghatározott (konkrétan tízezer fő) lakosságszám felett kötelezővé teszi aljegyző kinevezését az érintett polgármesteri hivataloknál, közös önkormányzati hivataloknál. Az aljegyzőt a polgármester nevezi ki, közös hivataloknál a polgármesterek együttesen – a jegyző kinevezésére vonatkozó résznél már ismertetett módon – nevezik ki. Az aljegyző felett a munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja, az egyéb munkáltatói jogokat a jegyző. Közös hivatal esetében erről a polgármesterek állapodnak meg.

Az aljegyző kinevezésére egyebekben a jegyzőre vonatkozó szabályok az irányadók (pl. pályázat, képesítési előírások) azzal, hogy a polgármester csak olyan személyt nevezhet ki, akit a jegyző javasolt. (A jegyző javaslatát írásba kell foglalni, hogy a javaslat ténye a későbbiekben is dokumentálható, bizonyítható legyen.) A főjegyző esetében a rá vonatkozó szabályokat kell alkalmazni aljegyzője tekintetében.

A tízezer fő lakosságszám alatti települések önkormányzatai szabadon döntenek arról, hogy neveznek-e ki aljegyzőt. Amennyiben igen, akkor abban az esetben is be kell tartaniuk az aljegyzői kinevezésre vonatkozó szabályokat.

Az általános szabályok értelmezése alapján **csak egy aljegyző nevezhető ki. Kivétel ez alól a főváros, a fővárosi kerület és a megyei jogú város, ahol az Mötv. több aljegyző kinevezését is lehetővé teszi. Ennek SZMSZ-ben történő rögzítése szükséges.** Az Mötv. 82. § (3) bekezdése szerint a **jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk** esetére – legfeljebb hat hónap időtartamra – az SZMSZ rendelkezik a jegyzői feladatok ellátásának módjáról.

Ez a szabályozás véleményünk szerint egyrészt arra az esetre vonatkozik, amikor olyan események következnek be, hogy a jegyző és az aljegyző köztudottan és ideiglenesen nem képesek ellátni feladataikat, de belátható időn belül arra részükről reális lehetőség van, másrésztől tisztségük betöltése a fenti időtartam alatt helyi szinten megoldható anélkül, hogy a kormányhivatal vezetőjének kellene intézkednie a kérdésben.

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az SZMSZ-ek az Mötv. 82. § (3) bekezdéséhez képest szigorúbb feltételeket határoznak meg a jegyzőt/aljegyzőt helyettesítő köztisztviselő megbízásával kapcsolatban: a helyettesítő köztisztviselőre a jegyzői kinevezéshez szükséges szakképesítési követelményeket írják elő. Noha a képviselő-testületek szándéka, miszerint a jegyzői/aljegyzői feladatokat átmenetileg ellátó köztisztviselő kellő szakmai tudással rendelkezzen, azonban a megfelelő jelölt kiválasztását bizonyos élethelyzetek megnehezítik. Ezért véleményünk szerint a probléma megoldását jelentené (az SZMSZ módosításával) egy, a közszolgálati tisztviselők képzési előírásairól szóló 29/2012. (III. 7.) Korm. rendelet 1. számú melléklete szerinti (felsőfokú végzettségű) köztisztviselő kinevezése, aki a jegyzői/aljegyzői feladatok ellátását segítené.

Véleményünk szerint az SZMSZ-nek minden esetben kötelezően rendelkeznie kell a **jegyző és az aljegyző együttes akadályoztatása** esetére a jegyzői feladatok ellátásának módjáról, ez biztosíthatja megfelelően az önkormányzati (igazgatási) munka folyamatosságát.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A törvény nem zárja ki, hogy a képviselő-testület a hat hónap lejártá után, ismételten döntsön a jegyző „helyettesítéséről”, a jegyzői feladatellátás módjáról, azonban erre csak betöltött jegyzői státusz esetében van lehetőség.

VI. A POLGÁRMESTERI HIVATAL

Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésének d) pontja rögzíti, hogy a képviselő-testület törvény keretei között meghatározza szervezeti és működési rendjét, 33. cikkének (3) bekezdése pedig kimondja, hogy a testület sarkalatos törvényben meghatározottak szerint hivatalt hozhat létre. Az Mötv. keretszabályozást tartalmaz, így biztosítva azt, hogy a képviselő-testület a helyi sajátosságok figyelembe vételével alakíthassa ki hivatali szervezetét, határozhassa meg működését. A helyi önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzat működésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására polgármesteri hivatalt vagy közös önkormányzati hivatalt hoz létre. A hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában. (Mötv. 84. § (1) bek.)

Az Mötv.-ben meghatározott feladatok ellátása két módon lehetséges:

- önálló hivatal (polgármesteri hivatal, főpolgármesteri hivatal, vármegyei önkormányzati hivatal) működtetésével vagy
- több önkormányzat által létrehozott közös önkormányzati hivatal útján.

A polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal hivatalos elnevezését a képviselő-testületnek az SZMSZ-ben fel kell tüntetni (Mötv. 84. § (2) bek.). SZMSZ-ben szükséges azt is rögzíteni, hogy a képviselő-testület önálló hivatalt kíván fenntartani vagy közös önkormányzati hivatalhoz csatlakozik.

A kétezer fő lakosságot meghaladó községnek, illetve lakosságától függetlenül a városnak főszabályként választási lehetősége van, hogy önálló hivatalt hoz létre, vagy közös hivatal keretében látja el a hivatali feladatokat. Az Mötv. alapján a hivatal egységes, ez azonban nem jelenti azt, hogy a munkamegosztás érdekében szervezetileg nem tagolható.

A polgármester a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, létszámának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására (Mötv. 67. § (1) bek. d) pont).

A nagyobb településeken a lakosság ügyének közvetlen intézésére ügyfélszolgálati irodát célszerű kialakítani. Erre vonatkozóan az SZMSZ külön rendelkezhet, amelyben meghatározza az ügyfélszolgálati irodában ellátandó önkormányzati és államigazgatási feladatokat, az iroda működési rendjét.

VII. A KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

A hivatalhoz tartozó községekben a polgármesteri hivatal feladatai körét a közös önkormányzati hivatal látja el.

Közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a járason belüli községi önkormányzatok, amelyek közigazgatási területét legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el egymástól, és a községek lakosság száma nem haladja meg a kétezer főt. (Mötv. 85. § (1) bek.)

Azon községek, melyek lakosság száma nem haladja meg a kétezer főt, nem tarthatnak fenn önállóan hivatalt. Az Mötv. rögzíti azt is, hogy a kétezer fő lakosság számot meghaladó település szintén tarthat közös önkormányzati hivatalhoz. A közös önkormányzati hivatal kialakításának feltétele, hogy a települések összlakosság száma érje el legalább kétezer fő, vagy a közös hivatalhoz tartozó települések száma legalább hét legyen (lakosság számtól függetlenül).

Az Mötv. 146. § (3) bekezdése alapján a lakosság szám meghatározásánál a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvényben meghatározott lakosság számot és időpontot kell figyelembe venni.

A közös önkormányzati hivatal létrehozásáról szóló megállapodásban meghatározottak szerint minden érintett településen biztosítani kell az igazgatási munka folyamatos vagy időszakos ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket.

A közös önkormányzati hivatal jegyzője, aljegyzője vagy megbízottja az érintett képviselő-testületek megállapodása alapján köteles biztosítani az egyes településeken történő ügyfélfogadást. A közös önkormányzati hivatalt fenntartó önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy a nem hivatali székhely településeken az ügyfélfogadás a közös önkormányzati hivatal által létrehozott, állandó vagy ideiglenes jelleggel működő kirendeltség vagy ügyfélszolgálati megbízott személyén keresztül, informatikai hálózat alkalmazásával történjen. (Mötv. 85. § (8)-(9) bek.)

SZMSZ-ben kell rögzíteni, hogy a jegyző, aljegyző vagy megbízottja milyen gyakorisággal tart a hivatalhoz tartozó községekben ügyfélfogadást.

SZMSZ-ben ajánlott rendelkezni a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések együttes ülése összehívásának szabályozásáról, az együttes képviselő-testületi ülések működésének rendjéről, a jegyző vagy megbízottja tájékoztatási kötelezettségének teljesítéséről.

A közös önkormányzati hivatal létszámát, belső szervezeti felépítését, működésének részletes szabályait, valamint a részletes feladat- és hatásköröit a közös önkormányzati hivatal létrehozásáról szóló megállapodásban kell meghatározni.

A vezetői szintek kialakításánál figyelemmel kell lenni a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény előírásaira.

VIII. BIZOTTSÁGOK, RÉSZÖNKORMÁNYZATOK

VIII.1. A képviselő-testület bizottságai

A képviselő-testület előkészítő, véleményező, összehangoló, szervező és ellenőrző, továbbá döntési hatáskörökkel bizottságokat hozhat létre működésének megkönnyítése érdekében.

Az Mötv. 57. § (1) bekezdése kimondja, hogy a képviselő-testület SZMSZ-ében határozza meg bizottságait, a bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, működésük alapvető szabályait.

Az alakuló vagy az azt követő ülésen a polgármester előterjesztésére kell megválasztani a törvény által **kötelezően létrehozandó bizottságokat**. Általában a képviselő-testület maga határozza meg bizottságait, azonban az Mötv. és más törvények is előírhatják bizottság kötelező alakítását:

- pénzügyi bizottság, amelyet a kétezernél több lakosú településen meg kell alakítani (Mötv. 57. § (2) bek.);
- háromtagú vizsgálóbizottságot kell megbízni a polgármester ellen indított fegyelmi eljárás során (a száznál kevesebb lakosú községekben a fegyelmi vizsgálatot a képviselő-testület folytatja le.) (Kttv. 225/F. § (2) bek.);
- adósságrendezési bizottság alakul az adósságrendezés megindításának időpontját követő 8 napon belül (1996. évi XXV. tv. 16. § (1) bek.).

Ki kell jelölni az SZMSZ-ben azt a bizottságot, amely

- a vagyonnyilatkozatok vizsgálatát, nyilvántartását, ellenőrzését végzi (Mötv. 39. § (3) bek., 57. § (2) bek.);
- az összeférhetetlenséggel kapcsolatos feladatokat látja el (Mötv. 37. § (1)-(2) bek.).

A képviselő-testület a száz, vagy a száznál kevesebb lakosú településen bizottságot nem választ, a bizottság feladatait a képviselő-testület látja el. Az ezer főt meg nem haladó lakosú településen a kötelező bizottsági feladat- és hatásköröket egy bizottság is elláthatja.

A fentiek alapján a képviselő-testületnek először arról kell döntenie, hogy terheli-e bizottság létrehozásának kötelezettsége, ezt követően dönthet arról, hogy mely bizottságot milyen létszámmal és mely feladatok ellátására hoz létre.

Az egyes bizottságok személyi összetételénél az Mötv. nem támaszt szigorú kritériumokat. Korlátozó rendelkezés, hogy a bizottság elnökét és az elnökkel együtt számított tagjainak több mint a felét az önkormányzati képviselők közül kell választani. Nem lehet a bizottság elnöke vagy a tagja a polgármester, alpolgármester.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A bizottság személyi összetételét a képviselő-testület bármikor megváltoztathatja saját elhatározásából is, nemcsak lemondások kapcsán. Egy képviselő több bizottság tagjának is megválasztható, de célszerű, ha elnöki tisztséget csak egy bizottságban tölt be.

A bizottság a feladatkörében kezdeményezi, előkészíti a képviselő-testület döntéseit, valamint a képviselő-testület által **átruházott hatáskörben döntést hoz** (Mötv. 59. § (1) bek.). A képviselő-testület az SZMSZ-ben határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek (Mötv. 59. § (2) bek.).

Utóbbiak lehetnek pl.:

- helyi közszolgáltatások fejlesztésével foglalkozó elképzelések;
- meghatározott tárgyú önkormányzati rendeletek tervezetei;
- településfejlesztési koncepciók, programok, általános rendezési tervek, középtávú és távolati fejlesztési tervek; költségvetés, zárszámadás;
- képviselői interpellációk megválaszolása.

A bizottság a feladatkörében ellenőrzi a képviselő-testület hivatalának a képviselő-testület döntéseinek az előkészítésére, illetőleg végrehajtására irányuló munkáját.

A pénzügyi bizottság a helyi önkormányzatnál és intézményeinél:

a) véleményezi az éves költségvetési javaslatot és a végrehajtásáról szóló féléves, éves beszámoló tervezeteit;

b) figyelemmel kíséri a költségvetési bevételek alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyonszerzés (vagyonnövekedés, -csökkenés) alakulását, értékeli az azt előidéző okokat;

c) vizsgálja az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás indokait és gazdasági megalapozottságát, ellenőrizheti a pénzkezelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és a bizonylati fegyelem érvényesítését;

d) ellátja a képviselő-testület rendeletében meghatározott feladatokat. (Mötv. 120. § (1) bek.)

A pénzügyi bizottság **vizsgálati megállapításait a képviselő-testülettel haladéktalanul közli**. Ha a képviselő-testület a vizsgálati megállapításokkal nem ért egyet vagy a szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a vizsgálati jegyzőkönyvet az észrevételeivel együtt megküldi az Állami Számvevőszéknek.

Az SZMSZ-ben a bizottság intézkedéseinek, reagálásának módozatait is indokolt megjeleníteni.

A képviselő-testület felhatalmazhatja a bizottságokat, hogy egyes kiemelten fontos feladataik eredményes ellátása érdekében a bizottság tagjai közül albizottságokat hozzon létre. Ez esetben az albizottságok vezetőit és tagjait az illetékes bizottság választhatja meg. Célszerű, ha az albizottság vezetője a képviselő-testület tagja.

Egyes nem állandó feladatok ellátására a képviselő-testület ideiglenes bizottságokat is létrehozhat. Így például:

- egyes önkormányzati rendeletek előkészítésére, illetőleg felülvizsgálatára,
- munkateremben meghatározott valamely napirend vagy határozat előkészítésére,
- társulási vagy együttműködési megállapodások előkészítésére,

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

- valamely ügy kivizsgálására,
- speciális ellenőrzési feladatok elvégzésére, vizsgálatok lefolytatására,
- rendezvények előkészítésére.

Az ideiglenes bizottság nem képviselő tagjaivá olyan személyeket javasolt megválasztani, akik a bizottsági feladatok végrehajtásában kellő jártassággal és szakismerettel rendelkeznek. Az ideiglenes bizottság feladatait és működésének meghatározott idejét a létrehozásakor pontosan meg kell jelölni, mivel ez a bizottság a feladatának végrehajtásával megszűnik. Az elvégzett munkájukról jelentés formájában tájékoztatják a képviselő-testületet.

A képviselő-testület **döntési jogot** adhat bizottságainak, melyet bármikor **visszavonhat**. (Mötv. 59. § (3) bek.). A bizottságokra történő átruházásánál a hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja. Garanciális előírás, hogy az átruházott hatáskör tovább nem ruházható (Mötv. 41. § (4)-(5) bek.). Az Mötv. 42. §-a garanciális okból felsorolja azokat a hatásköröket, amelyek a képviselő-testület kizárólagos jogkörei. Nagyobb településeken viszont célszerű átruházni jól elkülöníthető részfeladatokhoz kapcsolódó, nagyobb számban előforduló döntéseket (pl. szociális ügyek). A bizottság döntési jogosítványt egyaránt kaphat hatósági és nem hatósági ügyekben, határozata ellen a képviselő-testülethez lehet fellebbezni.

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott arra, hogy a képviselő-testület, amikor a bizottságok szervezetéről, feladatköréről, személyi összetételéről dönt, arról is határoz, hogy az egyes bizottságokban mely szervezeteknek legyen képviselete.

Az törvény azonban egyetlen szervezet vagy párt kötelező bizottsági részvételére nem tartalmaz előírást (577/E/1999. AB határozat, 101/B/2001. AB határozat). A bizottságokra vonatkozó részletes szabályokat az SZMSZ-ben lehet rendezni. A 126/E/2001. AB határozat alapján nem ütközik a képviselők egyenlőségének elvébe az, ha az adott önkormányzat SZMSZ-e az állandó bizottságokra vonatkozó rendelkezései között nem határozza meg az összes képviselőre kiterjedő bizottsági részvétel jogát és a bizottsági helyek arányos elosztásának módját.

Az SZMSZ tartalmazza a bizottságok felsorolását, tagjainak számát (képviseelő és nem képviselő tagok száma). A bizottságok részletes feladatkörét az SZMSZ melléklete tartalmazhatja, valamint azokat a hatásköröket is, amelyeket a képviselő-testület a bizottság(ok)ra átruház. A bizottság működési szabályait az ügyrendben lehet rögzíteni.

A bizottságok szervezett működését segítheti, ha a képviselő-testülethez hasonlóan éves, féléves munkaterv alapján működnek, melyet a képviselő-testület munkatervének megállapítását követően – az SZMSZ-ben meghatározott időn belül – készítenek el.

A bizottság **ülésének összehívásáról a bizottság elnöke** gondoskodik. A bizottságot össze kell hívni a polgármester indítványára az indítvány kézhezvételétől számított nyolc napon belül. (Mötv. 61. § (1) bek.). Az ülés összehívását a bizottság tagjai is kezdeményezhetik.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A polgármester számára biztosítani kell, hogy a bizottság tevékenységét figyelemmel kísérje, ezért a törvény alapján indítványozhatja a bizottság ülésének összehívását, továbbá felfüggesztheti a bizottság döntésének a végrehajtását, ha az ellentétes a képviselő-testület határozatával vagy az önkormányzat érdekeit sérti. A felfüggesztett döntésről a testület a következő ülésén határoz (Mötv. 61. § (2) bek.). A bizottsági döntés jogszerűségét biztosítja az a garanciális szabály, miszerint a jegyző köteles jelezni, ha a bizottság döntésében jogszabálysértést észlelt.

Célszerű a bizottságok működésével kapcsolatos ügyviteli teendők meghatározása is. A bizottságok működésének ügyviteli feladatait a polgármesteri hivatal, a vármegyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal látja el.

Indokolt rögzíteni a bizottságok működésének szabályait, az ülésről készített jegyzőkönyv tartalmi, formai kritériumait, a bizottsági tagok döntéshozatalból való kizárására vonatkozó rendelkezéseket, figyelembe véve az Mötv. 60. §-át, amely többek között előírja, hogy a bizottság működésére, határozatképességére és határozathozatalára, döntésének végrehajtására a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A bizottság ülését a bizottság elnöke, akadályoztatása esetén a bizottság megbízott tagja vezeti. A bizottság ülésén tanácskozási joggal vesz részt a jegyző. (Távollétében az aljegyző vagy az SZMSZ-ben meghatározott személy.) A bizottság üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni. A bizottság által – átruházott hatáskörben – hozott önkormányzati döntésekről való nyilvántartás vezetéséről a jegyző gondoskodik.

Célszerű, ha az SZMSZ tartalmazza a bizottsági döntéshozatalból való kizárásra vonatkozó rendelkezéseket. A bizottsági döntéshozatalból kizárható az, akit vagy akinek a közeli hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. A személyes érintettséget az érdekelt köteles bejelenteni. A bizottság tagjainak kizárásáról a bizottság dönt. A kizárt bizottsági tagot a határozatképesség szempontjából jelenlevőnek kell tekinteni.

Amennyiben a bizottság által tárgyalt ügy más bizottság feladatkörét is érinti, úgy a bizottság elnöke összevont tárgyalást kezdeményezhet. Elképzelhető olyan megoldás is, hogy az érintett bizottságok meghatározott számú tagot választanak és az elnökkel kiegészülve tárgyalják meg a közös ügyeket.

A bizottság ülése nyilvános. A zárt ülésre a képviselő-testületre vonatkozó szabályok az irányadók.

Jó gyakorlat, ha a bizottságok tevékenységükről választási ciklusonként legalább egy alkalommal beszámolnak a képviselő-testületnek. A beszámolási kötelezettség időpontját a képviselő-testület éves munkatervében határozhatja meg. A bizottság működésének további részletes szabályait maga határozza meg.

VIII.2. Településrészi önkormányzat

Léteznek olyan településrészek, amelyek az egészen belül viszonylagosan önálló közösséget alkotnak, különösen földrajzi adottságaik miatt. A képviselő-testület, az SZMSZ-ében meghatározottak szerint, **valamely településrész sajátos érdekeinek képviseletére településrészi önkormányzatot hozhat létre** települési képviselőkből, más, az adott településrészen élő választópolgárokból.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az Mötv. 62. § (4) bekezdése a részönkormányzat szervezetére, működésére és tagjaira a bizottságokra vonatkozó szabályok alkalmazását írja elő azzal az eltéréssel, hogy csak a részönkormányzat testületének vezetőjét kell a települési képviselők közül választani, de őt is csak abban az esetben, ha van olyan települési képviselő, aki a vezetői tisztséget vállalja, illetve hogy a részönkormányzat testületére önkormányzati hatósági hatáskör nem ruházható át.

Az SZMSZ-ben indokolt rögzíteni a településrészi önkormányzat területhatárait, a testület létszámát, a tagok választásának rendjét, a részönkormányzat által ellátott feladat- és hatásköröket, külön nevesítve a döntési jogosítványokat és azokat a kérdéseket, amelyekben az előterjesztést a részönkormányzat nyújthatja be a képviselő-testületnek, illetve amelyekhez a véleményét ki kell kérni. Rendelkezni lehet a településrészi önkormányzat működéséről, kapcsolatrendszeréről, a részére átadott pénzeszközökről, hivatali kirendeltség létrehozásáról, településrészi önkormányzat megszüntetésének eseteiről és az alkalmazandó eljárásról.

IX. AZ ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az önkormányzatok – feladatainak hatékonyabb, célszerűbb, gazdaságosabb és észszerűbb megoldása érdekében – együttműködhetnek egymással, valamint más gazdasági és szolgáltató szervezetekkel, illetve társulásokat hozhatnak létre. A településszerkezet elaprózottságából eredő hátrányok kiküszöbölésének egyik eszköze a társulás jogintézménye, amely két vagy több önkormányzat, megállapodás útján történő közös feladatellátása az erőforrások hatékony felhasználása érdekében. Az Mötv. 41. § (2) bekezdésében a **képviselő-testület szervei közé sorolja a társulást**, amely jellegéből fakadóan a társulásban résztvevő valamennyi képviselő-testület közös szerve. A társulás a képviselő-testület felhatalmazása alapján **önkormányzati döntést hozhat**, amely a társulásra átruházott önkormányzati feladat- és hatáskörökben testesül meg.

Az Alaptörvény főszabályként a szabad társulás elvét rögzíti (32. cikk (1) bekezdés k) pont), ugyanakkor rögzíti, hogy **törvény elrendelheti a helyi önkormányzat kötelező feladatának társulásban történő ellátását**.

Az Mötv. 87. §-a rögzíti, hogy megállapodás alapján a helyi önkormányzatok képviselő-testületei egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hozhatnak létre. Korlátozó rendelkezés, hogy a polgármester és a jegyző államigazgatási hatásköreit nem ruházhatja át a társulásra. Az államigazgatási hatáskörök esetén az adott ügyek döntésének előkészítése történik közösen. A képviselő-testület által a társulásra átruházott hatásköreinek választéka széles, a teljesség igénye nélkül: pl. a társulás által fenntartott intézmény vezetőjének megbízása és a megbízás visszavonása, intézményi nyitva tartás megállapítása, a társulás költségvetésének, zárszámadásának és beszámolóinak elfogadása, pályázatok benyújtása, a társulás térítésmentes és térítésköteles tevékenységei meghatározása, költségviselés arányának meghatározása.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az Mötv. a helyi önkormányzatokhoz hasonlóan a törvény keretei között a társulások számára is biztosítja a feladatellátás szabadságát.

A társulási tanács **munkaszervezeti feladatait** (döntések előkészítése, végrehajtás szervezése) eltérő megállapodás hiányában a **társulás székhelyének polgármesteri hivatala látja el**. Az Mötv. szabályai szerint munkaszervezet kizárólag polgármesteri (közös önkormányzati) hivatal lehet, tehát az eltérő megállapodás kizárólag azt jelenti, hogy a munkaszervezeti feladatokat a székhelytelepülésen kívül bármely tagtelepülés hivatala is elláthatja.

A társult önkormányzatok jegyzőinek társulási tanács ülésén tanácskozási joggal történő részvételi lehetősége biztosíthatja, hogy a döntések előkészítésénél, a végrehajtás szervezésénél a szakszerűségi, törvényességi szempontok is érvényesíthetők legyenek.

A helyi önkormányzatok képviselő-testületei, illetőleg annak szervei a gyakorlatban a legváltozatosabb formában működnek együtt egymással, illetve más szervekkel. Tanácskozásokat tartanak, közösen szerveznek rendezvényeket, kicserélik szakmai tapasztalataikat, illetőleg egyéb fórumokat tartanak. E kezdeményezések nincsenek formához kötve, lehetnek esetiek és tartós jellegűek. Ennek megfelelően a törvény sem ír elő semmilyen formakényszert az ilyen típusú együttműködéshez.

Az SZMSZ meghatározhatja, hogy a képviselő-testület mely feladatok ellátására, milyen formában társul, illetve, hogy hogyan biztosítja a társulás tevékenységének figyelemmel kísérését. A társulásra átruházott hatáskörök felsorolását az SZMSZ melléklete tartalmazhatja. Az együttműködés tartalmát, kereteit megállapodásban szükséges rögzíteni.

Mindenképpen indokolt, hogy ahol a jogszabály erejénél fogva vagy a társulási kapcsolatok miatt együttes ülést kell tartani, az érintett önkormányzatok egyeztessenek az eljárási szabályok megalkotása előtt, és azokat mindannyian azonos tartalommal építsék be a saját SZMSZ-ükbe.

X. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖLTSÉGVETÉSE, VAGYONA

X.1. A gazdasági program, fejlesztési terv

A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. (Mötv. 116. §)

A gazdasági program az önkormányzat(ok) részére **helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat**, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat(ok) által nyújtandó **kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.**

A gazdasági program, fejlesztési terv, a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban **tartalmazza különösen:** az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket, ezen felül tartalmazhatja a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

politika, az adópolitika célkitűzéseit, pályázati projektek megvalósítását, továbbá városok esetében a befektetés-támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit.

Az Állami Számvevőszék több esetben vizsgálta a gazdasági program tartami elemeit. Kiemelte annak meghatározó szerepét az önkormányzat gazdálkodásában. Felhívta a figyelmet arra is, hogy az adópolitikai célkitűzések és a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítéséhez kapcsolódó feladatok meghatározására különös figyelmet kell fordítani.

A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el, ha az egy választási ciklus idejére szól. Az elfogadása a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartozik. Ha a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani (Mötv. 116. § (4)-(5) bek.).

Az SZMSZ-ben szabályozható a véleményezésbe bevont bizottságok, szervezetek köre.

X.2. A költségvetés

A helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait. E feladatok ellátásának forrásait és kiadásait a helyi önkormányzat egységes költségvetési rendelete elkülönítetten tartalmazza. (Mötv. 111. § (2)-(3) bek.)

A költségvetési évben teljesülő költségvetési bevételi előirányzatát és költségvetési kiadások előirányzatát az államháztartás önkormányzati alrendszere esetében a költségvetési rendelet (nemzetiségi önkormányzat esetén határozat) állapítja meg. (Áht. 5. § (1) bek.)

A helyi önkormányzat költségvetésének tervezési-előkészítési folyamata az alábbi szakaszokra osztható fel:

- költségvetéshez költségvetési koncepció elkészítése,
- a költségvetési rendelet tervezet elkészítése,
- a költségvetési rendelet elfogadása.

Bár az Áht. kötelező jelleggel nem írja elő a költségvetési koncepció elkészítését, megkönnyíti a tervezést, ha a képviselő-testület előzetesen áttekinti a kormány által rendelkezésre bocsátott költségvetési irányelveket, az önkormányzat kötelezően előírt és szabadon vállalt feladatait, a fejlesztési elképzeléseket, egyéb kiadásokat és számításba veszi a várható bevételi forrásokat, a források bővítésének lehetőségeit. A tárgyalást követően a képviselő-testület határozatot fogadhat el a költségvetés elkészítésével kapcsolatos további munkálatok tárgyában.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A jegyző a költségvetési rendelet-tervezetet az Áht. 29/A. § szerinti tervszámoknak megfelelően készíti elő. A tervszámoktól csak a külső gazdasági feltételeknek a tervszámok elfogadását követően bekövetkezett lényeges változása esetén térhet el, az eltérést és annak indokát a költségvetési rendelet-tervezet indokolásában ismertetni kell. A jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek. (Áht. 24. § (2)-(3) bek.)

A jegyző a költségvetési rendelet-tervezetet a költségvetési szervek vezetőivel egyezteteti, annak eredményét írásban rögzíti, majd a rendelet-tervezetet és az egyeztetés eredményét a polgármester az SZMSZ-ben foglaltak szerint a képviselő-testület bizottságai elé terjeszti. A polgármester a képviselő-testület elé terjeszti a bizottságok által megtárgyalt rendelet-tervezetet, amelyhez csatolja legalább a pénzügyi bizottság írásos véleményét. (Ámr. 27. §)

A költségvetési rendelet-tervezettel egyidejűleg azokat a rendelet-tervezeteket is célszerű előterjeszteni a polgármesternek, nyújtania, amelyek a javasolt előirányzatokat megalapozzák.

A helyi önkormányzat költségvetésének végrehajtása a tervezett feladatok megvalósítását, a bevételek teljesítését és a kiadási előirányzatok felhasználását jelenti. Előfordulhatnak előre nem tervezhető körülmények, ami miatt a bevételek a tervezettől elmaradnak vagy év közben többletfeladatok jelentkeznek, ezekben az esetekben szükségessé válhat az előirányzatok évközi módosítása. *A helyi önkormányzat költségvetési előirányzatainak módosítására, az előirányzatok közötti átcsoportosításra fő szabály szerint a képviselő-testület jogosult. A helyi önkormányzat költségvetési rendelete azonban a polgármester számára lehetővé teheti a helyi önkormányzat bevételeinek és kiadásainak módosítását, valamint a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosítást.* (Áht. 34. § (1)-(2) bek.)

A polgármester a képviselő-testület utólagos tájékoztatása mellett, a képviselő-testület hatáskörébe tartozó át nem ruházható ügyek kivételével dönthet a két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott - a képviselő-testület hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben.

A polgármester önkormányzati rendeletben (pl. az SZMSZ-ben, költségvetésről szóló rendeletben) meghatározott értékhatárig dönt a forrásfelhasználásról, döntéséről tájékoztatja a képviselő-testületet. (Mötv. 68. § (4) bek.)

A helyi önkormányzat költségvetésének végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendelet tervezetét a jegyző készíti elő és a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé úgy, hogy az a képviselő-testület elé terjesztését követő harminc napon belül, de legkésőbb a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig hatályba lépjen. A zárszámadási rendelet tervezetével együtt a képviselő-testület részére tájékoztatásul be kell nyújtani a kincstár az Áht. 68/B. § szerinti ellenőrzése keretében a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolójával kapcsolatosan elkészített jelentését. (Áht. 91. § (1) bek.)

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

Az SZMSZ-ben a képviselő-testület – figyelemmel az Mötv. és az Áht. szabályaira – meghatározhatja a költségvetésről és a zárszámadásról szóló önkormányzati rendeletek készítésének, tárgyalásának részletes szabályait.

A gazdálkodás átláthatóságának biztosítása érdekében rögzíteni lehet a polgármester részére meghatározott átcsoportosítási általános jogokat, melynek alapján az éves költségvetési rendelet a konkrét hatáskör átruházást biztosítja. Az átcsoportosítás joga nem lehet korlátlan, annak meghatározott keretek között kell történnie.

X.3. Az önkormányzat vagyona

A helyi önkormányzat vagyona a tulajdonából és a helyi önkormányzatot megillető vagyoni értékű jogokból áll, amelyek az önkormányzati feladatok és célok ellátását szolgálják. (Mötv. 106. § (2) bek.) Az önkormányzati vagyongazdálkodásnál fő szempontrendszer a vagyon gyarapításának elősegítése, (pl. beruházás, kisajátítás, adomány elfogadása, térítésmentes juttatás útján), illetve a már meglévő vagyon fenntartása, állagának védelme, költségtakarékos működtetése, hasznosítása. A vagyon hasznosítása történhet a vagyontárgy bérbeadásával, valamint vállalkozási tevékenység folytatásával úgy, hogy az önkormányzat által ellátott kötelező feladatok megvalósítását nem veszélyeztetheti.

Az SZMSZ keretjelleggel rögzítheti, hogy a képviselő-testület milyen önkormányzati eszközökkel, módszerekkel és konkrét formákkal (pl. helyi adópolitikával, telek- és ingatlanértékesítéssel) teremt vállalkozásélénkítő környezetet. Előírhatja, hogy amennyiben a települési önkormányzat a működési területén lévő vállalkozásban kíván részt venni, ezt megelőzően milyen szakértői véleményt kell beszerezni, illetőleg közgazdasági elemzést kell végezni.

A helyi önkormányzati ügyek eredményesebb megvalósítása érdekében alapítványokat hozhat létre, és a Polgári Törvénykönyv által szabályozott közérdekű kötelezettségvállalásokat tehet. Az SZMSZ az előkészítés legfontosabb fázisait írhatja elő.

X.4. A gazdálkodás ellenőrzése

A helyi önkormányzatnak nyújtott európai uniós és az ahhoz kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását az Európai Számvevőszék és az Európai Bizottság illetékes szervezetei, kormányzati ellenőrzési szerv, a fejezetek ellenőrzési szervezetei, a kincstár, az ellenőrzési hatóság, az európai uniós támogatások irányító hatóságai és a közreműködő szervezetek képviselői is ellenőrizhetik. (Mötv. 119. § (1) bek.)

Az Állami Számvevőszék az önkormányzatok ellenőrzése során azok pénzügyi-gazdasági helyzetét értékeli, kockázatait feltárja. Ellenőrzéseit törvényességi, célszerűségi és eredményességi szempontok szerint végzi. Az ÁSZ jelentései nyilvánosak.

Önkormányzati Tudástár I.
Önkormányzati Hírlevél
2024. évi 6. szám

A jegyző köteles - a jogszabályok alapján meghatározott - belső kontrollrendszert működtetni, amely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását (Mötv. 119. § (3) bek.).

A költségvetési szerv vezetőjeként köteles olyan szabályzatokat kiadni, folyamatokat kialakítani és működtetni a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

A jegyző köteles gondoskodni - a belső kontrollrendszeren belül - a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is. (Mötv. 119. § (4) bek.)

A közös hivatalt alkotó önkormányzatok képviselő-testületeinek döntése alapján a belső ellenőrzést a közös hivatal jegyzője alakítja ki.

A helyi önkormányzat, a helyi nemzetiségi önkormányzat, az önkormányzatok társulása, és az irányításuk alá tartozó költségvetési szervek belső ellenőrzési feladatait a képviselő-testület, illetve a társulási tanács döntése alapján elláthatja:

- a) az irányító szerv által foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban alkalmazott vagy polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott belső ellenőr;
- b) a társulás által foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban alkalmazott vagy polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott belső ellenőr (370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 15. § (7) bek.)

A helyi önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-éig határozatával hagyja jóvá.

Az SZMSZ-ben a fenti feladatok és hatáskörök legalapvetőbb részletezését célszerű megfogalmazni, beleértve a képviselő-testület intézkedéseinek, reagálásának módzatait is.

XI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A záró rendelkezéseken belül tüntethetők fel többek között a hatályba léptető rendelkezések, az átmeneti rendelkezések, a módosító rendelkezések, a hatályon kívül helyező rendelkezések.

Az SZMSZ hatályba lépésének napját célszerű a kihirdetését követő meghatározott napban vagy a kihirdetést követő meghatározott hónap meghatározott napjában, vagy ha így nem határozható meg egyértelműen, naptári napban kell meghatározni. Az SZMSZ hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre.

Az SZMSZ-t a polgármester és a jegyző írja alá, és a rendelet végén fel kell tüntetni a kihirdetési záradékot.